

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. _____

din _____ 2023

**Cu privire la aprobarea proiectului de lege privind
modificarea unor acte normative (privind procesul de elaborare
și promovare a proiectelor de acte normative)**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege privind modificarea unor acte normative (privind procesul de elaborare și promovare a proiectelor de acte normative).

Prim-ministru

Contrasemnează:

Ministrul justiției

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

pentru modificarea unor acte normative (privind procesul de elaborare și promovare a proiectelor de acte normative)

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 7–17, art. 34), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. În tot textul legii:

cuvintele „legislația Uniunii Europene”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvintele „legislația UE”, la forma gramaticală corespunzătoare;
cuvintele „notă informativă”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvintele „notă de fundamentare”, la forma gramaticală corespunzătoare.

2. La articolul 1 alineatul (2), cuvintele „și nici actelor care conțin norme de drept” se exclud.

3. La articolul 2:

după noțiunea „act normativ” se introduce noțiunea „act cu relevanță UE” cu următorul cuprins:

„*act cu relevanță UE* – act normativ care are ca scop transpunerea în ordinea juridică internă a actelor juridice europene sau care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar implementării legislației Uniunii Europene (în continuare – legislației UE);”;

după noțiunea „activitate de legiferare” se introduce noțiunea „analiza impactului” cu următorul cuprins:

„*analiza impactului* – proces de identificare a problemei, stabilire a obiectivului, determinare a opțiunilor de soluționare a problemei ori de atingere a obiectivului și analiză a efectelor sau consecințelor opțiunilor respective asupra domeniilor social, economic, de mediu, asupra bugetului, asupra mediului de afaceri etc., cu scopul de a fundamenta necesitatea unei reglementări a relațiilor sociale;”.

noțiunile „analiza ex ante” și „analiza impactului de reglementare” se exclud;
noțiunea „sigla „UE” va avea următorul cuprins:

„*sigla „UE”* – siglă aplicată de autorul proiectului, cu care se marchează proiectele de acte normative, precum și actele normative în vigoare cu relevanță UE;”.

4. La articolul 3, alineatul (3) se completează cu o propoziție cu următorul cuprins: „În cazul în care un tratat internațional la care Republica Moldova este parte conține alte prevederi decât actul normativ național, se aplică prevederile tratatului internațional.”

5. Articolul 14 va avea următorul cuprins:

„Articolul 14. Hotărârea Guvernului

(1) Hotărârea Guvernului cu caracter normativ este un act care se adoptă de către Guvern pentru organizarea executării legilor.

(2) Hotărârea Guvernului care are caracter normativ poate conține după caz, regulamente, instrucțiuni, reguli, metodologii.”

6. Articolul 20:

la alineatul (1), cuvintele „studiului de cercetare” se substituie cu textul „, după caz, a rezultatelor activității de fundamentare”;

se completează cu litera a¹) cu următorul cuprins:

„a¹) efectuarea analizei de impact, după caz;”;

la alineatul (2) textul „alin. (1), lit. a), c)–e)” se substituie cu textul „alin. (1) lit. a), a¹), c)-e)”.

7. La articolul 21 alineatul (1):

litera c) va avea următorul cuprins:

„c) elaborarea versiunii inițiale a proiectului, și întocmirea notei de fundamentare;

se completează cu litera d¹) cu următorul cuprins:

„d¹) înregistrarea proiectului de act normativ și atribuirea numărului unic;”

litera e) va avea următorul cuprins:

„e) consultarea publică, avizarea și expertizarea proiectului actului normativ;”.

se completează cu litera f¹) cu următorul cuprins:

„f¹) expertiza juridică;”.

8. La articolul 22:

alineatul (1), după cuvintele „ale cărui” se introduce textul „concept;”;

la alineatul (2), cuvintele „cu excepția Președintelui Republicii Moldova și a deputaților în Parlament,” se exclud.

la alineatul (3), litera c) va avea următorul cuprins:

„c) actele rezultate din activitatea de documentare, după caz;”;

la alineatul (4), după cuvintele „Proiectele actelor normative” se introduce textul „, însoțite de notele de fundamentare,”.

9. Secțiunea a 3-a din capitolul III se abrogă.

10. Se completează cu articolul 27¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 27¹. Activitatea de documentare

(1) Elaborarea proiectelor de acte normative trebuie precedată, în funcție de importanța și complexitatea acestora, de o activitate de documentare și analiză științifică, pentru cunoașterea temeinică a realităților economico-sociale care urmează să fie reglementate, a istoricului legislației din acel domeniu, precum și a reglementărilor similare din legislația străină, în special a statelor membre ale Uniunii Europene. În activitatea de documentare pentru fundamentarea proiectului de act normativ se examinează jurisprudența practica Curții Constituționale în acel domeniu, jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului și cea a Curții Europene de Justiție, practica instanțelor judecătorești în aplicarea actelor normative respective, instrumentele juridice internaționale, precum și doctrina juridică în materie.

(2) Rezultatele activității de documentare și referirile la sursele de informații sunt incluse în nota de fundamentare a proiectului de act normativ.

(3) În cazul unui proiect de act normativ care prevede reglementări cu impact asupra activității de întreprinzător, în calitate de activitate de documentare se realizează analiza de impact, conform metodologiei aprobate de Guvern. Analiza de impact nu se întocmește pentru:

- 1) proiectele documentelor de politici;
- 2) proiectele actelor normative cu relevanță UE;
- 3) proiectele de acte privind încheierea, suspendarea, denunțarea sau stingerea tratatelor internaționale;
- 4) proiectele privind aprobarea bugetului de stat, a bugetului asigurărilor sociale de stat, a fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală și a proiectelor de rectificare a acestora, precum și rapoartele privind executarea acestor bugete;
- 5) alte categorii de acte, stabilite de Guvern.”

11. La articolul 28 alineatul (2), cuvintele „studiilor de cercetare” se substituie cu cuvintele „rezultatelor activității de documentare”, iar cuvintele „analizei ex ante” se substituie cu cuvintele „analizei de impact”.

12. La articolul 29 alineatul (1):
cuvintele „studiului de cercetare” se substituie cu cuvintele „rezultatelor activității de documentare”;
se completează cu o propoziție nouă cu următorul cuprins:
„Pentru proiectele de acte care vizează modificarea unor alte acte normative, concomitent cu versiunea inițială, se elaborează tabelul comparativ.”;

13. Articolul 30:
alineatul (1) se completează cu litera e¹) cu următorul cuprins:
„e¹) impactul de fundamentare, după caz;”;
se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:
„(1¹) În compartimentul prevăzut la alin. (1) lit. d) se descriu și se explică detaliat fiecare dispoziție din prevederile proiectului și elementele noi care se conțin

în cuprinsul acestuia, astfel încât să fie posibilă identificarea sensului normei juridice și a voinței autorității care a elaborat sau aprobat proiectul actului normativ.”.

se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) Notele de fundamentare la proiectele legilor bugetare anuale și modificările acestora se întocmesc în conformitate cu prevederile Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014.”;

alineatul (4) se abrogă.

14. Articolul 31 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 31.** Proiectele actelor normative care vizează armonizarea legislației naționale cu legislația UE

(1) Actele normative cu relevanță UE se elaborează și se promovează în modul stabilit de Guvern.

(2) Actele normative cu relevanță UE sunt marcate cu sigla „UE” și conțin clauza de armonizare, conform modelului aprobat de Guvern.

(3) Pentru proiectele actelor normative cu relevanță UE, autorul proiectului întocmește tabelul de concordanță. Modelul tabelului de concordanță se aprobă de Guvern.

(4) Proiectele actelor normative cu relevanță UE se supun în mod obligatoriu expertizei de compatibilitate, care se efectuează în conformitate cu prevederile art. 36.”.

15. La articolul 32:

alineatul (1) și (2) vor avea următorul cuprins:

„(1) Proiectul actului normativ, însoțit de nota de fundamentare și, după caz, de analiza impactului,” se transmite spre avizare autorităților publice responsabile de aplicarea prevederilor conținute în proiect și instituțiilor interesate, în funcție de obiectul de reglementare.

(2) Proiectele actelor normative care vizează domeniile de competență ale autorităților publice centrale sau ale autorităților publice autonome se transmit obligatoriu acestora spre avizare.”;

la alineatul (3), după cuvintele „consultării publice” se introduc cuvintele „cu reprezentanții societății civile”;

se completează cu alineatul (5¹) cu următorul cuprins:

„(5¹) În avizele asupra proiectului de act normativ, autoritățile publice se expun exclusiv în privința soluțiilor juridice referitor la domeniile care intră în sfera lor de competență. Reprezentanții societății civile prezintă recomandări asupra proiectului de act normativ. Avizele și recomandările trebuie să conțină obiecții și propuneri motivate, anexând, după caz, versiunea redactată a proiectului sau a unor prevederi. În caz contrar, se comunică lipsa de obiecții și propuneri.”;

alineatul (7) se completează cu propoziția: „În urma avizării și consultării publice repetate, autorul proiectului întocmește o nouă sinteză. Prevederile alin. (6) se aplică în modul corespunzător.”

16. Articolul 33 se abrogă.

17. Articolele 34-36 vor avea următorul cuprins:

„Articolul 34. Expertiza proiectului actului normativ

(1) Autorul proiectului asigură prezentarea acestuia către autoritatea publică responsabilă pentru efectuarea expertizelor anticorupție, juridice, de compatibilitate cu legislația UE, în funcție de tipul raporturilor sociale reglementate de actul normativ.

(2) Expertiza anticorupție și de compatibilitate cu legislația UE se efectuează concomitent cu avizarea.

(3) Expertiza juridică se realizează la etapa finală, după definitivarea proiectului de act normativ potrivit avizelor, expertizelor anticorupție și de compatibilitate și a rezultatelor consultărilor publice.

(4) Constatările expertizelor sunt expuse în nota de fundamentare la proiectul de act normativ.

(5) În urma efectuării fiecărui tip de expertiză, autorul proiectului întocmește sinteza recomandărilor, conform unuia dintre modelele indicate în anexele nr. 2 și nr. 3. Constatările expertizelor pot fi incluse într-o singură sinteză.

(6) Dacă, în urma efectuării expertizelor, proiectul actului normativ se completează cu aspecte și concepte noi sau dacă mai mult de 30% din textul proiectului actului normativ este modificat, acesta trebuie remis repetat spre avizare, expertizare și consultare publică.

Articolul 35. Expertiza anticorupție

(1) Expertiza anticorupție se efectuează în scopul identificării în proiectele de acte normative a factorilor generatori ai riscurilor de corupție, precum și formulării recomandărilor în vederea înlăturării acestora.

(2) Proiectele de acte normative însoțite de nota de fundamentare și, după caz, de analiza impactului se expediază Centrului Național Anticorupție pentru efectuarea expertizei anticorupție.

(3) Expertiza anticorupție este obligatorie pentru toate proiectele de acte normative, inclusiv pentru proiectele de acte normative elaborate de deputații în Parlament, cu excepția:

- a) documentelor de politici;
- b) decretelor președintelui Republicii Moldova;
- c) dispozițiilor Guvernului;
- d) hotărîrilor Guvernului de aprobare a avizelor asupra proiectelor de legi și decrete ale Președintelui Republicii Moldova;
- e) tratatelor internaționale, precum și actelor de acordare a deplinelor puteri și de exprimare a consimțământului Republicii Moldova de a fi legată prin tratat internațional.

(4) Expertiza anticorupție se efectuează conform metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte normative, aprobată de Centrul Național Anticorupție.

(5) Expertiza anticorupție a proiectelor de acte normative prevăzute la art. 6 lit. e)-h) se efectuează de către autorii proiectelor în conformitate cu metodologia de

efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte normative departamentale, aprobată de Centrul Național Anticorupție. În cazul proiectelor ce conțin reglementări ce vizează domeniile vulnerabile de corupție, Centrul Național Anticorupție poate acorda, la solicitare, suport autorului proiectului la efectuarea expertizei.

(6) Centrul Național Anticorupție poate atrage în efectuarea expertizei anticorupție specialiști din afara instituției, iar autoritățile publice pot acorda asistență la efectuarea expertizei de către Centrul Național Anticorupție în limitele competențelor acestora.

(7) După recepționarea raportului de expertiză anticorupție, autorul proiectului de act normativ completează nota de fundamentare la proiect cu informația referitoare la constatările expertizei și include în sinteză recomandările Centrului Național Anticorupție.

Articolul 36. Expertiza de compatibilitate a proiectului actului normativ cu legislația Uniunii Europene

(1) Proiectul de act normativ cu relevanță UE se expediază Centrului de Armonizare a Legislației (în continuare - Centru) pentru efectuarea expertizei de compatibilitate cu legislația UE.

(2) Expertiza de compatibilitate cu legislația UE este obligatorie pentru toate proiectele actelor normative cu relevanță UE, pentru proiectele de modificare a actelor normative cu relevanță UE, inclusiv, pentru cele ale autorităților administrației publice centrale de specialitate și ale autorităților publice autonome.

(3) Expertiza de compatibilitate se efectuează potrivit Metodologiei aprobate de Centru.

(4) Proiectele actelor normative cu relevanță UE elaborate de către Președintele Republicii Moldova, deputații în Parlament și Adunarea Populară a unității teritoriale autonome Găgăuzia, se transmit spre avizare Guvernului, fiind însoțite de tabelul de concordanță.”

18. La articolul 37:

se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) Proiectul de act normativ însoțit de: nota de fundamentare, sinteza obiecțiilor și propunerilor, sinteza constatărilor și recomandărilor expertizelor și, după caz, de analiza impactului, de tabelul de concordanță se expediază Ministerului Justiției.”;

la alineatul (2) textul „a-d)” se substituie cu textul „a-f)”;

alineatul (3) se completează cu litera d¹) cu următorul cuprins:

„d¹) oportunitatea intervenției normative, în cazul în care obiectul de reglementare al proiectului de act normativ vizează unul din domeniile de competență ale Ministerului Justiției.”;

la alineatul (4) cuvintele „și se înregistrează de către Ministerul Justiției, în modul stabilit de către Guvern.”.

la alineatul (5) ultima propoziție se exclude;

alineatul (7) va avea următorul cuprins:

„(7) Recomandările din expertiza juridică se includ în versiunea finală a proiectului de act normativ. Neacceptarea constatărilor și a recomandărilor din expertiza juridică trebuie motivate în sinteză.”

19. Articolul 38 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 38.** Termenele de întocmire a avizelor, de formulare a recomandărilor și de efectuare a expertizelor

(1) Proiectul actului normativ elaborat de deputații în Parlament se avizează în termenele stabilite în conformitate cu prevederile Regulamentului Parlamentului, aprobat prin Legea nr. 797/1996.

(2) Pentru proiectele actelor normative, altele decât cele indicate la alin. (1), termenul general pentru avizare și expertiză este de 10 de zile lucrătoare.

(3) În funcție de complexitatea și volumul actului normativ, termenul de examinare poate fi restrâns la cel mult jumătate sau extins, cu informarea autorului proiectului actului normativ. Termenul de examinare nu poate fi prelungit dacă elaborarea actului normativ derivă dintr-un document de politici având un termen de executare restrâns.

(4) Avizele la proiectul actului normativ se remit autorului proiectului sau autorității responsabile cel târziu în ultima zi a termenului stabilit pentru avizare/expertiză.

(5) Curgerea termenelor începe în ziua intrării și înregistrării proiectului la autoritatea sau instituția care efectuează avizarea/expertiza ori, în cazul circulației documentelor în formă electronică, în ziua publicării proiectului în Sistemul informațional pentru avizare/expertizare.

(6) Depășirea termenelor de avizare/expertizare prevăzute la alin.(3) sau neprezentarea avizului/expertizei, reprezintă aviz pozitiv tacit, fără îndeplinirea altei formalități de către autor. ”

20. La articolul 39, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Autorul proiectului studiază obiecțiile și propunerile prezentate în cadrul avizării, consultării publice și al expertizelor, și decide asupra acceptării totale sau parțiale, ori respingerii acestora.”.

21. Articolul 40:

litera b) va avea următorul cuprins:

„b) analiza impactului, după caz;”;

la literele c) și d) cuvintele „în original” se exclud;

litera f) va avea următorul cuprins:

„f) raportul de expertiză al Centrului, precum și tabelul de concordanță actualizat, pentru proiectele de acte normative cu relevanță UE;”;

se completează cu litera f¹) cu următorul cuprins:

„f¹) sinteza constatărilor și recomandărilor expertizelor”;

la litera g) cuvintele „în vigoare” se exclud.

22. La articolul 41 alineatul (1) litera c), cuvintele „cu sigla UE” se substituie cu cuvintele „cu relevanță UE”.

23. La articolul 42, alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) Dacă noul act normativ modifică sau abrogă mai mult de două acte normative ori părți ale acestora, denumirea trebuie să conțină o formulă generală referitoare la modificarea sau abrogarea unor acte normative, urmată de o paranteză în care se indică laconic obiectul de reglementare al proiectului sau o enumerare a actelor normative care se modifică prin indicarea numărului și anului adoptării, aprobării sau emiterii acestuia. Dacă se modifică sau se abrogă un singur act normativ, în denumirea noului act se indică numărul, anul și denumirea integrală a actului normativ modificat sau abrogat.”

24. La articolul 44, alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) Clauza de armonizare este obligatorie pentru toate proiectele actelor normative cu relevanță UE, care au ca scop transpunerea actelor juridice europene. Pentru proiectele de acte normative cu relevanță UE de modificare, clauza de armonizare se inserează atât în proiectul de act normativ propriu-zis, cât și se asigură completarea clauzei de armonizare existente în actul normativ cu actele juridice europene noi transpuse.”

25. Articolul 47 se completează cu alineatul (4) cu următorul cuprins:

„(4) În situația prevăzută la art. 51 alin. (4¹), prevederile referitoare la modificarea și/sau abrogarea unuia sau mai multor acte normative se includ în dispozițiile finale.”

26. Articolul 51:

alineatul (4) se completează cu textul „, , care la rândul lor pot fi divizate în litere, însemnate succesiv cu litere latine mici, urmate de o paranteză”;

se completează cu alineatul (4¹) cu următorul cuprins:

„(4¹) În cazul în care prevederile referitoare la modificarea și/sau abrogarea unuia sau mai multor acte normative sunt încorporate în textul unei legi-cadru, fiecărui act normativ care se modifică sau se abrogă se atribuie un articol însemnat cu un număr ordinar exprimat prin cifre arabe și urmat de punct.”;

se completează cu alineatul (8) cu următorul cuprins:

„(8) Reglementările care se conțin în anexele actelor normative indicate la alin. (1) se numerotează în conformitate cu prevederile prezentului articol.”

27. Articolul 53 se completează cu un alineatul (5) cu următorul cuprins:

„(5) Elementele structurale complexe nu pot fi constituite dintr-un singur articol sau punct.”

28. Articolul 54:

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Autorul proiectului actului normativ prezintă textul proiectului autorității publice cu competență de adoptare, aprobare sau emitere în limba română. Proiectele actelor normative ale unității administrative teritoriale cu statut juridic special se elaborează în limba română și în una din limbile oficiale de pe teritoriul acesteia.”; alineatul (3) se abrogă.

29. Articolul 55:

titlul va avea următorul cuprins: „Trimiterea la actele normative sau la elementele structurale ale acestora”;

la alineatul (1) cuvintele „în vigoare” se exclud;

la alineatul (3), după cuvintele „de trimitere” se introduc cuvintele „, , precum și trimiterea la un act normativ de nivel inferior”;

alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) În cazul în care se face trimitere la o normă juridică care este stabilită în același act normativ sau element structural, pentru evitarea reproducerii acestora, se face trimitere la norma juridică relevantă, fără a se indica că aceasta face parte din același act normativ sau element structural.”

30. Articolul 56:

la alineatul (1), cuvintele „peste o lună de” se exclud;

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Legile care modifică Codul fiscal, Codul vamal și Legea nr. 1380/1997 cu privire la tariful vamal, precum și pentru legile de punere în aplicare a titlurilor Codului fiscal și a legilor ce țin de politica fiscală, intră în vigoare peste 6 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.”;

alineatele (3) și (7) se exclud;

se completează cu alineatul (3¹) cu următorul cuprins:

„(3¹) Data intrării în vigoare a actului normativ poate fi modificată doar până la survenirea momentului intrării în vigoare a acestuia.”

31. Articolul 58:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Registrul de stat al actelor juridice are caracter public și reprezintă un ansamblu sistematizat al datelor despre toate categoriile actelor normative prevăzute la art. 6 lit. a)-f).”;

la alineatul (2), după cuvântul „conform” se introduc cuvintele „conceptului și”.

32. La articolul 60 alineatul (1), după cuvintele „de către Parlament” se introduce textul „, , prin lege organică.”.

33. La articolul 61 alineatul (3), textul „în cel mai apropiat timp nu vor mai fi în vigoare” se substituie cu textul „cu caracter temporar”.

34. Articolul 62:

la alineatul (1), cuvântul „părți” se substituie cu cuvântul „elemente”;
se completează cu alineatele (2¹) și (2²) cu următorul cuprins:

„(2¹) În cazul în care se expune în redacție nouă elementul structural al actului normativ, modificarea trebuie să cuprindă în întregime textul elementului structural vizat, iar pentru redarea acestuia se va folosi formula „[tipul și numărul elementului de structură] va avea următorul cuprins.

(2²) În cazul completării actului normativ cu unul sau mai multe elemente structurale noi, acestea primesc numărul părții, cărții, titlului, capitolului, secțiunii, subsecțiunii, paragrafului, articolului, alineatului, punctului, subpunctului, literei sau al diviziunii acesteia, după care se adaugă și indicii respectivi. Dacă actul normativ se completează cu o diviziune nouă însemnată cu cratimă, poziția diviziunilor ulterioare însemnate cu cratimă se modifică corespunzător.”

35. Articolul 63:

se completează cu alineatul (3¹) cu următorul cuprins:

„(3¹) Dacă mai mult de două acte normative urmează a fi modificate, lista acestor acte se expune în anexă la proiectul actului normativ ce le modifică.”;

la alineatul (4), cuvântul „tranzitorii” se substituie cu cuvântul „finale”;

la alineatul (5), cuvântul „elaborării” se substituie cu cuvântul „emiterii”.

36. Articolul 70 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 70.** Republicarea actului normativ

(1) Actul normativ modificat substanțial se republică conform legii, în temeiul dispoziției cuprinse în actul de modificare.

(2) Republicarea actului normativ nu atrage modificarea datei intrării în vigoare a actului normativ de bază.

(3) Actele normative prin care s-a modificat actul normativ care se republică se consideră abrogate la momentul republicării acestuia și pot servi doar pentru evidență.”

37. Se completează cu articolul 70¹ cu următorul cuprins:

„**Articolul 70¹.** Rectificarea actului normativ

(1) În cazul în care, după publicarea actului normativ, se descoperă erori materiale în cuprinsul acestuia dar care nu modifică conținutul sau sensul prevederilor actului normativ, se procedează la publicarea, în condițiile legii, a unei note cuprinzând rectificările necesare.

(2) Rectificarea se efectuează la cererea autorității publice care a adoptat, a aprobat sau a emis actul.”

38. La articolul 74, alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) În cazul actelor normative pentru care este stabilit expres un termen de aplicare, pentru a preveni încetarea acțiunii actului normativ respectiv, autoritatea emitentă poate interveni cu modificări doar pînă la expirarea termenului de aplicare.”

39. Articolul 75:

se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) La selectarea actelor normative care urmează a fi monitorizate se va ține cont de:

a) importanța domeniului de reglementare a actului normativ monitorizat conform realităților social-economice și programelor de guvernare;

b) solicitările autorităților și instituțiilor publice responsabile de implementare, solicitările sectorului privat, informația difuzată în mass-media;

c) practica procedurilor administrative și practica judiciară, după caz.”;

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Monitorizarea implementării prevederilor actului normativ se efectuează de către instituția responsabilă de implementarea acestora conform mecanismului stabilit de către Guvern. Procesul de monitorizare a implementării actului normativ se inițiază după aplicarea prevederilor acestuia pe parcursul a cel puțin 2 ani sau mai devreme, în cazul existenței informației oficiale despre implementarea acestuia, inclusiv date statistice, practica judiciară națională și internațională, opiniile și avizele părților interesate, analiza cărora permite aprecierea obiectivă a gradului de implementare a actului normativ supus monitorizării.”

40. La articolul 78 alineatul (2), cuvintele „și data” se substituie cu textul „, , data și, după caz, locul”.

41. La anexa nr. 1:

tabelul se completează cu rubrica nr. 4¹ cu următorul cuprins: „4¹. Impactul de fundamentare”;

în partea descriptivă a tabelului:

punctul 2 va avea următorul cuprins:

„2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite

La acest compartiment se indică prevederile concrete din documentele de politici din care rezultă necesitatea elaborării proiectului actului normativ.

Se enumeră finalitățile urmărite prin adoptarea actului normativ, precum și rezultatele scontate după adoptarea și implementarea acestuia, se descrie viziunea clară privind efectele actului normativ după implementarea prevederilor acestuia.

Se prezintă rezultatele activității de documentare, iar la notele de subsol se indică sursele de informație. Sursele de informație pot fi enumerate sau reflectate prin link sau hyperlink.”.

se completează cu punctul 4¹ cu următorul cuprins:

„4¹. Impactul de fundamentare

Se descriu efectele prevederilor proiectului asupra domeniilor social, economic, de mediu, precum și altor domenii asupra cărora prevederile proiectului ar avea impact”.

punctul 5 se completează cu propoziția: „De asemenea, se descifrează calculele din care rezultă cheltuielile menționate supra.”;

Art. II. – La articolul 1 alineatul (1) din Legea nr.173/1994 privind modul de publicare și intrare în vigoare a actelor oficiale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1994, nr. 183-185, art. 653), cuvintele „în limba de stat cu traducere în limba rusă” se substituie cu cuvintele „în limba română”.

Art. III. – Articolul 28 din Legea integrității nr. 82/2017 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 229–243, art. 360), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) Expertiza anticorupție, cu excepțiile stabilite la alin. (2) și (3), se efectuează de către Centrul Național Anticorupție concomitent cu avizarea și consultarea publică a proiectului de act normativ. În procesul de efectuare a expertizei anticorupție se aplică prevederile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.”;

alineatele (6) și (7) se abrogă.

Art. IV. – Dispoziții finale și tranzitorii

(1) Prezenta lege intră în vigoare la expirarea a 3 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) Guvernul, în termen de 3 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.

(3) În perioada de acțiune a Programului național privind învățarea limbii române de către minoritățile naționale, aprobat de Guvern, actele normative se vor traduce în limba rusă în termen de până la 3 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și se vor publica în Registrul de stat al actelor juridice (legis.md) doar în versiune consolidată. Traducerile în limba rusă la actele normative de modificare nu vor fi publicate.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

NOTA INFORMATIVĂ

la proiectul legii pentru modificarea unor acte normative (privind procesul de elaborare și promovare a proiectelor de acte normative)

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (privind procesul de elaborare și promovare a proiectelor de acte normative) a fost elaborat de Ministerul Justiției în comun cu Cancelaria de Stat.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite.

La data de 22 decembrie 2017 Parlamentul Republicii Moldova a adoptat *Legea nr. 100 cu privire la actele normative*. Aplicarea în practică a prevederilor acesteia timp de aproape 6 ani au scos în evidență un șir de aspecte ce necesită îmbunătățire. Totodată, este necesară și excluderea neconcordanțelor între prevederile Legii nr. 100/2017 și prevederile altor acte normative.

Promovarea acestui proiect constituie una din prioritățile Guvernului Republicii Moldova, fiind prevăzută la *acțiunea nr. 1.28 din Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2023, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 90/2023*: „Perfecționarea procedurii de elaborare și expertizare a proiectelor de acte normative.

Prezentul proiect urmărește modificarea cadrului normativ în partea ce ține de:

- revizuirea conceptului de analiză a impactului de fundamentare, a analizei ex-ante, inclusiv și a categoriilor de acte normative pentru care trebuie să se efectueze analiza de impact;
- revizuirea conceptului de „studiu de cercetare”;
- reconceptualizarea notei informative și a structurii acesteia;
- îmbunătățirea mecanismului de elaborare și a celui de efectuare a expertizei de compatibilitate pentru proiectele de acte normative cu relevanță UE;
- îmbunătățirea mecanismelor de avizare și expertizare a proiectelor de acte normative, inclusiv revizuirea termenelor de efectuare a avizării și expertizelor;
- revizuirea cadrului normativ referitor la expertiza anticorupție;
- separarea etapei efectuării expertizei juridice de etapa de avizare și consultare publică a proiectului de act normativ;
- optimizarea conținutului dosarului de însoțire;
- detalierea unor reguli de tehnică legislativă ce țin de structura și conținutul actului normativ;
- reexaminarea normelor ce țin de intrarea în vigoare a actelor normative, publicarea, înregistrarea și sistematizarea acestora;
- eficientizarea procesului de monitorizare a implementării actelor normative.
-

3. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul legii prevede modificarea următoarelor acte normative:

- Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative;

- Legea integrității nr. 82/2017;
- Legea nr. 173/1994 privind modul de publicare și intrare în vigoare a actelor oficiale;
- Legea nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază a activității de întreprinzător.

1. Revizuirea conceptului de analiză a impactului de fundamentare, a analizei ex-ante, inclusiv și a categoriilor de acte normative pentru care trebuie să se efectueze analiza de impact

În partea ce ține de noțiuni, se propune expunerea într-o nouă redacție a noțiunii de „analiză a impactului”, care ar îngloba atât noțiunea de „analiză a impactului de fundamentare”, cât și noțiunea de „analiza ex ante”. Astfel, se propune unificarea elementelor analitice care țin de actul normativ într-o singură abordare, potrivit căreia, analiza de impact ca document distinct se va efectua doar pentru proiectele de acte normative ce vizează activitatea de întreprinzător. Pentru celelalte proiecte de acte normative informația privind impactul acestora asupra domeniilor social, economic, de mediu sau oricare alt impact, se va include și dezvolta în nota de fundamentare.

Precizăm că reglementările existente la moment privind întocmirea analizei impactului de fundamentare a proiectelor cu impact bugetar sau care vizează reorganizări/restructurări instituționale și privind consultarea prealabilă a documentului de analiză nu și-au atins obiectivul propus. Or, utilizarea actualei „analize a impactului de fundamentare” de fapt reprezintă o transpunere a informației din notele informative ale proiectelor, cu unica deosebire că în analiza impactului este prezentată descifrarea calculelor ce țin de cheltuielile de implementare a proiectului de act normativ.

Drept urmare, se propune revenirea la practica anterioară, când pentru proiectele ce nu au tangență cu activitatea de întreprinzător, descifrarea calculelor se includea în rubrica corespunzătoare a notei informative. Considerăm că această modificare va simplifica simțitor procesul de pregătire a proiectelor pentru etapa avizării/consultării publice. De asemenea, se va exclude din procesul de elaborare etapa consultării analizei de impact cu Ministerul Finanțelor. Subliniem că ministerul respectiv va examina proiectele ce au impact bugetar la etapa avizării proiectului, astfel fiind degrevat de sarcina actuală de a examina același proiect de două ori (la etapa consultării analizei de impact și la etapa avizării).

Totodată, autorul proiectului nu va fi degrevat de obligația de a analiza posibilele impacturi ale proiectului de act normativ nu doar ce ține de buget, reorganizări sau restructurări instituționale, dar și oricare impact cu reflectarea informației direct în nota de fundamentare.

2. Revizuirea conceptului de „studiu de cercetare”

Se propune renunțarea la conceptul de „studiu de cercetare” în favoarea celui de „activitate de documentare”.

Precizăm că însăși noțiunea utilizată actualmente în Legea nr. 100/2017 creează confuzii în practică, fiind deseori confundată cu activitatea de cercetare care se desfășoară în cadrul instituțiilor de învățământ superior.

De asemenea, actualele prevederi practic obligă ca această etapă a elaborării să se încununeze cu un material scris. Deși Legea nr. 100/2017 oferă posibilitatea de a implica în acest proces experți, autoritățile publice decid necesitatea sau oportunitatea efectuării respectivelor studii în funcție de sursele financiare disponibile.

Practica a arătat însă că de cele mai multe ori, „cercetarea” care se face anterior elaborării unui proiect de act normativ nu se soldează cu un „studiu” în formă scrisă. De regulă, persoana responsabilă de elaborare sau, după caz, membrii grupului de lucru cercetează legislația națională, practica Curții Constituționale, practica altor state, doctrina etc. după care demarează procesul de redactare nemijlocită a textului actului normativ, iar informația acumulată este reflectată în nota informativă la proiect.

În acest context, noțiunea de „activitate de documentare” reflectă într-un mod mult mai reușit esența procesului ce precedă elaborarea nemijlocită a textului unui proiect de act normativ.

Drept urmare, se propune abrogarea art. 25 și includerea unui articol nou 27¹ în Secțiunea a 4-a Întocmirea proiectului de act normativ.

3. Reconceptualizarea notei informative și a structurii acesteia

În contextul modificărilor propuse pentru conceptul de „analiză a impactului” se propune substituirea conceptului de „notă informativă” cu cel de „nota de fundamentare”. În acest sens, se propune și completarea notei cu compartimentul „impactul de fundamentare”.

Adițional, articolul 30 a fost completat cu un alineat nou în care se reglementează conținutul compartimentului „principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi” din nota informativă. În acest sens, autorul proiectului de act normativ trebuie să descrie, să comenteze, să argumenteze și să explice detaliat dispozițiile prevederilor proiectului și a elementelor noi ale acestuia în vederea identificării, semnificației și sensului voinței autorității publice care a elaborat sau aprobat proiectul actului normativ. [De exemplu: în cazul în care se intervine cu definirea unei noi noțiuni este necesar să se explice care este sensul exact al acesteia în textul legii și de ce nu este posibil de utilizat noțiunea după sensul uzual cunoscut]. Acest fapt ar permite atât practicienilor cât și a altor persoane să interpreteze actele normative și să înțeleagă sensul avut în vedere de autor, or, conform art. 71 alin. (4) din *Legea nr. 100/2017* „la interpretarea actului normativ se ține cont de nota informativă care a însoțit proiectul actului normativ respectiv și de alte documente care permit identificarea voinței autorității publice care a adoptat, a aprobat sau a emis actul normativ”.

De asemenea, se propune precizarea în textul legii a faptului că notele de fundamentare la proiectele legilor bugetare anuale se întocmesc în conformitate cu prevederile Legii nr. 181/20214. Scopul acestei prevederi este de a evita pentru viitor

confuziile apărute în raport cu conținutul notelor de fundamentare ale proiectelor ce vizează domeniul menționat.

Altă modificare se referă la modul de semnare a notelor informative. Precizăm că prevederile actualului art. 30 alin. (4) erau binevenite la etapa adoptării Legii nr. 100/2017. Totuși, trebuie să se țină cont de faptul că pe parcursul ultimilor ani procesul de lucru a evoluat considerabil, proiectele de acte normative fiind deja prezentate în format electronic Guvernului spre examinare și aprobare. În acest context, subliniem că modul de semnare a documentelor electronice este reglementat detaliat în art.40 din Legea nr. 124/2022 privind identitatea electronică și serviciile de încredere. Drept urmare, se propune abrogarea alin. (4) din art. 30.

În context, au fost propuse modificări și în anexa nr. 1 la Legea nr. 100/2017, revizuirea structurii notei de fundamentare și dezvoltând considerentele privind modul de întocmire a acesteia.

4. Îmbunătățirea mecanismului de elaborare și a celui de efectuare a expertizei de compatibilitate pentru proiectele de acte normative cu relevanță UE

Proiectul vine cu unele clarificări semantice ale actelor care au ca scop transpunerea în ordinea juridică internă a actelor juridice europene, dar și a actelor care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar implementării legislației Uniunii Europene, fiind denumite acte cu relevanță UE.

Aceste categorii de acte normative trebuie să întrunească unele cerințe speciale în procesul de elaborare și promovare.

De asemenea, chiar dacă legea în vigoare prevede obligația marcării proiectelor care transpun legislația UE cu „Sigla UE”, această nu dă o claritate în privința condițiilor temporale de aplicare a acesteia în cadrul circuitului normativ. Astfel proiectul definește „Sigla UE” cu care se marchează atât proiectele de acte normative, precum și actele normative în vigoare cu relevanță UE, și care se aplică de autorul proiectului.

Prin urmare, clarificările aduse, precum și ajustările făcute vor facilita și eficientiza evidența, documentarea și transparența procesului de armonizare legislativă.

5. Îmbunătățirea mecanismelor de avizare și expertizare a proiectelor de acte normative, inclusiv revizuirea termenelor de efectuare a avizării și expertizelor

Prin completarea alineatului (4) de la **articolul 22** se face și o claritate în partea ce ține de etapa avizărilor, și anume că proiectul actului normativ ce urmează a fi remis spre avizare trebuie să fie însoțit de nota de fundamentare, în vederea identificării voinței autorității publice (art. 71 alin. (4) din *Legea nr. 100/2017*). Precizăm că actualmente în textul Legii nr. 100/2017 nu este menționat acest fapt.

Se propune precizarea expresă în **art. 32** a faptului că proiectele actelor normative care vizează domeniile de competență ale autorităților publice centrale sau ale autorităților publice autonome urmează a fi transmise obligatoriu acestora pentru avizare. La fel, o noutate constituie concretizarea faptului că în avize, autoritățile

publice urmează a se expune exclusiv în privința soluțiilor juridice referitor la domeniile care intră în sfera lor de competență. În altă ordine de idei, autoritățile publice nu vor fi îndreptățite să se expună asupra oportunității unor prevederi care excedează domeniile lor de competență.

În vederea responsabilizării autorităților implicare în procesul de avizare sau efectuare a expertizelor, se propune instituirea regulii conform căreia neprezentarea avizului/expertizei în termenul stabilit se va echivala cu aprobarea tacită a conținutului proiectului de act normativ.

Precizăm că o regulă similară a existat anterior, fiind reglementată în art. 39 alin. (2) din Legea nr. 317/2003 privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale (abrogată odată cu intrarea în vigoare a Legii nr. 100/2017).

6. Revizuirea cadrului normativ referitor la expertiza anticorupție

Se propune expunerea într-o redacție nouă a articolului 35, care reglementează expertiza anticorupție, inclusiv reglementarea detaliată a scopului efectuării acesteia și a materialelor ce trebuie să însoțească un proiect de act normativ la etapa prezentării acestuia pentru efectuarea expertizei date.

Se propune ca expertiza anticorupție să fie obligatorie pentru toate proiectele de acte normative, inclusiv și pentru proiectele de acte normative elaborate de deputații în Parlament cu excepția:

- documentelor de politici;
- decretelor președintelui Republicii Moldova;
- dispozițiilor Guvernului;
- hotărârilor Guvernului de aprobare a avizelor asupra proiectelor de legi și decrete ale Președintelui Republicii Moldova;
- tratatelor internaționale, precum și actelor de acordare a deplinelor puteri și de exprimare a consimțământului Republicii Moldova de a fi legată prin tratat internațional.

Expertiza anticorupție se va efectua (ca și în prezent) conform metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată de Centrul Național Anticorupție.

Totodată, expertiza anticorupție a proiectelor de acte normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate; actelor normative ale autorităților publice autonome; actelor normative ale autorităților unităților teritoriale autonome cu statut juridic special; actelor normative ale autorităților administrației publice locale se vor efectua de către autorii proiectelor în conformitate cu metodologia de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte normative departamentale, aprobată de Centrul Național Anticorupție. În cazul proiectelor ce conțin reglementări ce vizează domeniile vulnerabile de corupție, Centrul Național Anticorupție va acorda, la solicitare, suport autorului proiectului la efectuarea expertizei.

După recepționarea raportului de expertiză anticorupție, autorul proiectului de act normativ va completa nota de fundamentare cu informația referitoare la

constatările acestei expertize și în cazul existenței unor recomandări ale Centrului Național Anticorupție, va completa și sinteza, motivând faptul neacceptării unora.

Precizăm că, deși Legea cu privire la actele normative și Legea integrității au fost adoptate în decursul aceluiași an calendaristic, totuși prevederile acestora referitoare la expertiza anticorupție nu au fost sincronizate pe deplin. Spre exemplu, art. 34 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 statuează că „expertiza proiectului de act normativ este efectuată concomitent cu avizarea și consultarea publică”, iar art. 28 alin (4) din Legea nr. 82/2017 stabilește că „expertiza anticorupție, cu excepțiile stabilite la alin. (2) și (3), se efectuează de către Centrul Național Anticorupție doar asupra proiectului definitivat în baza propunerilor și obiecțiilor expuse în procesul de avizare și/sau de consultare a părților interesate. În cazul proiectelor inițiate de Guvern, acestea se consideră definitive înainte de a fi transmise spre expertiza juridică, iar în cazul inițiativelor altor categorii de autori – după înregistrarea proiectelor în Parlament.”

Existența unor astfel de neconcordanțe au creat probleme practice și au dus la tergiversarea promovării proiectelor de acte normative. În vederea optimizării procesului de elaborare și expertizare, precum și pentru excluderea prevederilor ce creează confuzie în etapele creației legislative, se propune modificarea art. 28 din Legea integrității. Pentru ca întregul proces de elaborare a proiectelor de acte normative să fie reglementat în Legea nr. 100/2017, s-a propus excluderea alineatelor (6) și (7) din articolul citat care nu se integrează armonios în Legea 82/2017, având un alt obiect de reglementare.

7. Separarea etapei efectuării expertizei juridice de etapa avizării și consultării publice a proiectului de act normativ

Proiectul prevede modificarea legii în vederea stabilirii exprese a etapei la care trebuie efectuată expertiza juridică de către Ministerul Justiției, adică după etapa avizării/consultării publice și efectuării expertizei anticorupție.

Astfel, proiectul de act normativ, însoțit de nota de fundamentare, sinteza obiecțiilor și propunerilor, sinteza constatărilor și recomandărilor expertizelor și, după caz, de analiza impactului, de tabelul de concordanță vor fi expediate Ministerului Justiției, pentru efectuarea expertizei juridice.

Reglementarea expresă a faptului că expertiza juridică este *de facto* ultima etapă obligatorie, ce trebuie parcursă înainte de expedierea proiectului de act normativ autorității cu competență de aprobare va contribui la îmbunătățirea calității proiectelor de acte normative. Or, în cazul în care autorul unui proiect de act normativ ar ignora recomandările din expertiza anticorupție, Ministerul Justiției ar putea interveni prin semnalarea în raportul de expertiză juridică a neajunsurilor proiectului respectiv.

De asemenea, recomandările Ministerului Justiției urmează a fi incluse în versiunea finală a proiectului de act normativ. Neacceptarea constatărilor și a recomandărilor Ministerului Justiției va trebui motivată în sinteză.

O altă intervenție constă în renunțarea la procedura înregistrării de stat a actelor normative ale autorităților publice (actele normative departamentale). Drept urmare, autoritățile publice vor fi obligate să solicite expertiza juridică a actelor emise, însă

evidența acestor acte nu va mai fi asigurată de Ministerul Justiției, ci de fiecare autoritate publică în mod individual. Această modificare va avea drept efect responsabilizarea autorităților publice pentru conținutul actelor normative emise.

În acest context, la **articolul 21 și 34** se operează modificări prin care se va stabili că expertiza juridică se va efectua după etapele de consultare, avizare și expertiză anticorupție. Astfel, Ministerul Justiției urmează să se expună asupra unui proiect definitivat, fapt care va contribui la perfecționarea cadrului normativ. Or, mecanismul existent la moment s-a dovedit a fi unul ineficient, iar această intervenție ar exclude posibilitatea includerii unor norme ce ar putea duce la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale sau ar putea conține factori coruptibili la etapa ”post avizare”. Astfel se va asigura corespunderea proiectului actului normativ cu prevederile Constituției, ale tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, standardelor internaționale în domeniul drepturilor omului ș.a.

8. Optimizarea conținutului dosarului de însoțire

Reieșind din faptul că autoritățile publice deja de mai mulți ani prezintă proiectele de acte normative în format electronic spre aprobare Guvernului, obligația instituită în art. 40 din Legea nr. 100/2017 de a prezenta avizele și rapoartele de expertiză în original a devenit inaplicabilă. Or, toate aceste materiale sunt recepționate și prezentate în format electronic, iar legislația reglementează expres cerințele pentru valabilitatea unui document întocmit în acest format.

Alte modificări efectuate la art. 40 țin de ajustarea terminologiei ce derivă din modificările expuse deja la alte rubrici de mai sus.

9. Detalierea unor reguli de tehnică legislativă ce țin de structura și conținutul actului normativ

Articolul 51 reglementează detalii referitoare la elementul structural de bază al legilor și hotărârilor Parlamentului – articolul. Este un fapt cunoscut că implementarea multor legi este imposibilă fără ajustarea cadrului normativ conex. În practică, de cele mai multe ori autorii inițiativelor legislative elaborează două proiecte de legi, primul fiind legea-cadru, iar al doilea fiind legea de modificare a cadrului normativ conex.

Experiența atât a Parlamentului, cât și a Guvernului a demonstrat că de cele mai multe ori legile de modificare a cadrului normativ conex se elaborează și se adoptă cu depășirea termenului stabilit în dispozițiile finale ale legii-cadru, fapt care face dificilă, iar uneori chiar imposibilă implementarea *de facto* a reformelor promovate.

Asemenea situații pot fi depășite, dacă concomitent cu elaborarea legii-cadru, în dispozițiile finale ale acesteia ar fi incluse și modificările/abrogările necesare a fi operate în alte legi. Această practică este mai des folosită în cazul hotărârilor Guvernului (de exemplu: *pct. 6 din Hotărârea Guvernului nr. 650/2016*¹, *pct. 6 din Hotărârea Guvernului nr. 595/2017*², *pct. 7 din Hotărârea Guvernului nr.*

¹ [Hotărârea Guvernului nr. 650/2016](#) cu privire la organizarea și funcționarea Agenției de administrare a instanțelor.

² [Hotărârea Guvernului nr. 595/2017](#) pentru aprobarea Structurii-tip a Regulamentului privind organizarea și funcționarea ministerului.

458/2019³, pct. 5 din Hotărârea Guvernului nr. 529/2019⁴, pct. 5 din Hotărârea Guvernului nr. 13/2022⁵ etc.) și mai puțin în cazul legilor (de exemplu: art. 25 din Legea nr. 199/2010⁶, cap. II din Legea nr. 76/2016⁷, Legea nr. 170/2018⁸).

Din punct de vedere practic, unul din impedimentele unificării într-o singură lege a prevederilor cadru și a celor referitoare la modificarea legilor conexe constă în cerințele tehnice diferite de numerotare a articolelor. Astfel, actualmente articolele din legile-cadru se numerează cu cifre arabe, iar cele din legile de modificare/abrogare – cu cifre romane.

În contextul dat, prezentul proiect vine cu o soluție de ordin tehnic – în cazul în care legea-cadru va conține și modificări/abrogări ale altor legi, se propune ca numerotarea articolelor respective să se facă tot cu cifre arabe. Considerăm că modificarea dată va simplifica procedura de elaborare și promovare a legilor de modificare a cadrului normativ conex, precum și procedura de implementare a multor reforme. Precizăm că prevederile referitoare la modificarea/abrogarea altor acte normative urmează a fi incluse în secțiunea/capitolul legii-cadru care se referă la dispozițiile finale (a se vedea completarea art. 47 cu alin. (4)).

Totodată, dacă volumul intervențiilor este mare sau mai mult de două acte normative urmează a fi modificate, se propune ca modificările să fie expuse în anexă la proiectul legii-cadru.

10. Reexaminarea normelor ce țin de intrarea în vigoare a actelor normative, înregistrarea și sistematizarea acestora

Prin intermediul prezentului proiect se propune modificarea **articolului 56**, care reglementează intrarea în vigoare a actelor normative, în vederea simplificării acestei proceduri. Astfel, se propune excluderea prevederii referitoare la intrarea în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Drept urmare, se va reveni la regula generală existentă până la intrarea în vigoare a *Legii nr. 100/2017* și consacrată în art. 76 din Constituție, conform căruia „legea intră în vigoare la data publicării sau la data prevăzută în textul ei”. În context, precizăm că noțiunea de „lege” trebuie interpretată *lato sensu*, ca înglobând în sine legislația în totalitatea sa și nu doar legile, ca fel distinct de acte normative. Această modificare este dictată și de faptul că regula instituită în *Legea 100/2017* a devenit excepție, or practic fiecare act normativ adoptat începând cu anul 2017 până în prezent conține prevederea privind intrarea în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Completarea propusă pentru **alineatul (2) din articolul 58** are drept scop aducerea în concordanță a prevederilor *Legii nr. 100/2017* cu prevederile *Legii nr.*

³ [Hotărârea Guvernului nr. 458/2019](#) cu privire la unele măsuri de eficientizare a mecanismului de coordonare și management al asistenței externe și la modificarea unor hotărâri ale Guvernului.

⁴ [Hotărârea Guvernului nr. 529/2019](#) cu privire la transmiterea părții sociale a unei societăți comerciale, la modificarea și abrogarea unor hotărâri ale Guvernului.

⁵ [Hotărârea Guvernului nr. 13/2022](#) pentru transmiterea unor bunuri imobile și modificarea Hotărârii Guvernului nr. 945/2007 cu privire la măsurile de realizare a Legii nr. 121/2007 privind administrarea și deținerea proprietății publice.

⁶ [Legea nr. 199/2010](#) cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică.

⁷ [Legea nr. 76/2016](#) cu privire la reorganizarea instanțelor judecătorești.

⁸ [Legea nr. 170/2018](#) cu privire la înmatricularea unor mijloace de transport și modificarea unor acte legislative.

467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat. Or, potrivit prevederilor acestei legi, pentru sistemele informaționale urmează a fi aprobat prin hotărâre de Guvern nu doar regulamentul, ci și conceptul acestuia.

Amendamentul propus pentru **articolul 60 alineatul (1)** are drept scop excluderea confuziei create de actuala formulare a alineatului menționat precum că codurile ar fi acte normative distincte de legile organice. Confuzia dată a fost sesizată de mai mulți petiționari, care s-au adresat atât Ministerului Justiției, cât și Agenției Resurse Informaționale Juridice în vederea clarificării ”statutului” codurilor în sistemul normativ național.

Referitor la intrarea în vigoare a actelor normative, trebuie să precizăm că pe lângă condiția ca acestea să fie publicate în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, mai există și condiția ca la etapa prezentării textului actului normativ pentru publicare, acesta să fie însoțit de traducerea acestuia în limba rusă. Această condiție derivă atât din prevederile actuale ale Legii nr. 100/2017, cât și din prevederile Legii nr. 173/1994 privind modul de publicare și intrare în vigoare a actelor oficiale.

Traducerea textelor actelor normative în limba rusă este necesară pentru asigurarea accesibilității persoanelor vorbitoare de limbă rusă la cadrul normativ. Totuși, versiunea rusă a textelor nu are valoare juridică, or în cazul apariției unor discrepante între textul în limba română și traducerea acestuia în altă limbă, prevalează prevederile stabilite de textul în limba de stat – limba română.

În aceeași ordine de idei, modificările propuse vor avea drept efect renunțarea la versiunea rusă a Monitorului Oficial. Potrivit datelor oficiale, pentru anul 2023, doar 263 de persoane sunt abonate la versiunea în limba rusă a Monitorului Oficial. Cifra atât de mică de abonați este determinată de faptul utilizării portalurilor electronice ce acordă acces la legislația națională, inclusiv tradusă în rusă (legis.md, moldlex, webex etc.).

Astfel, se propune ca traducerea în rusă a actelor normative să fie făcută publică ca și în prezent în Registrul de stat al actelor juridice (portalul www.legis.md). Precizăm că, în contextul procesului de aderare la Uniunea Europeană, în viitorul apropiat va fi necesară și traducerea actelor normative în limba engleză, fapt care de asemenea poate fi realizat prin intermediul Sistemului informațional Registrul de stat al actelor juridice.

11. Eficientizarea procesului de monitorizare a implementării actelor normative.

Prin modificările operate la **articolul 75** se propun anumite criterii generale care urmează a fi luate în calcul la momentul inițierii monitorizării implementării unui act normativ sau a unor prevederi ale acestuia. Astfel, selectarea actelor normative sau prevederilor normative supuse exercițiului de monitorizare se va realiza ținând cont de următorii indicatori (cumulativ sau individual):

- a) importanța domeniului de reglementare a actului normativ monitorizat, conform realităților social economice și programelor de guvernare;
- b) solicitările autorităților și instituțiilor publice responsabile de implementare, solicitările sectorului privat, informația difuzată în mass-media;
- c) practica administrativă și judiciară, după caz.

O altă intervenție la acest articol este reglementarea termenului-limită, în interiorul căruia trebuie inițiată monitorizarea procesului de implementare a actului normativ.

Din acest considerent, se propune stabilirea regulii generale privind inițierea procesului de monitorizare a actului normativ după aplicarea prevederilor acestuia pe parcursul a cel puțin 2 ani, oferind astfel, un interval temporal în cadrul căruia actul normativ va produce anumite efecte. Totodată, este prevăzută posibilitatea inițierii procesului de monitorizare până la scurgerea acestui termen, dacă se consideră necesar și oportun, având la bază suficiente date empirice, după cum urmează:

a) informație oficială despre implementarea actului normativ, inclusiv date statistice, practica judiciară națională și internațională;

b) opiniile și avizele părților interesate, analiza cărora va permite o apreciere obiectivă a gradului de acțiune juridică.

4. Fundamentarea economico-financiară

Pentru implementarea proiectului nu sunt necesare cheltuieli din bugetul de stat.

5. Modul de incorporare a proiectului în sistemul actelor normative în vigoare

În partea ce ține de extinderea termenului intrării în vigoare a proiectului legii (după 3 luni de la publicare), precizăm că acest fapt este necesar pentru a le oferi tuturor subiecților cu drept de inițiativă legislativă de a se familiariza cu modificările operate și de a-și ajusta cadrul normativ intern și practica de lucru.

De asemenea, este necesar ca Guvernul să aprobe unele modificări în actele sale normative. Drept urmare a adoptării prezentului proiect va fi necesară modificarea următoarelor acte normative:

- Hotărârea Guvernului nr. 1104/1997 cu privire la modul de efectuare a expertizei juridice și înregistrării de stat a actelor normative departamentale;
- Hotărârea Guvernului nr. 610/2018 pentru aprobarea Regulamentului Guvernului;
- Hotărârea Guvernului nr. 1171/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii europene;
- Hotărârea Guvernului nr. 23/2019 cu privire la aprobarea Metodologiei de analiză a impactului de fundamentare a proiectelor de acte normative;
- Hotărârea Guvernului nr. 165/2022 cu privire la Sistemul informațional „Registrul de stat al actelor juridice”.

De asemenea, Centrul de armonizare a Legislației, Centrul Național anticorupție și Ministerul Justiției urmează să aducă în concordanță cu noile prevederi metodologiile corespunzătoare privind efectuarea expertizelor proiectelor de acte normative.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor *Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional*, pe pagina web oficială a Ministerului Justiției www.justice.gov.md, la directoriul *Transparența decizională*, secțiunea *Anunțuri privind inițierea elaborării actelor normative* a fost plasat [Anunțul privind inițierea elaborării proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.](#)

Secretar de stat

Eduard SERBENCO

Tabel comparativ la proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (privind procesul de elaborare și promovare a proiectelor de acte normative)

Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative	
<p>1. În tot textul legii: cuvintele „legislația Uniunii Europene”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvintele „legislația UE” la forma gramaticală corespunzătoare; cuvintele „notă informativă”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvintele „notă de fundamentare” la forma gramaticală corespunzătoare.</p>	
<p>2. La articolul 1 alineatul (2) textul „și nici actelor care conțin norme de drept” se exclude.</p>	<p>Capitolul I. DISPOZIȚII GENERALE</p> <p>Articolul 1. Sfera de reglementare</p> <p>(1) Prezenta lege stabilește categoriile și ierarhia actelor normative, principiile și etapele legiferării, etapele și regulile elaborării proiectelor actelor normative, cerințele de bază față de structura și conținutul actului normativ, reguli privind intrarea în vigoare și abrogarea actului normativ, privind evidența și sistematizarea actelor normative, procedeele tehnice aplicabile actelor normative, precum și reguli privind interpretarea, monitorizarea implementării prevederilor și reexaminarea actului normativ.</p> <p>(2) Prezenta lege nu se aplică actelor juridice cu caracter individual și celor cu caracter exclusiv politic și nici actelor care nu conțin norme de drept.</p>
<p>3. La articolul 2: după noțiunea „act normativ” se completează cu noțiunea „act cu relevanță UE” cu următorul cuprins: „act cu relevanță UE – act normativ care are ca scop transpunerea în ordinea juridică internă a actelor juridice europene sau care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar implementării legislației Uniunii Europene (în continuare – legislației UE);”: după noțiunea „activitate de legiferare” se completează cu noțiunea „analiză de impact” cu următorul cuprins:</p>	<p>Articolul 2. Noțiuni principale</p> <p>În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni principale semnifică:</p> <p><i>act normativ</i> – act juridic adoptat, aprobat sau emis de o autoritate publică, care are caracter public, obligatoriu, general și impersonal și care stabilește, modifică ori abrogă norme juridice care reglementează nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice și care sînt aplicabile unui număr nedeterminat de situații identice;</p> <p><u>act cu relevanță UE – act normativ care are ca scop transpunerea în ordinea juridică internă a actelor juridice europene sau care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar implementării legislației Uniunii Europene (în continuare – UE);</u></p> <p><i>autor al proiectului actului normativ</i> – subiect cu drept de inițiativă legislativă conform art. 73 din Constituția Republicii Moldova;</p> <p><i>activitate de legiferare</i> – principala modalitate de implementare a politicilor publice, asigurînd instrumentele necesare pentru punerea în aplicare a soluțiilor de dezvoltare economică și socială, precum și pentru exercitarea atribuțiilor autorității publice;</p>

<p>„analiza impactului - proces de identificare a problemei, stabilire a obiectivului, determinare a opțiunilor de soluționare a problemei ori de atingere a obiectivului și analiză a efectelor sau consecințelor opțiunilor respective asupra domeniilor social, economic, de mediu, asupra bugetului, asupra mediului de afaceri etc., cu scopul de a fundamenta necesitatea unei reglementări a relațiilor sociale;”.</p> <p>noțiunile „analiza ex ante” și „analiza impactului de reglementare” se exclud; noțiunea „ sigla „UE”” va avea următorul cuprins:</p> <p>„sigla „UE” – siglă aplicată de autorul proiectului, cu care se marchează proiectele de acte normative, precum și actele normative în vigoare cu relevanță UE;”.</p>	<p><u>analiza impactului - proces de identificare a problemei, stabilire a obiectivului, determinare a opțiunilor de soluționare a problemei ori de atingere a obiectivului și analiză a efectelor sau consecințelor opțiunilor respective asupra domeniilor social, economic, de mediu, asupra bugetului, asupra mediului de afaceri etc., cu scopul de a fundamenta necesitatea unei reglementări a relațiilor sociale;</u></p> <p>analiză ex ante — proces de identificare a problemei, stabilire a obiectivului, determinare a opțiunilor de soluționare a problemei ori de atingere a obiectivului și analiza impactului, efectelor sau consecințelor opțiunilor respective, cu scopul de a fundamenta necesitatea unei reglementări a relațiilor sociale;</p> <p>analiza impactului de reglementare — analiză ex ante efectuată pentru proiectele actelor normative care au impact asupra activității de întreprinzător, în conformitate cu prevederile Legii nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător și cu metodologia aprobată de Guvern;</p> <p><i>monitorizarea implementării prevederilor actului normativ</i> – procedură care presupune stabilirea, analiza și evaluarea efectelor juridice ale actelor normative, precum și, după caz, identificarea măsurilor de remediere a circumstanțelor care generează inaplicabilitatea actului normativ;</p> <p><i>Registrul de stat al actelor juridice</i> – sistem informațional automatizat în care se înregistrează actele normative și alte acte juridice, în care se efectuează colectarea, prelucrarea, sistematizarea, păstrarea și prezentarea acestora, precum și sînt efectuate alte acțiuni stabilite de legislație în scopul operării cu datele registrului;</p> <p><i>sigla „UE”</i> – <u>siglă aplicată de autorul proiectului, cu care se marchează proiectele de acte normative, precum și actele normative în vigoare cu relevanță UE; siglă cu care se marchează proiectele de acte normative elaborate în scopul armonizării legislației naționale cu legislația Uniunii Europene și care este aplicată de autorul proiectului;</u></p> <p><i>tehnică legislativă</i> – totalitatea normelor, metodelor și procedurilor care definesc părțile constitutive ale actului normativ, structura, forma și modul de sistematizare a conținutului acestuia, procedurilor tehnice privind modificarea, publicarea și republicarea, rectificarea actului normativ, normelor care reglementează intrarea în vigoare, încetarea acțiunii actului normativ, precum și normelor privind limbajul și stilul actului normativ. Normele de tehnică legislativă sînt menite să asigure forma sistemică și coordonată a conținutului reglementărilor juridice și sînt obligatorii la elaborarea proiectelor de acte normative;</p> <p><i>textul electronic consolidat al actului normativ</i> – text electronic al actului normativ, publicat în Registrul de stat al actelor juridice, întocmit în baza textului oficial inițial al actului normativ și, după caz, în baza textelor oficiale ale actelor normative de modificare a acestuia, text care include toate modificările operate în actul normativ respectiv.</p>
<p>4. La articolul 3, alineatul (3) se completează cu o propoziție nouă cu următorul cuprins:</p> <p>„În cazul în care un tratat internațional la care Republica Moldova este parte conține alte prevederi decât actul normativ național, se aplică prevederile tratatului internațional.”.</p>	<p>Articolul 3. Principiile activității de legiferare</p> <p>(1) La elaborarea unui act normativ se respectă următoarele principii:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) constituționalitatea; b) respectarea drepturilor și libertăților fundamentale; c) legalitatea și echilibrul între reglementările concurente; d) oportunitatea, coerența, consecutivitatea, stabilitatea și predictibilitatea normelor juridice; e) asigurarea transparenței, publicității și accesibilității; f) respectarea ierarhiei actelor normative.

	<p>(2) La elaborarea unui act normativ care reglementează activitatea de întreprinzător se respectă principiile stabilite de Legea nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător.</p> <p>(3) Actul normativ trebuie să corespundă prevederilor Constituției Republicii Moldova, tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, principiilor și normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional, precum și legislației <u>Uniunii Europene UE. În cazul în care un tratat internațional la care Republica Moldova este parte conține alte prevederi decât actul normativ național, se aplică prevederile tratatului internațional.</u></p> <p>(4) Actul normativ trebuie să se integreze organic în cadrul normativ în vigoare, scop în care:</p> <p>a) proiectul actului normativ trebuie corelat cu prevederile actelor normative de nivel superior sau de același nivel cu care se află în conexiune;</p> <p>b) proiectul actului normativ întocmit în temeiul unui act normativ de nivel superior nu poate depăși limitele competenței instituite prin actul de nivel superior și nici nu poate contraveni scopului, principiilor și dispozițiilor acestuia.</p>
	<p>Articolul 4. Caracterul actului normativ</p> <p>Actul normativ are caracter public, obligatoriu, general și impersonal. Prevederile actului normativ sînt executorii, opozabile tuturor subiecților de drept și, în caz de necesitate, sînt impuse prin forța de constrîngere a statului.</p>
	<p>Articolul 5. Clasificarea normelor juridice</p> <p>(1) În funcție de caracterul lor, normele juridice se împart în generale, speciale și derogatorii.</p> <p>(2) Normele juridice generale sînt aplicabile fie tuturor raporturilor sociale sau subiecților de drept, fie unor categorii de raporturi sau de subiecți, fără a-și pierde caracterul de generalitate.</p> <p>(3) Normele juridice speciale sînt aplicabile în exclusivitate anumitor categorii de raporturi sociale sau subiecți strict determinați. În caz de divergență între o normă generală și o normă specială, care se conțin în acte normative de același nivel, se aplică norma specială.</p> <p>(4) Normele juridice derogatorii sînt diferite în raport cu reglementarea-cadru în materie și sînt aplicabile unei situații determinate. În caz de divergență între o normă generală sau specială și o normă derogatorie, care se conțin în acte normative de același nivel, se aplică norma derogatorie.</p>
	<p>Capitolul II. CATEGORIILE ACTELOR NORMATIVE</p>

	<p>Articolul 6. Categoriile actelor normative</p> <p>Legislația Republicii Moldova este constituită din următoarele acte normative:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Constituția Republicii Moldova; b) legile și hotărârile Parlamentului; c) decretele Președintelui Republicii Moldova; d) hotărârile și ordonanțele Guvernului; e) actele normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate; f) actele normative ale autorităților publice autonome; g) actele normative ale autorităților unităților teritoriale autonome cu statut juridic special; h) actele normative ale autorităților administrației publice locale.
	<p>Articolul 7. Corelația actelor normative</p> <p>(1) Forța juridică a actelor normative se stabilește în funcție de competența și statutul autorității publice emitente, precum și de categoria actului. Limitele de competență privind adoptarea, aprobarea sau emiterea actelor normative sînt stabilite de Constituția Republicii Moldova, de Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern și de alte acte normative.</p> <p>(2) Actul normativ cu forță juridică superioară poate modifica sau abroga un act normativ cu forță juridică inferioară al aceluiași emitent. În cazul modificării exprese a actului inferior, modificarea are aceeași forță juridică ca și actul modificat.</p> <p>(3) În cazul în care între două acte normative cu aceeași forță juridică apare un conflict de norme, se aplică prevederile ultimului act normativ adoptat, aprobat sau emis, cu excepția situațiilor prevăzute la art. 5 alin. (3) și (4).</p>
	<p>Articolul 8. Legea</p> <p>(1) Legea este un act normativ adoptat de Parlament în temeiul normelor constituționale, conform procedurii stabilite de Constituția Republicii Moldova, de Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr. 797/1996, precum și de prezenta lege.</p> <p>(2) Legile sînt de trei categorii – constituționale, organice și ordinare. În clauza de adoptare a legii se menționează categoria acesteia.</p>
	<p>Articolul 9. Constituția Republicii Moldova și legea constituțională</p> <p>(1) Constituția Republicii Moldova este Legea Supremă a statului și a societății. Niciun act normativ care contravine prevederilor acesteia nu are forță juridică.</p> <p>(2) Constituția poate fi modificată prin lege constituțională.</p>

	<p>Articolul 10. Legea organică</p> <p>(1) Legea organică este actul normativ care reprezintă o dezvoltare a normelor constituționale și poate interveni în domeniile expres prevăzute de Constituție.</p> <p>(2) Domeniile reglementate prin lege organică sînt stabilite la art. 72 alin. (3) lit. a)–o) din Constituție.</p> <p>(3) În conformitate cu prevederile art. 72 alin. (3) lit. p) din Constituție, prin lege organică:</p> <ul style="list-style-type: none">a) este reglementată stabilirea frontierei de stat a Republicii Moldova;b) este stabilit Imnul de Stat;c) sînt reglementate condițiile dobîndirii, păstrării și pierderii cetățeniei;d) este reglementat statutul capitalei Republicii Moldova, orașul Chișinău;e) sînt reglementate formele și condițiile speciale de autonomie ale unor localități din stînga Nistrului și ale unității teritoriale autonome Găgăuzia;f) este prelungit mandatul Parlamentului, în caz de război sau de catastrofă;g) sînt stabilite incompatibilitățile calității de deputat în Parlament, altele decît cele prevăzute expres de Constituție;h) este reglementată procedura de alegere a Președintelui Republicii Moldova;i) este prelungit mandatul Președintelui Republicii Moldova, în caz de război sau de catastrofă;j) este stabilită structura Guvernului;k) sînt stabilite incompatibilitățile funcției de membru al Guvernului, altele decît cele prevăzute expres de Constituție;l) sînt stabilite funcțiile publice ai căror titulari nu pot face parte din partide politice;m) este stabilită structura sistemului național de apărare;n) sînt reglementate structura sistemului național de ocrotire a sănătății și mijloacele de protecție a sănătății fizice și mintale a persoanei;o) sînt stabilite limitele împuternicirilor Guvernului și/sau ale autorităților administrației publice privind reglementarea activității de întreprinzător;p) este reglementat modul de organizare și funcționare a Consiliului Superior al Magistraturii;q) sînt reglementate organizarea instanțelor judecătorești, competența acestora, procedura de judecată, precum și statutul judecătorilor;r) sînt reglementate procedura penală, organizarea, competența și modul de desfășurarea a activității Procuraturii, precum și statutul procurorilor;s) sînt reglementate atribuțiile, modul de organizare și funcționare a Curții de Conturi;t) este reglementată contractarea împrumuturilor de stat externe;u) este stabilit modul de funcționare a limbilor;v) sînt reglementate alte domenii pentru care Parlamentul consideră necesară adoptarea de legi organice, conform art. 72 alin. (3) lit. r) din Constituție.
--	--

	<p>Articolul 11. Legea ordinară</p> <p>Legea ordinară este un act normativ adoptat de către Parlament, care intervine în orice domeniu al relațiilor sociale, cu excepția domeniilor supuse reglementării prin Constituție și lege organică.</p>
	<p>Articolul 12. Hotărârea Parlamentului</p> <p>Hotărârea Parlamentului cu caracter normativ este un act adoptat de către Parlament pentru:</p> <ol style="list-style-type: none"> organizarea activității interne a Parlamentului și a structurilor ce intră în componența acestuia; aprobarea sau modificarea structurii organelor și instituțiilor create de către Parlament, precum și pentru organizarea activității acestora; reglementarea altor domenii care nu necesită adoptare de legi.
	<p>Articolul 13. Decretul Președintelui Republicii Moldova</p> <p>În temeiul art. 94 din Constituție, pentru exercitarea atribuțiilor sale, Președintele Republicii Moldova emite decrete cu caracter normativ, care reglementează relațiile sociale în domeniile de competență stabilite de lege, cu excepția decretelor emise întru exercitarea atribuțiilor sale constituționale.</p>
<p>5. Articolul 14 va avea următorul cuprins: „(1) Hotărârea Guvernului cu caracter normativ este un act care se adoptă de către Guvern pentru organizarea executării legilor. (2) Hotărârea Guvernului care are caracter normativ poate conține după caz, regulamente, instrucțiuni, reguli, metodologii.”.</p>	<p>Articolul 14. Hotărârea Guvernului</p> <p>(1) Hotărârea Guvernului cu caracter normativ este un act care se adoptă de către Guvern pentru organizarea executării legilor. Hotărârea Guvernului este un act care se adoptă de către Guvern pentru:</p> <ol style="list-style-type: none"> exercitarea atribuțiilor Guvernului și pentru organizarea executării legilor; aprobarea proiectelor de lege, proiectelor de hotărâre a Parlamentului și proiectelor de decret al Președintelui Republicii Moldova, inițiate de către Guvern; inițierea negocierilor asupra tratatelor internaționale; alte scopuri pentru care este necesară adoptarea unei hotărâri de Guvern. <p>(2) Hotărârea Guvernului care are caracter normativ poate conține după caz, regulamente, instrucțiuni, reguli, metodologii. Relațiile sociale care necesită o reglementare detaliată se stabilesc prin regulamente, instrucțiuni, statute, reguli, metodologii, aprobate prin hotărâre de Guvern.</p>
	<p>Articolul 15. Ordonanța Guvernului</p> <p>(1) Ordonanța este un act normativ adoptat de către Guvern în temeiul și în limitele legii speciale de abilitare, în ordinea delegării legislative conform art. 1062 din Constituție. Ordonanța poate fi adoptată doar pentru domeniile care nu fac obiectul legilor organice.</p>

	<p>(2) Ordonanța se modifică, se suspendă și se abrogă de către Guvern prin adoptarea unei noi ordonanțe în limita termenului de abilitare. După expirarea termenului de abilitare, ordonanța poate fi abrogată, suspendată și modificată doar prin lege.</p> <p>(3) Procedura privind elaborarea, examinarea și adoptarea ordonanțelor este stabilită de Constituție și de Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern.</p>
	<p>Articolul 16. Actele normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate și ale autorităților publice autonome</p> <p>(1) Autoritățile administrației publice centrale de specialitate și autoritățile publice autonome emit sau aprobă, în condițiile legii, acte normative.</p> <p>(2) Actele normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate și ale autorităților publice autonome sînt emise sau aprobate numai în temeiul și pentru executarea legilor și a hotărîrilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărîrilor și ordonanțelor Guvernului. Actele normative respective se limitează strict la cadrul stabilit de actele normative de nivel superior pentru executarea cărora se emit sau se aprobă și nu pot contraveni prevederilor actelor respective. În clauza de adoptare a actelor normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate și ale autorităților publice autonome se indică expres actul normativ superior în temeiul căruia acestea sînt emise sau aprobate.</p> <p>(3) Actele normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate și ale autorităților publice autonome se elaborează în termenele prevăzute de actele normative superioare sau într-un termen rezonabil pentru elaborarea acestora și pentru realizarea prevederilor lor.</p> <p>(4) Regulamentele, instrucțiunile, regulile și alte acte normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate și ale autorităților publice autonome se aprobă prin hotărîre sau ordin care se semnează de către conducătorii autorităților emitente.</p>
	<p>Articolul 17. Actele normative ale autorităților unităților teritoriale autonome cu statut juridic special</p> <p>(1) Autoritățile unităților teritoriale autonome cu statut juridic special, în limitele competenței stabilite de Constituția Republicii Moldova, de Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern, de Legea nr. 344/1994 privind statutul juridic special al Găgăuziei (Gagauz-Yeri), de Legea nr. 173/2005 cu privire la prevederile de bază ale statutului juridic special al localităților din stînga Nistrului (Transnistria), precum și de alte acte normative, adoptă legi locale și alte acte normative care se aplică doar în raza teritoriului administrat de către acestea.</p> <p>(2) La adoptarea, aprobarea, emiterea și aplicarea actelor normative ale autorităților unităților teritoriale autonome cu statut juridic special se ține cont de principiul corespunderii acestora legislației Republicii Moldova.</p>
	<p>Articolul 18. Actele normative ale autorităților administrației publice locale</p>

	<p>Actele normative ale autorităților administrației publice locale se emit pentru realizarea atribuțiilor funcționale și în limitele competențelor stabilite de Constituție, de Carta Europeană a Autonomiei Locale și de alte acte normative, fiind aplicate doar în raza teritoriului administrat de către acestea.</p>
	<p>Articolul 19. Succesiunea competenței de adoptare, aprobare sau emiteră a actelor normative</p> <p>(1) În cazul reorganizării autorității publice care a adoptat, a aprobat sau a emis anumite acte normative, împuternicirile de modificare și abrogare a actelor respective trec către succesorul autorității publice ce se reorganizează, iar în cazul în care nu există succesor – către autoritatea publică care are competență în domeniul respectiv.</p> <p>(2) În cazul modificării sau, după caz, al abrogării actului normativ adoptat, aprobat sau emis de o autoritate publică care a fost reorganizată, în clauza de adoptare a actului de modificare sau, după caz, de abrogare se indică succesorul de drept ori autoritatea competentă, precum și temeiul juridic pentru operarea modificărilor ori, după caz, pentru abrogare.</p>
<p>6. Articolul 20: la alineatul (1) cuvintele „studiului de cercetare” se substituie cu textul „, după caz, a rezultatelor activității de fundamentare”; se completează cu litera a/1) cu următorul cuprins: „a/1) efectuarea analizei de impact, după caz;”; la alineatul (2) textul „alin. (1), lit. a), c)–e)” se substituie cu textul „alin. (1) lit. a), a1), c)–e)”;</p>	<p>Capitolul III ACTIVITATEA DE LEGIFERARE</p> <p>Secțiunea 1. Etapele legiferării</p> <p>Articolul 20. Etapele principale ale legiferării</p> <p>(1) Principale etape ale legiferării sînt:</p> <p>a) publicarea anunțului privind inițiativa de elaborare a actului normativ și publicarea, <u>după caz, a rezultatelor activității de fundamentare-studiului de cercetare;</u> <u>a/1) efectuarea analizei de impact, după caz;</u> b) elaborarea proiectului actului normativ; c) emiterea, aprobarea sau adoptarea actului normativ; d) promulgarea, în cazul în care actul normativ este o lege; e) publicarea actului normativ.</p> <p>(2) Etapele legiferării, prevăzute la alin. (1), lit. a), <u>a/1), c)–e)</u>, pe lîngă prezenta lege, pot fi reglementate și de alte acte normative.</p>
<p>7. La articolul 21 alineatul (1): litera c) va avea următorul cuprins: „c) elaborarea versiunii inițiale a proiectului, și întocmirea notei de fundamentare; se completează cu litera d/1) cu următorul cuprins:</p>	<p>Articolul 21. Etapele elaborării proiectului actului normativ</p> <p>(1) Proiectul unui act normativ se elaborează în cîteva etape consecutive, după cum urmează:</p> <p>a) desemnarea persoanei responsabile sau, după caz, formarea grupului de lucru care va elabora proiectul, precum și asigurarea suportului tehnic, organizatoric și financiar al procesului de elaborare; b) determinarea categoriei, conceptului și stabilirea structurii actului normativ; c) elaborarea versiunii inițiale a proiectului și întocmirea notei <u>informativede fundamentare;</u></p>

<p>„d/1) înregistrarea proiectului de act normativ și atribuirea numărului unic;” litera e) va avea următorul cuprins: „e) consultarea publică, avizarea și expertizarea proiectului actului normativ;”. se completează cu litera f/1) cu următorul cuprins: „f/1) expertiza juridică;”.</p>	<p>d) întocmirea tabelului de concordanță, în cazul în care prin proiectul actului normativ se urmărește armonizarea legislației naționale cu legislația <u>Uniunii Europene UE</u>; <u>d/1) înregistrarea proiectului de act normativ și atribuirea numărului unic;</u> e) <u>consultarea publică, avizarea și expertizarea proiectului actului normativ</u>consultarea publică, avizarea proiectului actului normativ de către autoritățile a căror competență are tangență directă sau indirectă cu obiectul de reglementare a proiectului actului normativ, efectuarea expertizelor, inclusiv expertiza anticorupție, expertiza juridică și, după caz, expertiza de compatibilitate cu legislația Uniunii Europene și expertiza grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător; f) întocmirea sintezei obiectivelor și propunerilor autorităților publice și, după caz, a sintezei recomandărilor reprezentanților societății civile; <u>f/1) expertiza juridică:</u> g) elaborarea versiunii finale a proiectului de act normativ.</p> <p>(2) Procedura și termenele privind elaborarea, avizarea, efectuarea expertizelor și definitivarea proiectelor actelor normative, care sînt prezentate spre examinare Guvernului, sînt stabilite de către Guvern.</p>
<p>8. La articolul 22: alineatul (1) după cuvintele „ale cărui” se completează cu cuvîntul „concept, ”; la alineatul (2) cuvintele „cu excepția Președintelui Republicii Moldova și a deputaților în Parlament,” se exclud. la alineatul (3) litera c) va avea următorul cuprins: „c) actele rezultate din activitatea de documentare, după caz;”; alineatul (4) după cuvintele „Proiectele actelor normative” se completează cu textul „, însoțite de notele de fundamentare,”</p>	<p>Articolul 22. Sistemul informațional e-Legislație</p> <p>(1) Pentru asigurarea transparenței activității de legiferare este utilizat Sistemul informațional e-Legislație (în continuare – Sistem informațional), ale cărui <u>concept</u>, funcționare și mod de utilizare sînt stabilite de către Guvern.</p> <p>(2) Autoritatea publică sau subiectul cu drept de inițiativă legislativă care elaborează proiectul actului normativ, cu excepția Președintelui Republicii Moldova și a deputaților în Parlament, publică în Sistemul informațional toate versiunile proiectului la diferite etape ale elaborării acestuia, precum și materialele suplimentare corespunzătoare etapei respective de elaborare.</p> <p>(3) Prin intermediul Sistemului informațional se fac publice: a) inițiativa legislativă; b) numele, prenumele și datele de contact ale persoanei responsabile de elaborarea proiectului de act normativ sau, după caz, informația despre grupurile de lucru create și componența acestora; c) <u>actele rezultate din activitatea de documentare, după caz</u>studiul de cercetare, după caz; d) conceptul proiectului, după caz; e) proiectul actului normativ; f) dosarul de însoțire al proiectului, conform art. 40; g) informația referitoare la consultarea publică a proiectului; h) alte documente care au tangență cu procesul de elaborare a proiectului.</p> <p>(4) Proiectele actelor normative, <u>însoțite de notele de fundamentare</u>, se avizează, se supun expertizei și se transmit autorității publice cu competență de adoptare, aprobare sau emitere prin intermediul Sistemului informațional.</p>

	<p>(5) Persoana sau, după caz, grupul de lucru responsabil de elaborarea proiectului actului normativ introduce în Sistemul informațional avizele, recomandările și rapoartele de expertiză recepționate pe suport de hîrtie.</p> <p>(6) Persoanele fizice ce participă la avizarea proiectului actului normativ consemnează în Sistemul informațional numele și prenumele lor, precum și datele de contact, iar autoritățile publice și alte persoane juridice ce avizează sau supun expertizei proiectul actului normativ – denumirea autorității publice sau a persoanei juridice, precum și numele și prenumele reprezentantului acesteia desemnat în acest scop.</p>
	<p>Secțiunea a 2-a. Inițierea elaborării proiectelor actelor normative</p> <p>Articolul 23. Inițierea elaborării proiectelor actelor normative</p> <p>(1) Proiectele actelor normative sînt elaborate de către autoritățile publice abilitate să le inițieze, conform programelor și planurilor aprobate în modul stabilit de lege, precum și la solicitarea Parlamentului, a Președintelui Republicii Moldova, a Guvernului sau din inițiativă proprie, în modul stabilit de lege.</p> <p>(2) Subiecții care pot iniția elaborarea proiectelor de acte normative, în limitele competenței și în conformitate cu atribuțiile și domeniul de activitate ale acestora, sînt:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) deputații în Parlament; b) Președintele Republicii Moldova; c) Guvernul, inclusiv prin intermediul ministerelor și altor autorități administrative centrale; d) autoritățile administrative din subordinea ministerelor, prin intermediul acestora; e) autoritățile publice autonome; f) autoritățile unităților teritoriale autonome cu statut juridic special; g) autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi și al doilea; h) alți subiecți, în cazurile prevăzute de legislație.
	<p>Articolul 24. Documentele de politici</p> <p>(1) Documentele de politici, fără a fi acte normative, sînt instrumente de decizie care abordează problemele existente într-un anumit domeniu, care definesc căile de soluționare a problemelor respective și descriu impactul așteptat asupra statului și societății. Documentele de politici pot prevedea elaborarea proiectelor de acte normative.</p> <p>(2) La fundamentarea, elaborarea, avizarea, consultarea și aprobarea documentelor de politici se aplică regulile și cerințele înaintate față de actele normative.</p> <p>(3) Tipurile și structura documentelor de politici, precum și modul de elaborare, aprobare, monitorizare a implementării și de evaluare a acestora se stabilesc de către Guvern.</p>

	<p>(4) Prin derogare de la alin.(3), în cazul documentelor de politici ale Băncii Naționale a Moldovei și ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare, tipul și structura, precum și modul de elaborare, aprobare, monitorizare a implementării și de evaluare a acestora se aprobă de instituțiile respective.</p> <p>(5) Documentele de politici se aprobă prin hotărâre de Guvern. În cazul în care implementarea acestor politici presupune implicarea unor autorități administrative care nu se află în subordinea Guvernului, documentele de politici sînt aprobate de către Parlament. Documentele de politici ale autorităților publice autonome sînt aprobate de către acestea dacă nu presupun implicarea altor autorități administrative aflate în subordinea Guvernului. Documentele de politici de nivel local se aprobă prin decizia autorității reprezentative a unității administrativ-teritoriale.</p>
<p>9. Secțiunea a 3-a din Capitolul III se abrogă</p>	<p>Secțiunea a 3-a. Procedura de fundamentare a proiectelor actelor normative</p> <p>Articolul 25. Studiul de cercetare</p> <p>(1) Elaborarea proiectelor actelor normative este precedată, în funcție de importanța și complexitatea proiectelor respective, de efectuarea studiilor de cercetare în scopul fundamentării necesității sau lipsei acesteia privind inițierea elaborării unui act normativ. Studiile de cercetare se efectuează pentru cunoașterea temeinică a realităților social economice ce urmează a fi reglementate, a cadrului normativ relevant, a reglementărilor similare în legislația altor state, inclusiv a țărilor Uniunii Europene.</p> <p>(2) În cazul unui proiect care prevede reglementări cu impact asupra bugetului și/sau care prevede reorganizări și reforme structurale ori instituționale, în calitate de studiu de cercetare se realizează analiza inițiativei de elaborare a actului normativ, conform metodologiei de analiză ex ante aprobate de către Guvern. Dacă proiectul prevede reglementări cu impact asupra activității de întreprinzător, în calitate de studiu de cercetare se realizează doar analiza impactului de reglementare, efectuată în modul stabilit de legislație.</p> <p>(3) Studiul de cercetare este efectuat de către subiecții din partea cărora vine propunerea inițierii elaborării actului normativ. Pentru efectuarea acestuia, subiecții respectivi solicită asistența altor autorități ale administrației publice. Autoritățile publice acordă asistență la efectuarea studiilor de cercetare conform prezentului alineat, în limitele competențelor legale ale acestora.</p> <p>(4) În cazul unor studii de cercetare complexe, acestea pot fi realizate, în baza unui contract de prestări servicii, de către instituții științifice, universități, societăți comerciale, asociații obștești sau alte entități în conformitate cu prevederile legale referitoare la achizițiile publice.</p> <p>(5) Informațiile și recomandările obținute în urma efectuării studiilor de cercetare se includ în nota informativă, întocmită conform art. 30.</p>
	<p>Articolul 26. Etapele principale ale analizei ex ante</p>

	<p>(1) Analiza ex ante cuprinde următoarele etape principale:</p> <p>a) definirea problemei, pornind de la analiza relațiilor sociale existente și a celor preconizate, precum și de la inexistența sau ineficiența cadrului normativ relevant;</p> <p>b) stabilirea obiectivului și a domeniului intervenției juridice;</p> <p>c) identificarea opțiunilor și mijloacelor necesare pentru soluționarea problemei și/sau atingerea obiectivului și analiza acestora prin intermediul impactului financiar, administrativ, economic, social, asupra mediului etc.;</p> <p>d) compararea opțiunilor existente și selectarea celor mai bune opțiuni pentru atingerea obiectivului.</p> <p>(2) Opțiunile recomandate se vor întemeia pe dispozițiile constituționale, pe prevederile legislației naționale și pe cele ale tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, pe jurisprudența Curții Constituționale și a instanțelor judecătorești, după caz, pe legislația Uniunii Europene, precum și pe doctrina juridică în domeniu.</p> <p>(3) Analiza ex ante se finalizează cu întocmirea unui raport sau a unui document de politici, conform art. 24, care va servi drept suport informativ la elaborarea proiectului actului normativ și a notei informative.</p>
<p>10. Se completează cu articolul 27/1 cu următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 27/1. Activitatea de documentare</p> <p>(1) Elaborarea proiectelor de acte normative trebuie precedată, în funcție de importanța și complexitatea acestora, de o activitate de documentare și analiză științifică, pentru cunoașterea temeinică a realităților economico-sociale care urmează să fie reglementate, a istoricului legislației din acel domeniu, precum și a reglementărilor similare din legislația străină, în special a statelor membre ale Uniunii Europene. În activitatea de documentare pentru fundamentarea proiectului de act normativ se examinează jurisprudența practică Curții Constituționale în acel domeniu, jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului și cea a Curții Europene de Justiție, practica instanțelor judecătorești în aplicarea actelor normative respective, instrumentele juridice internaționale, precum și doctrina juridică în materie.</p>	<p>Secțiunea a 4-a. Întocmirea proiectului de act normativ</p> <p>Articolul 27. Grupul de lucru pentru elaborarea proiectului actului normativ</p> <p>(1) La elaborarea unui proiect de act normativ, autorul proiectului sau autoritatea responsabilă de elaborarea proiectului poate să formeze un grup de lucru, alcătuit din specialiști în domeniu, precum și din reprezentanți ai societății civile. În grupul de lucru este inclusă cel puțin o persoană care deține diplomă de studii superioare în drept.</p> <p>(2) Dacă elaborarea proiectului actului normativ este pusă în sarcina mai multor autorități ale administrației publice centrale de specialitate, elaborarea proiectului va fi organizată de autoritatea abilitată de către Guvern sau care figurează prima în lista autorităților responsabile în adresa Guvernului din care derivă obligația de a elabora proiectul actului normativ. Autoritatea publică responsabilă asigură asistența tehnică, organizatorică și financiară la elaborarea proiectului actului normativ.</p> <p>(3) Dacă la elaborarea proiectului sînt angajați specialiști în bază de contract, alții decît cei din cadrul autorităților publice, se întocmesc documentele necesare și se stabilesc sumele, mijloacele bugetare și speciale care trebuie alocate în scopul angajării acestora.</p> <p><u>Articolul 27/1. Activitatea de documentare</u></p> <p><u>(1) Elaborarea proiectelor de acte normative trebuie precedată, în funcție de importanța și complexitatea acestora, de o activitate de documentare și analiză științifică, pentru cunoașterea temeinică a realităților economico-sociale care urmează să fie reglementate, a istoricului legislației din acel domeniu, precum și a reglementărilor similare din legislația străină, în special a statelor membre ale UE. În activitatea de documentare pentru fundamentarea proiectului de act normativ se examinează jurisprudența</u></p>

<p>(2) Rezultatele activității de documentare și referirile la sursele de informații sunt incluse în nota de fundamentare a proiectului de act normativ.</p> <p>(3) În cazul unui proiect de act normativ care prevede reglementări cu impact asupra activității de întreprinzător, în calitate de activitate de documentare se realizează analiza de impact, conform metodologiei aprobate de Guvern. Analiza de impact nu se întocmește pentru:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) proiectele documentelor de politici; 2) proiectele actelor normative cu relevanță UE; 3) proiectele de acte privind încheierea, suspendarea, denunțarea sau stingerea tratatelor internaționale; 4) proiectele privind aprobarea bugetului de stat, a bugetului asigurărilor sociale de stat, a fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală și a proiectelor de rectificare a acestora, precum și rapoartele privind executarea acestor bugete; 5) alte categorii de acte, stabilite de Guvern.” 	<p><u>practica Curții Constituționale în acel domeniu, jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului și cea a Curții Europene de Justiție, practica instanțelor judecătorești în aplicarea actelor normative respective, instrumentele juridice internaționale, precum și doctrina juridică în materie.</u></p> <p><u>(2) Rezultatele activității de documentare și referirile la sursele de informații sunt incluse în nota de fundamentare a proiectului de act normativ.</u></p> <p><u>(3) În cazul unui proiect de act normativ care prevede reglementări cu impact asupra activității de întreprinzător, în calitate de activitate de documentare se realizează analiza de impact, conform metodologiei aprobate de Guvern. Analiza de impact nu se întocmește pentru:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> <u>1) proiectele documentelor de politici;</u> <u>2) proiectele actelor normative cu relevanță UE;</u> <u>3) proiectele de acte privind încheierea, suspendarea, denunțarea sau stingerea tratatelor internaționale;</u> <u>4) proiectele privind aprobarea bugetului de stat, a bugetului asigurărilor sociale de stat, a fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală și a proiectelor de rectificare a acestora, precum și rapoartele privind executarea acestor bugete;</u> <u>5) alte categorii de acte, stabilite de Guvern.</u>
<p>11. La articolul 28 alineatul (2) cuvintele „studiilor de cercetare” se substituie cu cuvintele „rezultatelor activității de documentare”, iar cuvintele „analizei ex ante” se substituie cu cuvintele „analizei de impact”.</p>	<p>Articolul 28. Determinarea conceptului, categoriei și stabilirea structurii actului normativ</p> <p>(1) Elaborarea versiunii inițiale a proiectului actului normativ poate fi precedată de elaborarea conceptului viitorului act normativ, ce va cuprinde analiza prevederilor existente în legislație, problemele ce trebuie soluționate, aspectele de bază ce trebuie incluse în viitorul act normativ și altă informație care explică conceptul. Conceptul actului normativ se aprobă de către autoritatea care a decis asupra necesității elaborării proiectului actului normativ.</p> <p>(2) În temeiul prevederilor documentelor de politici, al propunerilor inițiale, al studiilor de cercetare <u>rezultatelor activității de documentare</u>, precum și în baza analizei ex ante <u>analizei de impact</u>, persoana responsabilă de elaborarea proiectului actului normativ sau, după caz, grupul de lucru determină conceptul și stabilește categoria și structura actului normativ. Conceptul și noțiunile determinate trebuie să fie compatibile sau similare celor utilizate în legislația <u>Uniunii Europene UE</u>.</p>
<p>12. La articolul 29 alineatul (1):</p>	<p>Articolul 29. Întocmirea versiunii inițiale a proiectului actului normativ</p>

<p>cuvintele „studiului de cercetare” se substituie cu cuvintele „rezultatelor activității de documentare”;</p> <p>se completează cu o propoziție nouă cu următorul cuprins:</p> <p>„Pentru proiectele de acte care vizează modificarea unor alte acte normative, concomitent cu versiunea inițială, se elaborează tabelul comparativ.”;</p>	<p>(1) În baza propunerilor inițiale, a studiului de cercetare <u>rezultatelor activității de documentare</u> și a altor materiale, precum și după consultarea părților interesate, se întocmește versiunea inițială a proiectului actului normativ. <u>Pentru proiectele de acte care vizează modificarea unor alte acte normative, concomitent cu versiunea inițială, se elaborează tabelul comparativ.</u></p> <p>(2) Pentru a se evita lacunele legislative, soluțiile propuse în proiectul actului normativ trebuie să acopere întreaga problematică a relațiilor sociale ce constituie obiectul de reglementare al proiectului.</p> <p>(3) Autoritatea publică cu competență de adoptare, aprobare sau emiteră a actului normativ poate solicita uneia ori mai multor autorități, organizații sau experți să elaboreze proiectul actului normativ necesar ori proiecte de alternativă, în bază de contract de prestări servicii, în conformitate cu prevederile legale referitoare la achizițiile publice.</p> <p>(4) Versiunea proiectului actului normativ elaborată în bază de contract este remisă autorității responsabile de elaborarea proiectului pentru a fi supusă tuturor etapelor de elaborare și pentru întocmirea versiunii finale a proiectului.</p>
<p>13. Articolul 30: la alineatul (1):</p> <p>se completează cu litera e/1) cu următorul cuprins:</p> <p>„e/1) impactul de fundamentare, după caz;”</p> <p>se completează cu alineatul (1/1) cu următorul cuprins:</p> <p>„(1/1) În compartimentul prevăzut la alin. (1) lit. d) se descriu și se explică detaliat fiecare dispoziție din prevederile proiectului și elementele noi care se conțin în cuprinsul acestuia, astfel încât să fie posibilă identificarea sensului noimei juridice și a voinței autorității care a elaborat sau aprobat proiectul actului normativ.”.</p> <p>se completează cu alineatul (2/1) cu următorul cuprins:</p> <p>„(2/1) Notele de fundamentare la proiectele legilor bugetare anuale și modificările acestora se întocmesc în conformitate cu prevederile Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014.”;</p> <p>alineatul (4) se abrogă.</p>	<p>Articolul 30. Nota <u>informativă de fundamentare</u> la proiectul actului normativ</p> <p>(1) Concomitent cu elaborarea proiectului actului normativ se întocmește nota <u>informativă de fundamentare</u> la proiect, conform modelului indicat în anexa nr. 1, care va cuprinde cel puțin următoarele compartimente:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ; b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite; c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene; d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi; e) fundamentarea economico-financiară; <u>e/1) impactul de fundamentare, după caz;</u> f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare; g) avizarea și consultarea publică a proiectului; h) constatările expertizei anticorupție; i) constatările expertizei de compatibilitate cu legislația <u>Uniunii Europene UE</u>; j) constatările expertizei juridice; k) constatările altor expertize. <p><u>(1/1) În compartimentul prevăzut la alin. (1) lit. d) se descriu și se explică detaliat fiecare dispoziție din prevederile proiectului și elementele noi care se conțin în cuprinsul acestuia, astfel încât să fie posibilă identificarea sensului noimei juridice și a voinței autorității care a elaborat sau aprobat proiectul actului normativ.</u></p> <p>(2) Compartimentele prevăzute la alin. (1) lit. g)–k) se includ în nota <u>informativă de fundamentare</u> doar dacă, la elaborarea proiectului actului normativ, au fost realizate etapele corespunzătoare.</p>

	<p><u>(2/1) Notele de fundamentare la proiectele legilor bugetare anuale și modificările acestora se întocmesc în conformitate cu prevederile Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014.</u></p> <p>(3) Dacă, în urma avizării și supunerii expertizei, proiectul a suferit modificări, nota <u>informativă de fundamentare</u> trebuie modificată în modul corespunzător.</p> <p>(4) Nota informativă se semnează, în modul prevăzut de legislație, de conducătorul autorității responsabile de elaborarea proiectului de act normativ sau adjunctul acestuia.</p>
<p>14. Articolul 31 va avea următorul cuprins: „Articolul 31. Proiectele actelor normative care vizează armonizarea legislației naționale cu legislația UE</p> <p>(1) Actele normative cu relevanță UE se elaborează și se promovează în modul stabilit de Guvern.</p> <p>(2) Actele normative cu relevanță UE sunt marcate cu sigla „UE” și conțin clauza de armonizare, conform modelului aprobat de Guvern.</p> <p>(3) Pentru proiectele actelor normative cu relevanță UE, autorul proiectului întocmește tabelul de concordanță. Modelul tabelului de concordanță se aprobă de Guvern.</p> <p>(4) Proiectele actelor normative cu relevanță UE se supun în mod obligatoriu expertizei de compatibilitate, care se efectuează în conformitate cu prevederile art.36.”.</p>	<p>Articolul 31. Proiectele actelor normative care vizează armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene UE</p> <p>(1) Armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene se realizează în conformitate cu angajamentele asumate de Republica Moldova în baza acordurilor internaționale încheiate cu Uniunea Europeană, cu programele legislative ale Parlamentului și planurile de acțiuni ale Guvernului.</p> <p>(2) Proiectele actelor normative care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene sînt marcate pe prima pagină în colțul drept de sus cu sigla „UE” și conțin clauza de armonizare conform modelului aprobat de Guvern.</p> <p>(3) Pentru proiectele actelor normative care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene, autorul proiectului întocmește tabelul de concordanță în care se analizează comparativ gradul de transpunere a legislației Uniunii Europene în legislația națională. Modelul tabelului de concordanță este aprobat de Guvern.</p> <p>(4) Proiectele actelor normative care vizează armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene sînt supuse expertizei de compatibilitate, care se efectuează în conformitate cu prevederile art. 36.</p> <p><u>(1) Actele normative cu relevanță UE se elaborează și se promovează în modul stabilit de Guvern.</u></p> <p><u>(2) Actele normative cu relevanță UE sunt marcate cu sigla „UE” și conțin clauza de armonizare, conform modelului aprobat de Guvern.</u></p> <p><u>(3) Pentru proiectele actelor normative cu relevanță UE, autorul proiectului întocmește tabelul de concordanță. Modelul tabelului de concordanță se aprobă de Guvern.</u></p> <p><u>(4) Proiectele actelor normative cu relevanță UE se supun în mod obligatoriu expertizei de compatibilitate, care se efectuează în conformitate cu prevederile art.36.</u></p>
<p>15. La articolul 32:</p>	<p>Secțiunea a 5-a. Avizarea, consultarea publică și efectuarea expertizei</p>

alineatul (1) și (2) vor avea următorul cuprins:

„(1) Proiectul actului normativ, însoțit de nota de fundamentare și, după caz, de analiza impactului,” se transmite spre avizare autorităților publice responsabile de aplicarea prevederilor conținute în proiect și instituțiilor interesate, în funcție de obiectul de reglementare.

(2) Proiectele actelor normative care vizează domeniile de competență ale autorităților publice centrale sau ale autorităților publice autonome se transmit obligatoriu acestora spre avizare.”

la alineatul (3) după cuvintele „consultării publice” se completează cu cuvintele „cu reprezentanții societății civile”.

se completează cu alineatul (5/1) cu următorul cuprins:

„(5/1) În avizele asupra proiectului de act normativ, autoritățile publice se expun exclusiv în privința soluțiilor juridice referitor la domeniile care intră în sfera lor de competență. Reprezentanții societății civile prezintă recomandări asupra proiectului de act normativ. Avizele și recomandările trebuie să conțină obiecții și propuneri motivate, anexând, după caz, versiunea redactată a proiectului sau a unor prevederi. În caz contrar, se comunică lipsa de obiecții și propuneri.”

alineatul (7) se completează în final cu propoziția: „În urma avizării și consultării publice repetate, autorul proiectului întocmește o nouă sinteză. Prevederile alin.

(6) se aplică în modul corespunzător.”

Articolul 32. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

(1) Proiectul actului normativ, însoțit de nota de fundamentare și, după caz, de analiza impactului,” se transmite spre avizare autorităților publice responsabile de aplicarea prevederilor conținute în proiect și instituțiilor interesate, în funcție de obiectul de reglementare. Proiectul actului normativ, însoțit de nota informativă, se transmite spre avizare autorităților publice responsabile de implementarea prevederilor conținute în proiect, instituțiilor interesate, precum și reprezentanților societății civile, care întocmesc și prezintă autorului proiectului avizele la proiect.

(2) Proiectele actelor normative care vizează domeniile de competență ale autorităților publice centrale sau ale autorităților publice autonome se transmit obligatoriu acestora spre avizare. Proiectele actelor normative care țin de domeniile de competență ale Procuraturii Generale, Comisiei Electorale Centrale, Băncii Naționale a Moldovei, Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, precum și ale altor autorități publice autonome, se transmit obligatoriu spre avizarea acestora. Proiectele actelor normative care reglementează activitatea economică se transmit spre avizare Consiliului Concurenței.

(2/1) Proiectele de acte normative care vizează statutul unității teritoriale autonome Găgăuzia și/sau atribuțiile autorităților acesteia se remit spre avizare Adunării Populare a unității teritoriale autonome Găgăuzia.

(3) Concomitent sau înainte de transmiterea spre avizare, proiectul actului normativ este supus consultării publice cu reprezentanții societății civile în modul stabilit de Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional.

(4) Proiectele actelor normative înaintate de Președintele Republicii Moldova, de deputații în Parlament și de Adunarea Populară a unității teritoriale autonome Găgăuzia se remit spre avizare Guvernului. Proiectele actelor normative elaborate de către deputații în Parlament se transmit spre avizare Guvernului în modul prevăzut de Regulamentul Parlamentului.

(5) Proiectele actelor normative elaborate de autoritățile administrației publice centrale de specialitate, autoritățile publice autonome sau autoritățile administrației publice locale sînt avizate și consultate public în condițiile alin. (1)–(3), cu excepțiile stabilite de Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional. Proiectele de acte normative ale Adunării Populare a unității teritoriale autonome Găgăuzia pot fi transmise spre avizare ministerelor și altor autorități administrative centrale, responsabile de domeniul la care se referă proiectul respectiv.

(5/1) În avizele asupra proiectului de act normativ, autoritățile publice se expun exclusiv în privința soluțiilor juridice referitor la domeniile care intră în sfera lor de competență. Reprezentanții societății civile prezintă recomandări asupra proiectului de act normativ. Avizele și recomandările trebuie să conțină obiecții și propuneri motivate, anexând, după caz, versiunea redactată a proiectului sau a unor prevederi. În caz contrar, se comunică lipsa de obiecții și propuneri.

	<p>(6) În urma avizării și consultării publice, autorul proiectului întocmește sinteza obiecțiilor și propunerilor autorităților publice, precum și sinteza recomandărilor reprezentanților societății civile, conform unuia dintre modelele indicate în anexele nr. 2 și nr. 3. Sinteza obiecțiilor și propunerilor și sinteza recomandărilor pot fi incluse într-un singur document (denumit în continuare – sinteză).</p> <p>(7) Dacă, în urma avizării și consultării publice, proiectul actului normativ a fost completat cu aspecte și concepte noi sau dacă mai mult de 30% din textul proiectului actului normativ a fost modificat, acesta trebuie remis repetat spre avizare și consultare publică. <u>În urma avizării și consultării publice repetate, autorul proiectului întocmește o nouă sinteză. Prevederile alin. (6) se aplică în modul corespunzător.</u></p>
<p>16. Articolul 33 se abrogă.</p>	<p>Articolul 33. Termenele de avizare</p> <p>(1) Autoritățile publice, instituțiile interesate și reprezentanții societății civile, cărora li s-a prezentat proiectul actului normativ spre avizare sau consultare publică, expediază autorului proiectului avize cu obiecții și propuneri motivate, anexînd, dacă este necesar, versiunea redactată a proiectului sau doar a unor prevederi, ori comunică lipsa de obiecții și propuneri.</p> <p>(2) Proiectul actului normativ elaborat de deputații în Parlament se avizează în termenele stabilite în conformitate cu prevederile Regulamentului Parlamentului.</p> <p>(3) Pentru proiectele actelor normative, altele decît cele indicate la alin. (2), termenul pentru avizare este de 10 zile lucrătoare. În cazul în care proiectul actului normativ este voluminos sau complex ori dacă se cere studierea unor materiale suplimentare, termenul pentru avizare poate fi prelungit pînă la 30 de zile lucrătoare, cu excepția cazurilor în care conducătorii autorităților publice și instituțiilor implicate în avizarea proiectului au stabilit altfel de comun acord. Avizele cu privire la proiectul actului normativ se remit autorului proiectului sau autorității responsabile cel tîrziu în ultima zi a termenului stabilit pentru avizare.</p> <p>(4) Curgerea termenului începe în ziua intrării și înregistrării proiectului la autoritatea sau instituția care efectuează avizarea ori, în cazul circulației documentelor doar în formă electronică, în ziua publicării proiectului în Sistemul informațional pentru avizare.</p> <p>(5) În cazul în care necesitatea elaborării proiectului unui act normativ derivă dintr-un document de politici, avînd un termen de executare restrîns, sau dacă proiectul este transmis spre avizare repetată, autoritatea publică care a elaborat proiectul actului normativ poate solicita avizarea acestuia în termen restrîns.</p> <p>(6) Proiectul actului normativ cu sigla „UE” se avizează de către toate autoritățile și instituțiile interesate.</p>
<p>17. Articolele 34-36 vor avea următorul cuprins: „Articolul 34. Expertiza proiectului actului normativ</p>	<p>Articolul 34. Expertiza proiectului actului normativ</p> <p>(1) Expertiza proiectului de act normativ este efectuată concomitent cu avizarea și consultarea publică. Autorul proiectului asigură efectuarea expertizelor economice, financiare, științifice, ecologice, anticorupție, juridice, de compatibilitate cu legislația Uniunii Europene sau a altei expertize prevăzute de legislație, în funcție de tipul raporturilor sociale reglementate de actul normativ.</p>

(1) Autorul proiectului asigură prezentarea acestuia către autoritatea publică responsabilă pentru efectuarea expertizelor anticorupție, juridice, de compatibilitate cu legislația UE, în funcție de tipul raporturilor sociale reglementate de actul normativ.

(2) Expertiza anticorupție și de compatibilitate cu legislația UE se efectuează concomitent cu avizarea.

(3) Expertiza juridică se realizează la etapa finală, după definitivarea proiectului de act normativ potrivit avizelor, expertizelor anticorupție și de compatibilitate și a rezultatelor consultărilor publice.

(4) Constatările expertizelor sunt expuse în nota de fundamentare la proiectul de act normativ.

(5) În urma efectuării fiecărui tip de expertiză, autorul proiectului întocmește sinteza recomandărilor, conform unuia dintre modelele indicate în anexele nr. 2 și nr. 3. Constatările expertizelor pot fi incluse într-o singură sinteză.

(6) Dacă, în urma efectuării expertizelor, proiectul actului normativ se completează cu aspecte și concepte noi sau dacă mai mult de 30% din textul proiectului actului normativ este modificat, acesta trebuie remis repetat spre avizare, expertizare și consultare publică.

~~(2) Autoritățile publice responsabile de efectuarea expertizelor pot antrena în calitate de experți părți interesate, care nu au participat la elaborarea proiectului actului normativ, inclusiv specialiști din străinătate și din cadrul organizațiilor internaționale.~~

~~(3) Expertiza economică este efectuată de către Ministerul Economiei, este obligatorie pentru proiectele actelor normative care au impact economic și are menirea de:~~

~~a) a asigura concordanța prevederilor proiectului cu principiile economiei de piață;~~

~~b) a asigura concordanța prevederilor proiectului cu legislația din domeniul economiei;~~

~~c) a evidenția aspectele pozitive și negative ale proiectului în partea ce ține de asigurarea reformelor, relevarea avantajelor economice și de altă natură;~~

~~d) a semnală deficiențele economice și a prognoza consecințele economice negative.~~

~~(4) Proiectele actelor normative ce reglementează activitatea de întreprinzător se remit spre expertiză grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător, împreună cu analiza impactului de reglementare.~~

~~(5) Expertiza financiară este efectuată de către Ministerul Finanțelor, este obligatorie pentru proiectele care au impact asupra bugetului public și are menirea de:~~

~~a) a asigura concordanța prevederilor proiectului cu legislația din domeniul financiar;~~

~~b) a evalua cheltuielile pentru realizarea noilor reglementări;~~

~~c) a semnală deficiențele cu caracter financiar și a prognoza consecințele în domeniul financiar.~~

~~(6) Expertiza științifică se efectuează, după caz, de către instituțiile științifice și de învățământ superior de profil, de către experți, avînd menirea de a contribui la:~~

~~a) examinarea tuturor aspectelor reglementărilor proiectului și, după caz, propunerea unor reglementări de alternativă;~~

~~b) examinarea soluțiilor propuse prin reglementările proiectului în raport cu posibilitățile economico-financiare ale statului, cu situația social-politică și consecutivitatea reglementării proceselor, precum și în contextul asigurării compatibilității actelor normative cu legislația Uniunii Europene.~~

~~(7) Expertiza ecologică se efectuează, după caz, de către Ministerul Mediului și are menirea de:~~

~~a) a asigura concordanța prevederilor proiectului cu legislația din domeniul protecției mediului;~~

~~b) a asigura un mediu sănătos și a proteja mediul înconjurător;~~

~~c) a prognoza impactul reglementărilor proiectului asupra mediului.~~

~~(8) Concluziile expertizelor sînt expuse în nota informativă la proiectul de act normativ.~~

(1) Autorul proiectului asigură prezentarea acestuia către autoritatea publică responsabilă pentru efectuarea expertizelor anticorupție, juridice, de compatibilitate cu legislația UE, în funcție de tipul raporturilor sociale reglementate de actul normativ.

	<p><u>(2) Expertiza anticorupție și de compatibilitate cu legislația UE se efectuează concomitent cu avizarea.</u></p> <p><u>(3) Expertiza juridică se realizează la etapa finală, după definitivarea proiectului de act normativ potrivit avizelor, expertizelor anticorupție și de compatibilitate și a rezultatelor consultărilor publice.</u></p> <p><u>(4) Constatările expertizelor sunt expuse în nota de fundamentare la proiectul de act normativ.</u></p> <p><u>(5) În urma efectuării fiecărui tip de expertiză, autorul proiectului întocmește sinteza recomandărilor, conform unuia dintre modelele indicate în anexele nr. 2 și nr. 3. Constatările expertizelor pot fi incluse într-o singură sinteză.</u></p> <p><u>(6) Dacă, în urma efectuării expertizelor, proiectul actului normativ se completează cu aspecte și concepte noi sau dacă mai mult de 30% din textul proiectului actului normativ este modificat, acesta trebuie remis repetat spre avizare, expertizare și consultare publică.</u></p>
<p>Articolul 35. Expertiza anticorupție</p> <p>(1) Expertiza anticorupție se efectuează în scopul identificării în proiectele de acte normative a factorilor generatori ai riscurilor de corupție, precum și formulării recomandărilor în vederea înlăturării acestora.</p> <p>(2) Proiectele de acte normative însoțite de nota de fundamentare și, după caz, de analiza impactului se expediază Centrului Național Anticorupție pentru efectuarea expertizei anticorupție.</p> <p>(3) Expertiza anticorupție este obligatorie pentru toate proiectele de acte normative, inclusiv pentru proiectele de acte normative elaborate de deputații în Parlament, cu excepția:</p> <p>a) documentelor de politici;</p> <p>b) decretelor președintelui Republicii Moldova;</p> <p>c) dispozițiilor Guvernului;</p> <p>d) hotărârilor Guvernului de aprobare a avizelor asupra proiectelor de legi și decrete ale Președintelui Republicii Moldova;</p>	<p>Articolul 35. Expertiza anticorupție</p> <p>(1) Expertiza anticorupție este obligatorie pentru toate proiectele actelor normative, inclusiv pentru proiectele actelor normative elaborate de deputații în Parlament, și are menirea de a:</p> <p>a) asigura corespunderea prevederilor proiectului standardelor anticorupție naționale și internaționale;</p> <p>b) preveni apariția unor reglementări care ar favoriza corupția, prin elaborarea anumitor recomandări în vederea revizuirii reglementărilor respective sau în scopul diminuării efectelor negative ale acestora.</p> <p>(2) Expertiza anticorupție este efectuată conform metodologiei aprobate de către Centrul Național Anticorupție.</p> <p>(3) Centrul Național Anticorupție poate antrena în efectuarea expertizei anticorupție specialiști din afara instituției, iar autoritățile publice pot acorda asistență la efectuarea expertizei de către Centrul Național Anticorupție, în limita competențelor acestora.</p> <p>(4) Proiectele actelor normative, cu excepția celor prevăzute la art. 6 lit. e) – h), sînt expediate Centrului Național Anticorupție pentru a fi supuse expertizei anticorupție.</p> <p>(5) Expertiza anticorupție a proiectelor actelor normative prevăzute la art. 6 lit. e) – h) este efectuată de către autorii proiectelor respective, în conformitate cu metodologia de efectuare a expertizei anticorupție. În cazul proiectelor ce conțin reglementări care vizează domeniile vulnerabile la corupție, Centrul Național Anticorupție acordă asistență la efectuarea expertizei anticorupție.</p> <p>(6) După recepționarea raportului de expertiză anticorupție, autorul proiectului completează nota informativă la proiect cu informația privind constatările acestei expertize și, după caz, include în sinteză obiecțiile și propunerile Centrului Național Anticorupție.</p>

<p>e) tratatelor internaționale, precum și actelor de acordare a deplinelor puteri și de exprimare a consimțământului Republicii Moldova de a fi legată prin tratat internațional.</p> <p>(4) Expertiza anticorupție se efectuează conform metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte normative, aprobată de Centrul Național Anticorupție.</p> <p>(5) Expertiza anticorupție a proiectelor de acte normative prevăzute la art. 6 lit. e)-h) se efectuează de către autorii proiectelor în conformitate cu metodologia de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte normative departamentale, aprobată de Centrul Național Anticorupție. În cazul proiectelor ce conțin reglementări ce vizează domeniile vulnerabile de corupție, Centrul Național Anticorupție poate acorda, la solicitare, suport autorului proiectului la efectuarea expertizei.</p> <p>(6) Centrul Național Anticorupție poate atrage în efectuarea expertizei anticorupție specialiști din afara instituției, iar autoritățile publice pot acorda asistență la efectuarea expertizei de către Centrul Național Anticorupție în limitele competențelor acestora.</p> <p>(7) După recepționarea raportului de expertiză anticorupție, autorul proiectului de act normativ completează nota de fundamentare la proiect cu informația referitoare la constatările expertizei și include în sinteză recomandările Centrului Național Anticorupție.</p>	<p><u>(1) Expertiza anticorupție se efectuează în scopul identificării în proiectele de acte normative a factorilor generatori ai riscurilor de corupție, precum și formulării recomandărilor în vederea înlăturării acestora.</u></p> <p><u>(2) Proiectele de acte normative însoțite de nota de fundamentare și, după caz, de analiza impactului se expediază Centrului Național Anticorupție pentru efectuarea expertizei anticorupție.</u></p> <p><u>(3) Expertiza anticorupție este obligatorie pentru toate proiectele de acte normative, inclusiv pentru proiectele de acte normative elaborate de deputații în Parlament, cu excepția:</u></p> <p><u>a) documentelor de politici;</u> <u>b) decretelor președintelui Republicii Moldova;</u> <u>c) dispozițiilor Guvernului;</u> <u>d) hotărârilor Guvernului de aprobare a avizelor asupra proiectelor de legi și decrete ale Președintelui Republicii Moldova;</u> <u>e) tratatelor internaționale, precum și actelor de acordare a deplinelor puteri și de exprimare a consimțământului Republicii Moldova de a fi legată prin tratat internațional.</u></p> <p><u>(4) Expertiza anticorupție se efectuează conform metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte normative, aprobată de Centrul Național Anticorupție.</u></p> <p><u>(5) Expertiza anticorupție a proiectelor de acte normative prevăzute la art. 6 lit. e)-h) se efectuează de către autorii proiectelor în conformitate cu metodologia de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte normative departamentale, aprobată de Centrul Național Anticorupție. În cazul proiectelor ce conțin reglementări ce vizează domeniile vulnerabile de corupție, Centrul Național Anticorupție poate acorda, la solicitare, suport autorului proiectului la efectuarea expertizei.</u></p> <p><u>(6) Centrul Național Anticorupție poate atrage în efectuarea expertizei anticorupție specialiști din afara instituției, iar autoritățile publice pot acorda asistență la efectuarea expertizei de către Centrul Național Anticorupție în limitele competențelor acestora.</u></p> <p><u>(7) După recepționarea raportului de expertiză anticorupție, autorul proiectului de act normativ completează nota de fundamentare la proiect cu informația referitoare la constatările expertizei și include în sinteză recomandările Centrului Național Anticorupție</u></p>
<p>Articolul 36. Expertiza de compatibilitate a proiectului actului normativ cu legislația Uniunii Europene</p>	<p>Articolul 36. Expertiza de compatibilitate a proiectului actului normativ cu legislația <u>Uniunii Europene</u></p> <p><u>(1) Proiectul de act normativ cu sigla „UE” se expediază Centrului de Armonizare a Legislației pentru efectuarea expertizei de compatibilitate cu legislația Uniunii Europene.</u></p>

<p>(1) Proiectul de act normativ cu relevanță UE se expediază Centrului de Armonizare a Legislației (în continuare - Centru) pentru efectuarea expertizei de compatibilitate cu legislația UE.</p> <p>(2) Expertiza de compatibilitate cu legislația UE este obligatorie pentru toate proiectele actelor normative cu relevanță UE, pentru proiectele de modificare a actelor normative cu relevanță UE, inclusiv, pentru cele ale autorităților administrației publice centrale de specialitate și ale autorităților publice autonome.</p> <p>(3) Expertiza de compatibilitate se efectuează potrivit Metodologiei aprobate de Centru.</p> <p>(4) Proiectele actelor normative cu relevanță UE elaborate de către Președintele Republicii Moldova, deputații în Parlament și Adunarea Populară a unității teritoriale autonome Găgăuzia, se transmit spre avizare Guvernului, fiind însoțite de tabelul de concordanță</p>	<p>(2) Expertiza de compatibilitate cu legislația Uniunii Europene este obligatorie pentru toate proiectele actelor normative, inclusiv pentru cele ale autorităților administrației publice centrale de specialitate și ale autorităților publice autonome, care au fost elaborate în scopul armonizării legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.</p> <p>(3) Expertiza de compatibilitate cu legislația Uniunii Europene se efectuează în modul stabilit de Guvern și conform metodologiei aprobate de Centrul de Armonizare a Legislației. În baza rezultatelor expertizei de compatibilitate, Centrul de Armonizare a Legislației întocmește declarația de compatibilitate.</p> <p>(4) Expertiza de compatibilitate cu legislația Uniunii Europene are menirea de:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) a constata gradul de compatibilitate a proiectului actului normativ cu legislația Uniunii Europene; b) a identifica prevederile omise ale legislației Uniunii Europene și a preveni transpunerea deficientă a acestora; c) a asigura corespunderea proiectului standardelor și legislației Uniunii Europene. <p>(5) Proiectele actelor normative elaborate de către Președintele Republicii Moldova, deputații în Parlament și Adunarea Populară a unității teritoriale autonome Găgăuzia, care au scopul de a armoniza legislația națională cu legislația Uniunii Europene, se transmit spre avizare Guvernului, fiind însoțite de tabelul de concordanță.</p> <p>(6) După recepționarea declarației de compatibilitate, autorul proiectului completează nota informativă cu informația privind constatările expertizei de compatibilitate și, după caz, include în sinteză obiecțiile și propunerile Centrului de Armonizare a Legislației.</p> <p><u>(1) Proiectul de act normativ cu relevanță UE se expediază Centrului de Armonizare a Legislației (în continuare - Centru) pentru efectuarea expertizei de compatibilitate cu legislația UE.</u></p> <p><u>(2) Expertiza de compatibilitate cu legislația UE este obligatorie pentru toate proiectele actelor normative cu relevanță UE, pentru proiectele de modificare a actelor normative cu relevanță UE, inclusiv, pentru cele ale autorităților administrației publice centrale de specialitate și ale autorităților publice autonome.</u></p> <p><u>(3) Expertiza de compatibilitate se efectuează potrivit Metodologiei aprobate de Centru.</u></p> <p><u>(4) Proiectele actelor normative cu relevanță UE elaborate de către Președintele Republicii Moldova, deputații în Parlament și Adunarea Populară a unității teritoriale autonome Găgăuzia, se transmit spre avizare Guvernului, fiind însoțite de tabelul de concordanță</u></p>
<p>18. La articolul 37: se completează cu alineatul (1/1) cu următorul cuprins:</p>	<p>Articolul 37. Expertiza juridică</p>

„(1/1) Proiectul de act normativ însoțit de: nota de fundamentare, sinteza obiecțiilor și propunerilor, sinteza constatărilor și recomandărilor expertizelor și, după caz, de analiza impactului, de tabelul de concordanță se expediază Ministerului Justiției.”;

la alineatul (2) textul „a)-d)” se substituie cu textul „a)-f)”;

alineatul (3) se completează cu litera d/1) cu următorul cuprins:

„(d/1) oportunitatea intervenției normative, în cazul în care obiectul de reglementare al proiectului de act normativ vizează unul din domeniile de competență ale Ministerului Justiției.”;

la alineatul (4) cuvintele „și se înregistrează de către Ministerul Justiției, în modul stabilit de către Guvern.”.

la alineatul (5) ultima propoziție se exclude;

alineatul (7) va avea următorul cuprins:

„(7) Recomandările din expertiza juridică se includ în versiunea finală a proiectului de act normativ. Neacceptarea constatărilor și a recomandărilor din expertiza juridică trebuie motivate în sinteză.”.

(1) Expertiza juridică este efectuată de către Ministerul Justiției și este obligatorie pentru toate proiectele actelor normative elaborate de către autoritățile administrației publice centrale de specialitate și autoritățile publice autonome. În baza rezultatelor expertizei juridice se întocmește raportul de expertiză juridică.

(1/1) Proiectul de act normativ însoțit de: nota de fundamentare, sinteza obiecțiilor și propunerilor, sinteza constatărilor și recomandărilor expertizelor și, după caz, de analiza impactului, de tabelul de concordanță se expediază Ministerului Justiției.

(2) Expertiza juridică a proiectelor actelor normative stabilite la art. 6 lit. a)–~~ef~~) se efectuează conform metodologiei aprobate de Ministerul Justiției.

(3) Expertiza juridică are menirea de a asigura:

a) concordanța între proiectul actului normativ și prevederile Constituției, ale tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, ale legislației naționale și ale legislației Uniunii Europene UE, concordanța între proiectul actului normativ, precum și jurisprudența Curții Constituționale și cea a Curții Europene a Drepturilor Omului;

b) respectarea standardelor internaționale în domeniul drepturilor omului;

c) reglementarea integrală a raporturilor sociale abordate în proiect;

d) încadrarea dispozițiilor proiectului în cadrul normativ în vigoare;

d/1) oportunitatea intervenției normative, în cazul în care obiectul de reglementare al proiectului de act normativ vizează unul din domeniile de competență ale Ministerului Justiției;

e) corespunderea proiectului actului normativ normelor tehnicii legislative.

(4) Actele normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate și ale autorităților publice autonome care vizează drepturile și interesele legitime ale omului sînt supuse expertizei juridice obligatorii și se înregistrează de către Ministerul Justiției, în modul stabilit de către Guvern.

(5) Prin derogare de la alin. (4), actele normative emise de Banca Națională a Moldovei și de Comisia Națională a Pieței Financiare nu se supun expertizei juridice a Ministerului Justiției. Acestea se transmit, după adoptare, Ministerului Justiției pentru a fi înregistrate în Registrul de stat al actelor juridice. ~~Termenul de înregistrare nu va depăși 3 zile lucrătoare.~~

(6) Proiectele actelor normative ale autorităților administrației publice locale se supun expertizei juridice în cadrul subdiviziunilor specializate ale acestora.

(7) Recomandările din expertiza juridică se includ în versiunea finală a proiectului de act normativ. Neacceptarea constatărilor și a recomandărilor din expertiza juridică trebuie motivate în sinteză ~~Obiecțiile și propunerile Ministerului Justiției privind respectarea standardelor în domeniul drepturilor omului, precum și a normelor de tehnică legislativă, se reflectă în versiunea finală a proiectului actului normativ. Respingerea obiecțiilor și propunerilor Ministerului Justiției trebuie motivată în sinteză.~~

<p>19. Articolul 38 va avea următorul cuprins: „Articolul 38. Termenele de întocmire a avizelor, de formulare a recomandărilor și de efectuare a expertizelor</p> <p>(1) Proiectul actului normativ elaborat de deputații în Parlament se avizează în termenele stabilite în conformitate cu prevederile Regulamentului Parlamentului, aprobat prin Legea nr. 797/1996.</p> <p>(2) Pentru proiectele actelor normative, altele decât cele indicate la alin. (1), termenul general pentru avizare și expertiză este de 10 de zile lucrătoare.</p> <p>(3) În funcție de complexitatea și volumul actului normativ, termenul de examinare poate fi restrâns la cel mult jumătate sau extins, cu informarea autorului proiectului actului normativ. Termenul de examinare nu poate fi prelungit dacă elaborarea actului normativ derivă dintr-un document de politici avînd un termen de executare restrîns.</p> <p>(4) Avizele la proiectul actului normativ se remit autorului proiectului sau autorității responsabile cel târziu în ultima zi a termenului stabilit pentru avizare/expertiză.</p> <p>(5) Curgerea termenelor începe în ziua intrării și înregistrării proiectului la autoritatea sau instituția care efectuează avizarea/expertiza ori, în cazul circulației documentelor în formă electronică, în ziua publicării proiectului în Sistemul informațional pentru avizare/expertizare.</p> <p>(6) Depășirea termenelor de avizare/expertizare prevăzute la alin.(3) sau neprezentarea avizului/expertizei, reprezintă aviz pozitiv tacit, fără îndeplinirea altei formalități de către autor.”</p>	<p>Articolul 38. Termenele de <u>întocmire a avizelor, de formulare a recomandărilor și de efectuare a expertizelor</u></p> <p><u>(1) Proiectul actului normativ elaborat de deputații în Parlament se avizează în termenele stabilite în conformitate cu prevederile Regulamentului Parlamentului, aprobat prin Legea nr. 797/1996.</u></p> <p><u>(2) Pentru proiectele actelor normative, altele decât cele indicate la alin. (1), termenul general pentru avizare și expertiză este de 10 de zile lucrătoare.</u></p> <p><u>(3) În funcție de complexitatea și volumul actului normativ, termenul de examinare poate fi restrâns la cel mult jumătate sau extins, cu informarea autorului proiectului actului normativ. Termenul de examinare nu poate fi prelungit dacă elaborarea actului normativ derivă dintr-un document de politici avînd un termen de executare restrîns.</u></p> <p><u>(4) Avizele la proiectul actului normativ se remit autorului proiectului sau autorității responsabile cel târziu în ultima zi a termenului stabilit pentru avizare/expertiză.</u></p> <p><u>(5) Curgerea termenelor începe în ziua intrării și înregistrării proiectului la autoritatea sau instituția care efectuează avizarea/expertiza ori, în cazul circulației documentelor în formă electronică, în ziua publicării proiectului în Sistemul informațional pentru avizare/expertizare.</u></p> <p><u>(6) Depășirea termenelor de avizare/expertizare prevăzute la alin.(3) sau neprezentarea avizului/expertizei, reprezintă aviz pozitiv tacit, fără îndeplinirea altei formalități de către autor.</u></p> <p>(1) Proiectele actelor normative sînt supuse expertizei în termen de 10 zile lucrătoare. Curgerea termenului începe din ziua înregistrării proiectului la autoritatea sau instituția care efectuează expertiza sau, în cazul circulației documentelor doar în formă electronică, din ziua publicării proiectului actului normativ în Sistemul informațional pentru efectuarea expertizei.</p> <p>(2) În cazul în care proiectul este voluminos sau complex ori dacă se cere studierea unor materiale suplimentare, termenele pentru efectuarea expertizelor pot fi prelungite pînă la 30 de zile lucrătoare, cu informarea autorului proiectului actului normativ. Termenele respective nu pot fi prelungite dacă necesitatea elaborării actului normativ derivă dintr-un document de politici avînd un termen de executare restrîns.</p>
<p>20. La articolul 39, alineatul (1) va avea următorul cuprins:</p>	<p>Secțiunea a 6-a. Definitivarea proiectului actului normativ</p> <p>Articolul 39. Definitivarea proiectului</p>

<p>„(1) Autorul proiectului studiază obiecțiile și propunerile prezentate în cadrul avizării, consultării publice și al expertizelor, și decide asupra acceptării totale sau parțiale, ori respingerii acestora.”.</p>	<p>(1) <u>Autorul proiectului studiază obiecțiile și propunerile prezentate în cadrul avizării, consultării publice și al expertizelor, și decide asupra acceptării totale sau parțiale, ori respingerii acestora. Autorul proiectului studiază obiecțiile și propunerile prezentate în cadrul avizării și al expertizelor, recomandările recepționate în urma consultării publice și, după caz, obiecțiile și propunerile expertizei de compatibilitate cu legislația Uniunii Europene și decide asupra acceptării sau respingerii motivate a acestora.</u></p> <p>(2) Propunerile și recomandările acceptate sînt luate în considerare în procesul de definitivare a proiectului actului normativ și de întocmire a versiunii finale a acestuia. Definitivarea proiectului se efectuează fără a afecta compatibilitatea proiectului cu legislația <u>Uniunii Europene UE.</u></p> <p>(3) În cazul atestării unor divergențe conceptuale, autorul proiectului actului normativ organizează o dezbatere cu participarea reprezentanților autorităților publice și ai instituțiilor interesate, ai societății civile pentru identificarea soluțiilor privind remedierea divergențelor. Dacă asemenea soluții nu sînt identificate, în versiunea finală a proiectului este reflectat punctul de vedere al autorității publice responsabile de elaborarea proiectului, iar decizia finală va fi luată de către autoritatea publică cu competență de adoptare, aprobare sau emiteră a actului normativ.</p>
<p>21. Articolul 40: litera b) va avea următorul cuprins: „b) analiza impactului, după caz;”; la literele c) și d) cuvintele „în original” se exclud; litera f) va avea următorul cuprins: „f) raportul de expertiză al Centrului, precum și tabelul de concordanță actualizat, pentru proiectele de acte normative cu relevanță UE;”; se completează cu litera f/1) cu următorul cuprins: „f/1) sinteza constatărilor și recomandărilor expertizelor”; la litera g) cuvintele „în vigoare” se exclud.</p>	<p>Articolul 40. Dosarul de însoțire a proiectului actului normativ</p> <p>Proiectul actului normativ este prezentat autorității publice cu competență de adoptare, aprobare sau emiteră împreună cu dosarul de însoțire, care conține:</p> <ol style="list-style-type: none"> nota <u>informativă de fundamentare</u>; <u>după caz, raportul de analiză ex ante sau analiza impactului de reglementare analiza impactului, după caz</u>; avizele și recomandările, în original, recepționate în cadrul avizării și consultărilor publice; rapoartele de expertiză, în original; sinteza obiecțiilor și propunerilor autorităților publice și sinteza recomandărilor reprezentanților societății civile, dacă există, indicîndu-se acceptarea sau argumentarea respingerii propunerilor, obiecțiilor și recomandărilor; <u>raportul de expertiză al Centrului, precum și tabelul de concordanță actualizat, pentru proiectele de acte normative cu relevanță UE declarația de compatibilitate a Centrului de Armonizare a Legislației, precum și tabelul de concordanță actualizat, pentru proiectele marcate cu sigla „UE”;</u> <u>f/1) sinteza constatărilor și recomandărilor expertizelor;</u> tabelul comparativ, în care să fie reflectate reglementările în vigoare și modificările propuse, pentru proiectele care conțin modificări la actele normative <u>în vigoare</u>; alte materiale, după caz, în baza cărora a fost elaborat proiectul de act normativ.
<p>22. La articolul 41 alineatul (1) litera c), cuvintele „cu sigla UE” se substituie cu cuvintele „cu relevanță UE”.</p>	<p>Capitolul IV. STRUCTURA ȘI CONȚINUTUL ACTULUI NORMATIV</p> <p>Secțiunea 1. Structura actului normativ</p>

	<p>Articolul 41. Elementele constitutive ale actului normativ</p> <p>(1) Actul normativ este format din următoarele elemente constitutive:</p> <ol style="list-style-type: none"> denumire; preambul; clauza de adoptare, iar pentru proiectele cu <u>sigla-relevantă</u> „UE” – și clauza de armonizare; dispoziții generale; dispoziții de conținut; dispoziții finale; dispoziții tranzitorii; anexe; formula de atestare a autenticității actului. <p>(2) Dacă prezenta lege nu prevede altfel, structura proiectului actului normativ poate să nu conțină unul sau mai multe dintre elementele constitutive prevăzute la alin. (1) lit. b), f)–h).</p> <p>(3) Elementele constitutive ale actului normativ trebuie să asigure expunerea consecutivă, ordonată și sistematizată a obiectului reglementării, precum și interpretarea și aplicarea corectă a actului normativ.</p>
<p>23. La articolul 42, alineatul (4) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(4) Dacă noul act normativ modifică sau abrogă mai mult de două acte normative ori părți ale acestora, denumirea trebuie să conțină o formulă generală referitoare la modificarea sau abrogarea unor acte normative, urmată de o paranteză în care se indică laconic obiectul de reglementare al proiectului sau o enumerare a actelor normative care se modifică prin indicarea numărului și anului adoptării, aprobării sau emiterii acestuia. Dacă se modifică sau se abrogă un singur act normativ, în denumirea noului act se indică numărul, anul și denumirea integrală a actului normativ modificat sau abrogat.”.</p>	<p>Articolul 42. Denumirea actului normativ</p> <p>(1) Denumirea actului normativ reprezintă numirea generică a actului în funcție de categoria acestuia, de autoritatea emitentă și de obiectul reglementării exprimat sintetic.</p> <p>(2) Denumirea actului normativ trebuie să fie laconică și să exprime cu claritate obiectul reglementării.</p> <p>(3) Denumirea actului normativ nu poate să fie identică cu cea a altui act normativ în vigoare, cu excepția cazului în care proiectul noului act normativ prevede abrogarea actului normativ precedent cu aceeași denumire.</p> <p>(4) Dacă noul act normativ modifică sau abrogă mai mult de două acte normative ori părți ale acestora, denumirea trebuie să conțină o formulă generală referitoare la modificarea sau abrogarea unor acte normative, urmată de o paranteză în care se indică laconic obiectul de reglementare al proiectului sau o enumerare a actelor normative care se modifică prin indicarea numărului și anului adoptării, aprobării sau emiterii acestuia. Dacă se modifică sau se abrogă un singur act normativ, în denumirea noului act se indică numărul, anul și denumirea integrală a actului normativ modificat sau abrogat. Dacă noul act normativ modifică sau abrogă mai mult de două acte normative ori părți ale acestora, denumirea acestuia trebuie să conțină o formulă generală referitoare la modificarea sau abrogarea unor acte normative. După caz, denumirea poate conține o paranteză în care se indică laconic obiectul reglementării proiectului. Dacă se modifică sau se abrogă un singur act normativ, în denumirea noului act se indică numărul, anul și denumirea integrală a actului normativ modificat sau abrogat.</p>

	<p>(5) După adoptarea, aprobarea sau emiterea actului normativ, denumirea se completează cu un număr de ordine, ca element de identificare, la care se adaugă anul în care a fost adoptat, aprobat sau emis acesta.</p>
	<p>Articolul 43. Preambulul actului normativ</p> <p>(1) În preambulul actului normativ sînt prevăzute scopul și rațiunea adoptării, aprobării sau emiterii actului normativ, motivația social-politică, economică sau de altă natură, precum și direcțiile principale care sînt reflectate în actul normativ.</p> <p>(2) Preambulul precedă clauza de adoptare și nu conține norme juridice și reguli de interpretare. De regulă, acesta însoțește un act normativ de importanță majoră pentru societate.</p>
<p>24. La articolul 44, alineatul (4) va avea următorul cuprins: „(4) Clauza de armonizare este obligatorie pentru toate proiectele actelor normative cu relevanță UE, care au ca scop transpunerea actelor juridice europene. Pentru proiectele de acte normative cu relevanță UE de modificare, clauza de armonizare se inserează atât în proiectul de act normativ propriu-zis, cât și se asigură completarea clauzei de armonizare existente în actul normativ cu actele juridice europene noi transpuse.”.</p>	<p>Articolul 44. Clauza de adoptare a actului normativ și clauza de armonizare</p> <p>(1) Clauza de adoptare a actului normativ constă într-o propoziție care cuprinde denumirea autorității publice emitente și decizia de adoptare, aprobare sau emitere a actului normativ, iar pentru proiectele de legi cuprinde și categoria acestora. Clauza de adoptare a actului normativ poate conține, după caz, și temeiul legal de adoptare a actului normativ respectiv.</p> <p>(2) Clauza de adoptare a actului normativ este obligatorie pentru toate actele normative.</p> <p>(3) Clauza de armonizare indică tipul, numărul și denumirea oficială a actelor <u>Uniunii Europene</u> care se transpun în actul normativ, seria, numărul și data Jurnalului Oficial al Uniunii Europene în care au fost publicate actele respective, precum și măsura în care acestea sînt transpuse.</p> <p>(4) <u>Clauza de armonizare este obligatorie pentru toate proiectele actelor normative cu relevanță UE, care au ca scop transpunerea actelor juridice europene. Pentru proiectele de acte normative cu relevanță UE de modificare, clauza de armonizare se inserează atât în proiectul de act normativ propriu-zis, cât și se asigură completarea clauzei de armonizare existente în actul normativ cu actele juridice europene noi transpuse</u>Clauza de armonizare este obligatorie pentru toate proiectele actelor normative cu sigla „UE”.</p>
	<p>Articolul 45. Dispozițiile generale</p> <p>(1) Dispozițiile generale ale actului normativ sînt prevederile care:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) determină obiectul, scopul și domeniul de aplicare; b) orientează întreaga reglementare; c) explică termeni (noțiuni) și definesc concepte.

	<p>(2) În cazul actelor normative de importanță majoră și al celor cu un conținut specific, dispozițiile generale se expun, de regulă, sub formă de principii.</p>
	<p>Articolul 46. Dispozițiile de conținut</p> <p>(1) Dispozițiile de conținut sînt reglementările în fond ale raporturilor sociale care formează obiectul actului normativ.</p> <p>(2) Dispozițiile de conținut stabilesc:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) reguli; b) drepturi și obligații, precum și modul de realizare a acestora; c) consecințele juridice ale nerespectării regulilor, drepturilor și obligațiilor. <p>(3) Expunerea dispozițiilor de conținut este sistematizată într-o succesiune logică, dispozițiile de drept material precedîndu-le pe cele de ordin procedural. Succesiunea logică se bazează pe o analiză juridică temeinică, pe stabilirea naturii instituțiilor și a relațiilor dintre acestea.</p>
<p>25. Articolul 47 se completează cu alineatul (4) cu următorul cuprins: „(4) În situația prevăzută la art. 51 alin. (4/1), prevederile referitoare la modificarea și/sau abrogarea unuia sau mai multor acte normative se includ în dispozițiile finale.”</p>	<p>Articolul 47. Dispozițiile finale</p> <p>(1) Dispozițiile finale cuprind momentul intrării în vigoare și măsurile necesare punerii în aplicare a actului normativ.</p> <p>(2) În dispozițiile finale se includ reglementările privind obligația autorităților responsabile de a executa actul normativ, de a întreprinde măsurile și de a realiza procedurile necesare executării. În cazul în care pentru punerea în aplicare a actului normativ este necesară adoptarea sau aprobarea unor norme de aplicare (metodologii, regulamente etc.) ori constituirea unor organe sau instituții, proiectele actelor normative respective se prezintă spre adoptare, aprobare sau emitere nu mai tîrziu de intrarea în vigoare a actului normativ de bază, dacă în actul normativ de bază nu este prevăzut altfel.</p> <p>(3) Pentru actele normative cu caracter temporar, în dispozițiile finale se indică și perioada de aplicare sau data de încetare a aplicării actului.</p> <p><u>(4) În situația prevăzută la art. 51 alin. (4/1), prevederile referitoare la modificarea și/sau abrogarea unuia sau mai multor acte normative se includ în dispozițiile finale.</u></p>
	<p>Articolul 48. Dispozițiile tranzitorii</p> <p>(1) Dispozițiile tranzitorii ale actului normativ cuprind măsurile ce se instituie cu privire la continuarea raporturilor juridice născute în temeiul vechilor reglementări care urmează a fi abrogate sau înlocuite de noul act normativ.</p>

	<p>(2) Dispozițiile tranzitorii trebuie să asigure, pe o perioadă determinată, corelarea noilor reglementări cu cele ale actelor normative preexistente, menținerea temporară a unor situații juridice născute în temeiul vechilor reglementări și, după caz, să asigure modificarea altor acte normative.</p> <p>(3) În dispozițiile tranzitorii se indică, după caz, perioada de tranziție necesară implementării dispozițiilor actului normativ și perioada necesară pentru aducerea legislației în conformitate cu noile norme juridice.</p>
	<p>Articolul 49. Anexele</p> <p>(1) Actul normativ poate cuprinde anexe, care sînt elemente constitutive ale acestuia și care includ desene, exprimări cifrice, tabele, planuri sau altele asemenea. Anexele pot include de asemenea reglementări care trebuie aprobate de autoritatea publică competentă, precum statutele, regulamentele, instrucțiunile, regulile, metodologiile sau alte norme cu caracter predominant tehnic.</p> <p>(2) Anexele sînt parte integrantă a actului normativ, au natura și forța juridică ale acestuia.</p> <p>(3) Anexa trebuie să aibă un temei-cadru în textul actului normativ și să se refere exclusiv la obiectul determinat prin norma de trimitere.</p> <p>(4) Dacă un act normativ are mai multe anexe, acestea sînt însemnate cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, în ordinea în care au fost enunțate în textul actului.</p> <p>(5) Exprimările cifrice, tabelele, planurile și altele asemenea, care sînt incluse în anexe, pot fi urmate de explicații suplimentare, care se notează cu indici numerici, în ordinea în care au fost enunțate în textul anexei.</p>
	<p>Articolul 50. Atestarea autenticității actului normativ</p> <p>(1) Actul normativ adoptat, aprobat sau emis se semnează, în modul stabilit de legislație, de către persoana împuternicită din cadrul organului emitent, se datează și se numerotează, precum și se indică locul adoptării acestuia.</p> <p>(2) Actele normative, cu excepția legilor, ordonanțelor și hotărîrilor Guvernului, pot fi semnate electronic de către persoana desemnată conform legislației.</p> <p>(3) Data actelor normative ale Parlamentului este data adoptării acestora. Numerele oficiale ale actelor normative se atribuie separat pentru fiecare categorie de acte, începînd cu numărul „1” în fiecare an calendaristic. În cazul în care actul normativ cu număr oficial nu a intrat în vigoare, actul păstrează numărul respectiv, care nu poate fi atribuit în același an calendaristic unui alt act normativ.</p>

	<p>(4) Data actelor normative ale Guvernului este data adoptării acestora în cadrul ședinței Guvernului. În conformitate cu prevederile art. 102 alin. (4) din Constituția Republicii Moldova și Legii nr. 136/2017 cu privire la Guvern, hotărârile și ordonanțele adoptate de Guvern se contrasemnează de miniștrii care au obligația punerii acestora în aplicare.</p> <p>(5) Data celorlalte acte normative este data la care acestea au fost semnate de către persoanele împuternicite din cadrul autorităților publice și au fost înregistrate conform evidenței interne a autorităților publice respective.</p>
<p>26. Articolul 51: alineatul (4) se completează în final cu textul „, care la rîndul lor pot fi divizate în litere, însemnate succesiv cu litere latine mici, urmate de o paranteză.”; se completează cu alineatul (4/1) cu următorul cuprins: „(4/1) În cazul în care prevederile referitoare la modificarea și/sau abrogarea unuia sau mai multor acte normative sunt încorporate în textul unei legi-cadru, fiecărui act normativ care se modifică sau se abrogă se atribuie un articol însemnat cu un număr ordinar exprimat prin cifre arabe și urmat de punct.”. se completează cu alineatul (8) cu următorul cuprins: „(8) Reglementările care se conțin în anexele actelor normative indicate la alin. (1) se numerotează în conformitate cu prevederile prezentului articol.”</p>	<p>Secțiunea a 2-a. Conținutul actului normativ</p> <p>Articolul 51. Articolul</p> <p>(1) Elementul structural de bază al legilor și al hotărârilor Parlamentului, al decretelor Președintelui Republicii Moldova, al ordonanțelor Guvernului și al legilor locale ale autorității unității teritoriale autonome cu statutul juridic special este articolul. Acesta are caracter unitar și conține una sau mai multe norme cu raport direct între ele și subordonate uneia și aceleiași idei.</p> <p>(2) Denumirea articolului cuprinde cuvîntul „articolul” și numărul de ordine al acestuia, precum și exprimă succint obiectul de reglementare, fără a avea o semnificație proprie în conținutul articolului.</p> <p>(3) Articolele se ordonează consecutiv, după numere, exprimate, de regulă, prin cifre arabe, începînd cu primul și terminînd cu ultimul. Dacă actul normativ conține un singur articol, în loc de număr se utilizează sintagma „Articol unic”.</p> <p>(4) În legea de modificare și/sau abrogare a mai multor acte normative, fiecărui act normativ i se consacră un articol însemnat cu un număr ordinar exprimat prin cifre romane și urmat de punct. Diviziunile acestor articole se însemnează cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, urmate de punct, <u>care la rîndul lor pot fi divizate în litere, însemnate succesiv cu litere latine mici, urmate de o paranteză.</u></p> <p><u>(4/1) În cazul în care prevederile referitoare la modificarea și/sau abrogarea unuia sau mai multor acte normative sunt încorporate în textul unei legi-cadru, fiecărui act normativ care se modifică sau se abrogă se atribuie un articol însemnat cu un număr ordinar exprimat prin cifre arabe și urmat de punct.</u></p> <p>(5) Articolul poate fi divizat în alineate, constituite, de regulă, dintr-o singură propoziție sau frază, prin care se reglementează o dispoziție specifică ansamblului normelor articolului. Dacă dispoziția alineatului nu poate fi exprimată într-o singură propoziție sau frază, pot fi utilizate mai multe propoziții sau fraze.</p> <p>(6) Alineatele sînt însemnate succesiv cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, luate între paranteze rotunde. Alineatul poate fi divizat în litere, care sînt însemnate succesiv cu litere latine mici, urmate de o paranteză. În cazul unei structuri complexe a actului normativ, alineatul poate fi divizat mai întîi în puncte însemnate cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, urmate de o paranteză. La rîndul lor, punctele pot fi divizate în litere, însemnate succesiv cu litere latine mici, urmate de o paranteză.</p>

	<p>(7) În caz de necesitate, literele pot avea diviziuni care fie sînt însemnate succesiv cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, urmate de punct, sau exprimate prin cifre romane mici, luate între paranteze, fie sînt precedate de liniuță și încep din rînd nou.</p> <p><u>(8) Reglementările care se conțin în anexele actelor normative indicate la alin. (1) se numerotează în conformitate cu prevederile prezentului articol.</u></p>
	<p>Articol 52. Punctul</p> <p>(1) Punctul este elementul structural de bază al hotărîrilor Guvernului, al actelor normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate, ale autorităților publice autonome, ale autorităților unității teritoriale autonome cu statut juridic special și ale autorității administrației publice locale.</p> <p>(2) Punctele, de regulă, nu au denumire, sînt expuse fără utilizarea cuvîntului „punct” și se însemnează consecutiv cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, urmate de punct, începînd cu primul și terminînd cu ultimul, de la începutul și pînă la sfîrșitul actului normativ.</p> <p>(3) Pentru interpretare corectă și aplicare comodă, punctele pot fi divizate în subpuncte sau alineate. Subpunctele sînt însemnate cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, urmate de o paranteză, și se evidențiază printr-o ușoară retragere spre dreapta de la alinierea textului pe verticală. Subpunctul poate conține diviziuni însemnate succesiv, de regulă, cu litere latine mici urmate de o paranteză. Dacă diviziunile punctului nu sînt însemnate cu litere sau numere, alineatele se evidențiază printr-o ușoară retragere spre dreapta de la alinierea textului pe verticală.</p>
<p>27. Articolul 53 se completează cu un alineatul (5) cu următorul cuprins: „(5) Elementele structurale complexe nu pot fi constituite dintr-un singur articol sau punct”.</p>	<p>Articolul 53. Gruparea elementelor structurale ale actului normativ</p> <p>(1) În funcție de complexitatea actului normativ, elementele structurale ale actului normativ pot fi grupate după cum urmează:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) articolele și punctele – în secțiuni, însemnate succesiv cu numere ordinare exprimate prin cifre arabe. În cazul unor acte normative complexe, articolele și punctele pot fi grupate mai întîi în paragrafe și/sau subsecțiuni; b) secțiunile – în capitole, însemnate succesiv cu numere ordinare exprimate prin cifre romane; c) capitolele – în titluri, însemnate succesiv cu numere ordinare exprimate prin cifre romane; d) în cazul actelor normative complexe, titlurile pot fi grupate în părți sau cărți, însemnate succesiv cu numere ordinare scrise cu litere. <p>(2) Paragrafele, subsecțiunile, secțiunile, capitolele, titlurile, părțile și cărțile se denumesc prin exprimarea sintetică a reglementărilor pe care le cuprind.</p> <p>(3) Gradul de divizare mai mare se aplică după folosirea gradului de divizare mai mic.</p>

	<p>(4) Articolele, punctele, capitolele, titlurile, părțile și cărțile se numerotează consecutiv de la începutul și pînă la sfîrșitul actului normativ. Numerotarea paragrafelor, subsecțiunilor și secțiunilor se efectuează în succesiune, în limita structurii din care fac parte.</p> <p><u>(5) Elementele structurale complexe nu pot fi constituite dintr-un singur articol sau punct.</u></p>
<p>28. Articolul 54: alineatul (2) va avea următorul cuprins: „(2) Autorul proiectului actului normativ prezintă textul proiectului autorității publice cu competență de adoptare, aprobare sau emitere în limba română. Proiectele actelor normative ale unității administrative teritoriale cu statut juridic special se elaborează în limba română și în una din limbile oficiale de pe teritoriul acesteia.”; alineatul (3) se abrogă.</p>	<p>Articolul 54. Limbajul, ortografia și punctuația actului normativ</p> <p>(1) Textul proiectului actului normativ se elaborează în limba română, cu respectarea următoarelor reguli:</p> <ol style="list-style-type: none"> conținutul proiectului se expune într-un limbaj simplu, clar și concis, pentru a se exclude orice echivoc, cu respectarea strictă a regulilor gramaticale, de ortografie și de punctuație; într-o frază este exprimată o singură idee; terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația <u>Uniunii Europene</u> și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; noțiunea se redă prin termenul respectiv, evitîndu-se definiția acesteia sau utilizarea frazeologică, aceleași noțiuni se exprimă prin aceiași termeni; se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspîndire. În cazul în care se impune folosirea unor termeni și expresii din alte limbi, se indică, după caz, corespondentul acestora în limba română; se evită folosirea regionalismelor, a cuvintelor și expresiilor nefuncționale, idiomatice, care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu; se evită tautologiile juridice; se utilizează, pe cît este posibil, noțiuni monosemantice, în conformitate cu terminologia juridică. Dacă un termen este polisemantic, sensul în care este folosit trebuie să decurgă cu claritate din text; exprimarea prin abrevieri a unor denumiri sau termeni se poate face numai după explicarea acestora în text, la prima folosire; verbele se utilizează, de regulă, la timpul prezent. <p>(2) <u>Autorul proiectului actului normativ prezintă textul proiectului autorității publice cu competență de adoptare, aprobare sau emitere în limba română. Proiectele actelor normative ale unității administrative teritoriale cu statut juridic special se elaborează în limba română și în una din limbile oficiale de pe teritoriul acesteia.</u> <u>Autorul proiectului actului normativ prezintă textul proiectului autorității publice cu competență de adoptare, aprobare sau emitere în limba română, cu traducerea acestuia, după caz, în limba rusă. Proiectele actelor normative ale unității administrative teritoriale cu statut juridic special se elaborează în limba română și în una din limbile oficiale de pe teritoriul acesteia. Traducerea proiectului actului normativ într-o limbă de circulație internațională este asigurată, în caz de necesitate, de către autoritatea publică cu competență de adoptare, aprobare sau emitere.</u></p> <p><u>(3) În cazul în care apar discrepanțe între textul în limba română și traducerea acestuia în altă limbă, prevalează prevederile stabilite de textul în limba de stat.</u></p> <p>(4) În cazul în care se impune utilizarea unor noțiuni sau termeni consacrați din tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte ori din legislația <u>Uniunii Europene</u>, în proiect se asigură corespunderea acestora termenilor sau, respectiv, noțiunilor</p>

	<p>consacrate din legislația națională. Dacă este necesară preluarea unor termeni și sintagme noi din alte limbi, se indică și corespondentul acestora în limba română.</p> <p>(5) Dacă o noțiune sau un termen poate avea înțelesuri diferite, în proiect se stabilește semnificația acestuia în context pentru a asigura înțelegerea corectă a noțiunii sau a termenului respectiv și pentru a evita interpretările neuniforme.</p>
<p>29. Articolul 55: titlul va avea următorul cuprins: „Trimiterea la actele normative sau la elementele structurale ale acestora”; la alineatul (1) cuvintele „în vigoare” se exclud; alineatul (3) după cuvintele „de trimitere” se completează cu cuvintele „, , precum și trimiterea la un act normativ de nivel inferior”; alineatul (4) va avea următorul cuprins: „(4) În cazul în care se face trimitere la o normă juridică care este stabilită în același act normativ sau element structural, pentru evitarea reproducerii acestora, se face trimitere la norma juridică relevantă, fără a se indica că aceasta face parte din același act normativ sau element structural.”</p>	<p>Articolul 55. Trimiterea la actele normative sau la elementele structurale ale acestora Trimiterea la alte acte normative</p> <p>(1) Reglementările de același nivel și având același obiect de reglementare se cuprind, de regulă, într-un singur act normativ. În cazul în care proiectul actului normativ cuprinde prevederi ce se regăsesc în alte acte normative în vigoare, se face trimitere expresă la actul normativ care le conține.</p> <p>(2) Trimiterea la normele altui act normativ se poate face la întregul său conținut sau doar la o reglementare distinctă.</p> <p>(3) Nu se admite trimiterea la o altă normă de trimitere, <u>precum și trimiterea la un act normativ de nivel inferior.</u></p> <p>(4) <u>În cazul în care se face trimitere la o normă juridică care este stabilită în același act normativ sau element structural, pentru evitarea reproducerii acestora, se face trimitere la norma juridică relevantă, fără a se indica că aceasta face parte din același act normativ sau element structural</u>În cazul în care se face trimitere la o normă juridică care este stabilită în același act normativ, pentru evitarea reproducerii acesteia, se face trimitere la elementul structural sau constitutiv respectiv, fără a se indica că elementul respectiv face parte din același act normativ.</p> <p>(5) În cazul în care se face trimitere la o normă juridică care este stabilită în alt act normativ, pentru evitarea reproducerii normelor complementare, se face trimitere la elementul structural sau constitutiv respectiv, indicându-se denumirea, numărul și anul adoptării, aprobării sau emiterii actului citat.</p>
<p>30. Articolul 56: la alineatul (1) cuvintele „peste o lună de” se exclud; alineatul (2) va avea următorul cuprins: „(2) Legile care modifică Codul fiscal, Codul vamal și Legea nr. 1380/1997 cu privire la tariful vamal, precum și pentru legile de punere în aplicare a titlurilor Codului fiscal și a legilor ce țin de politica fiscală, intră în vigoare peste 6 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.”; alineatele (3) și (7) se exclud;</p>	<p>Capitolul V. INTRAREA ÎN VIGOARE, ÎNREGISTRAREA, EVIDENȚA ȘI SISTEMATIZAREA ACTELOR NORMATIVE</p> <p>Secțiunea 1. Intrarea în vigoare și înregistrarea actelor normative</p> <p>Articolul 56. Intrarea în vigoare a actelor normative</p> <p>(1) Actele normative intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau la data indicată în textul actului normativ, care nu poate fi anterioară datei publicării.</p> <p>(2) <u>Legile care modifică Codul fiscal, Codul vamal și Legea nr. 1380/1997 cu privire la tariful vamal, precum și pentru legile de punere în aplicare a titlurilor Codului fiscal și a legilor ce țin de politica fiscală, intră în vigoare peste 6 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova</u>Pentru legile care modifică Codul fiscal, Codul vamal și Legea nr. 1380/1997 cu privire la tariful</p>

<p>se completează cu alineatul (3/1) cu următorul cuprins: „(3/1) Data intrării în vigoare a actului normativ poate fi modificată doar pînă la survenirea momentului intrării în vigoare a acestuia.”</p>	<p>vamal, precum și pentru legile de punere în aplicare a titlurilor Codului fiscal și a legilor ce țin de politica fiscală, data intrării în vigoare trebuie să survină nu mai devreme de 6 luni de la data publicării legilor respective.</p> <p>(3) Intrarea în vigoare a actelor normative poate fi stabilită pentru o altă dată doar în cazul în care se urmărește protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, realizarea angajamentelor internaționale ale Republicii Moldova, conformarea cadrului normativ hotărîrilor Curții Constituționale, eliminarea unor lacune din legislație sau contradicții între actele normative ori dacă există alte circumstanțe obiective.</p> <p><u>(3/1) Data intrării în vigoare a actului normativ poate fi modificată doar pînă la survenirea momentului intrării în vigoare a acestuia.</u></p> <p>(4) Actele normative se publică, în condițiile legii, în Registrul de stat al actelor juridice, precum și în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau, după caz, în monitoarele oficiale ale raioanelor, municipiilor și ale unităților teritoriale autonome cu statut juridic special ori în Registrul actelor locale.</p> <p>(5) Actele normative pot fi aduse la cunoștință persoanelor și prin publicarea acestora pe paginile web oficiale ale autorităților publice sau prin afișarea lor în locuri autorizate.</p> <p>(6) În actul normativ adoptat, aprobat sau emis nu pot fi efectuate redactări, cu excepția redactării greșelilor gramaticale și de punctuație, depistate ulterior, care nu modifică conținutul sau sensul prevederilor actului normativ.</p> <p>(7) Actele normative se traduc în limba rusă la etapa de publicare a acestora în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.</p>
	<p>Articolul 57. Înregistrarea, evidența și păstrarea actelor normative</p> <p>(1) Autoritățile publice își înregistrează actele normative în registre interne de evidență. Înregistrarea și evidența internă se efectuează de către subdiviziunea desemnată în acest sens.</p> <p>(2) Originalul actelor normative ale Parlamentului și ale Guvernului se păstrează în arhivele interne ale acestora cu mențiunea „Se păstrează permanent”.</p> <p>(3) Evidența oficială a actelor normative este ținută conform legislației, în una sau în mai multe forme concomitent:</p> <ol style="list-style-type: none"> pe suport de hîrtie, cusute; în registre de evidență; pe suporturi electronice.
<p>31. Articolul 58: alineatul (1) va avea următorul cuprins:</p>	<p>Articolul 58. Registrul de stat al actelor juridice</p>

<p>„(1) Registrul de stat al actelor juridice are caracter public și reprezintă un ansamblu sistematizat al datelor despre toate categoriile actelor normative prevăzute la art. 6 lit. a)-f).”;</p> <p>la alineatul (2), după cuvântul „conform” se completează cu cuvintele „conceptului și”.</p>	<p>(1) <u>Registrul de stat al actelor juridice are caracter public și reprezintă un ansamblu sistematizat al datelor despre toate categoriile actelor normative prevăzute la art. 6 lit. a)-f).</u> Registrul de stat al actelor juridice face parte din Registrul de stat al unităților de drept, are caracter public și reprezintă un ansamblu sistematizat al datelor despre toate categoriile actelor normative prevăzute la art. 6.</p> <p>(2) Registrul de stat al actelor juridice se ține de către Ministerul Justiției în formă electronică, conform <u>conceptului și</u> regulamentului aprobat de către Guvern.</p> <p>(3) Accesul în regim on-line la datele din Registrul de stat al actelor juridice este gratuit. Eliberarea informației din Registrul de stat al actelor juridice pe suport electronic în scopul utilizării ulterioare a acesteia în alte baze de date, precum și eliberarea informației pe suport de hârtie se efectuează contra plată, în modul și în cantumuri stabilite de către Guvern.</p> <p>(4) Înscrierea datelor în Registrul de stat al actelor juridice se efectuează în conformitate cu prezenta lege, cu Legea nr. 71/2007 cu privire la registre, precum și cu alte acte normative.</p> <p>(5) Publicarea textului electronic consolidat al actului normativ în Registrul de stat al actelor juridice se efectuează nu mai târziu de trei zile lucrătoare din data publicării ultimului act de modificare a textului oficial al actului normativ supus modificării.</p> <p>(6) În Registrul de stat al actelor juridice se conțin referințe la dosarele de însoțire ale proiectelor actelor normative din Sistemul informațional.</p>
	<p>Secțiunea a 2-a. Sistematizarea actelor normative</p> <p>Articolul 59. Modalități de sistematizare a actelor normative</p> <p>(1) Sistematizarea actelor normative înseamnă organizarea acestora după anumite criterii pentru facilitarea utilizării și aplicării uniforme a normelor juridice.</p> <p>(2) Principalele modalități de sistematizare a actelor normative sînt:</p> <p>a) încorporarea, care reprezintă o sistematizare simplă a actelor normative după unul dintre următoarele criterii: cronologic, alfabetic, al ramurii de drept, al instituției juridice etc.;</p> <p>b) codificarea, care reprezintă o sistematizare complexă, într-o concepție unitară a normelor juridice ce aparțin unei ramuri distincte a dreptului, și se realizează prin includerea acestora într-un cod.</p>
<p>32. La articolul 60 alineatul (1), după cuvintele „de către Parlament” se completează cu cuvintele „prin lege organică,”</p>	<p>Articolul 60. Codul</p> <p>(1) Codul este un act normativ adoptat de către Parlament, <u>prin lege organică,</u>- care cuprinde, într-un sistem unitar, cele mai importante norme juridice dintr-o anumită ramură a dreptului.</p>

	<p>(2) Structura codului reflectă sistemul ramurii de drept respective.</p> <p>(3) Codul trebuie să întrunească următoarele trăsături calitative:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) precizia; b) claritatea; c) logica; d) integralitatea; e) caracterul practic.
<p>33. La articolul 61 alineatul (3), textul „în cel mai apropiat timp nu vor mai fi în vigoare” se substituie cu textul „cu caracter temporar”.</p>	<p>Articolul 61. Actul normativ consolidat</p> <p>(1) Pentru înlăturarea lacunelor din actele normative, pentru perfecționarea reglementării juridice a anumitor relații sociale prin operarea de modificări radicale în astfel de acte, pentru reducerea multiplicității normelor juridice în același domeniu, se elaborează proiectul unui act normativ consolidat.</p> <p>(2) Actul normativ consolidat înlocuiește oficial actele precedente și părțile acestora care au intrat în componența sa, preia puterea lor juridică și devine sursa oficială a efectelor juridice ale prevederilor incluse în acesta. Actele sau părțile acestora încorporate complet sau parțial în actul normativ consolidat se abrogă oficial.</p> <p>(3) Actul normativ consolidat se adoptă, se aprobă sau se emite pe un termen nedeterminat. Acesta nu poate include norme juridice și/sau acte normative care în cel mai apropiat timp nu vor mai fi în vigoare <u>cu caracter temporar</u>.</p>
<p>34. Articolul 62: la alineatul (1) cuvântul „părți” se substituie cu cuvântul „elemente”; se completează cu alineatele (2/1) și (2/2) cu următorul cuprins: „(2/1) În cazul în care se expune în redacție nouă elementul structural al actului normativ, modificarea trebuie să cuprindă în întregime textul elementului structural vizat, iar pentru redarea acestuia se va folosi formula „[tipul și numărul elementului de structură] va avea următorul cuprins. (2/2) În cazul completării actului normativ cu unul sau mai multe elemente structurale noi, acestea primesc numărul părții, cărții, titlului, capitolului, secțiunii, subsecțiunii,</p>	<p>Capitolul VI. PROCEDEELE TEHNICE APLICABILE ACTELOR NORMATIVE</p> <p>Secțiunea 1. Modificarea actului normativ</p> <p>Articolul 62. Modificarea actului normativ</p> <p>(1) Modificarea actului normativ constă în schimbarea oficială a textului actului, inclusiv a dispozițiilor finale sau tranzitorii, realizată prin modificări, excluderi sau completări ale unor părți <u>elemente</u> din text.</p> <p>(2) Pentru exprimarea normativă a intenției de modificare a actului normativ se indică expres actul normativ vizat, cu toate elementele de identificare necesare, iar dispoziția propriu-zisă se formulează utilizându-se sintagma „se modifică după cum urmează:”, urmată de redarea modificărilor. Pot fi reproduse într-o nouă redacție elementele structurale ale actului normativ sau unele părți ale acestora.</p>

<p>paragrafului, articolului, alineatului, punctului, subpunctului, literei sau al diviziunii acesteia, după care se adaugă și indicii respectivi. Dacă actul normativ se completează cu o diviziune nouă însemnată cu cratimă, poziția diviziunilor ulterioare însemnate cu cratimă se modifică corespunzător.”.</p>	<p><u>(2/1) În cazul în care se expune în redacție nouă elementul structural al actului normativ, modificarea trebuie să cuprindă în întregime textul elementului structural vizat, iar pentru redarea acestuia se va folosi formula „[tipul și numărul elementului de structură] va avea următorul cuprins”.</u></p> <p><u>(2/2) În cazul completării actului normativ cu unul sau mai multe elemente structurale noi, acestea primesc numărul părții, cărții, titlului, capitolului, secțiunii, subsecțiunii, paragrafului, articolului, alineatului, punctului, subpunctului, literei sau al diviziunii acesteia, după care se adaugă și indicii respectivi. Dacă actul normativ se completează cu o diviziune nouă însemnată cu cratimă, poziția diviziunilor ulterioare însemnate cu cratimă se modifică corespunzător.</u></p> <p>(3) În cazul în care se abrogă integral textul unei părți, cărți, unui titlu, capitol, unei secțiuni, subsecțiuni, unui paragraf, punct, articol, alineat, subpunct, unei litere sau al diviziunii acesteia, numărul sau litera cu care este însemnat elementul respectiv nu se atribuie altor elemente structurale din șirul dat.</p>
<p>35. Articolul 63: se completează cu alineatul (3/1) cu următorul cuprins: „(3/1) Dacă mai mult de două acte normative urmează a fi modificate, lista acestor acte se expune în anexă la proiectul actului normativ ce le modifică.”; la alineatul (4) cuvântul „tranzitorii” se substituie cu cuvântul „finale”; la alineatul (5) cuvântul „elaborării” se substituie cu cuvântul „emiterii”.</p>	<p>Articolul 63. Condițiile generale de modificare a actului normativ</p> <p>(1) Modificarea unui act normativ este admisă numai dacă nu afectează concepția generală ori caracterul unitar al actului respectiv. În caz contrar, actul normativ se înlocuiește cu un nou act, urmînd să fie abrogat în întregime.</p> <p>(2) Modificările aduse actului normativ trebuie să se integreze armonios în actul respectiv, asigurîndu-se unitatea de stil și de terminologie, precum și succesiunea firească a elementelor structurale.</p> <p>(3) Dacă se modifică un singur articol sau punct dintr-un singur act normativ, în denumirea actului de modificare se face referire expresă la articolul sau punctul modificat și la actul normativ respectiv.</p> <p><u>(3/1) Dacă mai mult de două acte normative urmează a fi modificate, lista acestor acte se expune în anexă la proiectul actului normativ ce le modifică.</u></p> <p>(4) Dacă adoptarea, aprobarea sau emiterea unui act normativ presupune modificarea ulterioară a altor acte normative, modificările respective se includ, în ordine cronologică, într-un proiect separat de modificare a cadrului normativ conex, care se prezintă împreună cu proiectul actului normativ de bază, sau se includ în dispozițiile tranzitorii <u>finale</u> ale actului normativ de bază.</p> <p>(5) În cazul în care proiectul de modificare a cadrului normativ conex, prevăzut la alin. (4), nu poate fi prezentat odată cu proiectul actului normativ de bază, acesta va fi prezentat nu mai târziu de 6 luni de la data adoptării, aprobării sau elaborării <u>emiterii</u> actului de bază, dacă în dispozițiile finale ale acestuia nu este indicat un alt termen.</p>
	<p>Articolul 64. Efectele dispozițiilor de modificare a actului normativ</p>

	<p>(1) Modificările se încorporează, de la data intrării în vigoare a dispozițiilor de modificare, în actul de bază, identificându-se cu acesta. Intervențiile ulterioare privind modificarea sau abrogarea normelor modificate ori a dispozițiilor de modificare trebuie raportate la actul de bază.</p> <p>(2) Actul normativ de modificare are o forță juridică egală cu cea a actului supus modificării.</p> <p>(3) Propunerile privind modificarea unui act normativ nu se prezintă, de regulă, mai devreme de 6 luni de la data intrării în vigoare a actului respectiv.</p> <p>(4) În cazul în care actul normativ a fost adoptat, aprobat sau emis, dar nu a survenit data intrării în vigoare, modificarea acestuia se efectuează în condițiile art. 62–63.</p>
	<p>Secțiunea a 2-a. Abrogarea actului normativ</p> <p>Articolul 65. Intervenirea abrogării</p> <p>(1) Abrogarea este un procedeu tehnico-juridic de suprimare prin care sînt scoase din vigoare prevederile actului normativ ce nu mai corespund echilibrului dintre cerințele sociale de reglementare legală.</p> <p>(2) Abrogarea intervine în următoarele cazuri:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) pentru anularea dispozițiilor dintr-un act normativ care a intrat în conflict cu dispozițiile altui act normativ de aceeași forță juridică sau de o forță juridică superioară; b) pentru înlăturarea discrepanțelor și neclarităților; c) pentru degrevarea legislației de normele desuete; d) pentru evitarea paralelismelor în legislație.
	<p>Articolul 66. Tipurile abrogării</p> <p>(1) Abrogarea poate fi totală sau parțială.</p> <p>(2) Abrogarea este totală atunci cînd actul normativ se suprimă integral.</p> <p>(3) Abrogarea este parțială atunci cînd se suprimă doar o parte din prevederile actului normativ.</p> <p>(4) Abrogarea unei dispoziții sau a unui act normativ are întotdeauna un caracter definitiv.</p>
	<p>Articolul 67. Condițiile generale de abrogare</p>

(1) Abrogarea actului normativ este dispusă printr-un act separat de aceeași forță juridică sau de o forță juridică superioară. Actele normative sau, după caz, dispozițiile acestora prin care a fost modificat actul normativ care se abrogă se consideră abrogate din momentul abrogării acestuia.

(2) Dacă adoptarea unui act normativ presupune abrogarea altor acte normative, într-un articol sau punct distinct al actului normativ se indică lista actelor normative care se abrogă, expuse în ordinea publicării acestora. În cazul în care acest lucru nu este posibil, proiectul actului de abrogare va fi prezentat în termenul indicat în dispozițiile finale ale actului de bază, dar nu mai târziu de 6 luni de la adoptarea, aprobarea sau emiterea actului de bază.

(3) În cadrul activității de sistematizare a legislației pot fi adoptate, aprobate sau emise acte normative de abrogare, având ca obiect exclusiv abrogarea unor acte normative.

(4) Abrogarea poate fi însoțită de adoptarea, aprobarea sau emiterea unei noi reglementări în domeniu sau poate fi independentă de o nouă reglementare, atunci când se înlătură un act sau o normă necorespunzătoare.

(5) La elaborarea proiectelor privind abrogarea actelor normative sau a unor dispoziții ale acestora se verifică dacă acțiunea lor s-a extins sau nu asupra altor autorități sau persoane. Dacă se atestă o asemenea extindere și unele norme trebuie menținute în vigoare, în proiect trebuie prevăzută o soluție care să țină cont de aceasta, iar, după caz, actele normative respective se includ în lista celor care se abrogă.

(6) În lista actelor normative ce urmează a fi abrogate se includ nu doar actele sau dispoziții ale acestora care vin în contradicție cu noul act ori care au fost încorporate de acesta, ci și actele sau dispoziții ale acestora care și-au pierdut actualitatea, însă formal nu sînt abrogate.

(7) Actele normative sau dispoziții ale acestora care au avut aplicare temporară și au termenul de aplicare depășit nu se abrogă. Dacă raportarea actului sau a unor dispoziții ale acestuia la categoria celor temporare prezintă îndoieli, actul sau prevederile respective se abrogă.

(8) În cazul în care actul normativ, pe lângă normele temporare al căror termen de aplicare a expirat, conține norme permanente în vigoare care urmează să fie abrogate, se abrogă actul în întregime.

(9) Dacă actul normativ a devenit desuet, acesta este abrogat în întregime, chiar dacă unele elemente structurale ale acestuia au fost abrogate anterior.

(10) Dacă mai mult de două acte normative urmează a fi abrogate, lista acestor acte se expune în anexă la proiectul actului normativ ce le abrogă.

	<p>(11) În cazul unor abrogări parțiale intervenite succesiv, ultima abrogare trebuie să se refere la întregul act normativ, nu doar la textul rămas în vigoare.</p>
	<p>Articolul 68. Momentul abrogării</p> <p>(1) Dacă într-un nou act normativ este menționat expres că la intrarea în vigoare a acestuia se abrogă un act existent, atunci actul din urmă se consideră abrogat din momentul intrării în vigoare a noului act.</p> <p>(2) Dacă dispozițiile noului act normativ intră în vigoare la date diferite, în acesta, după caz, se stabilește expres lista actelor normative sau a dispozițiilor care se abrogă și, corespunzător, datele abrogării, urmându-se etapele intrării în vigoare a noului act normativ.</p> <p>(3) Actul normativ abrogat sau prevederi ale acestuia abrogate nu se repun în vigoare în cazul abrogării actului care a prevăzut abrogarea lor.</p>
	<p>Articolul 69. Actele normative declarate neconstituționale</p> <p>Actele normative sau dispozițiile acestora declarate neconstituționale se aduc în concordanță cu hotărârile Curții Constituționale în modul stabilit de Codul jurisdicției constituționale nr. 502/1995 și Legea nr. 317/1994 cu privire la Curtea Constituțională.</p>
<p>36. Articolul 70 va avea următorul cuprins: „Articolul 70. Republicarea actului normativ (1) Actul normativ modificat substanțial se republică conform legii, în temeiul dispoziției cuprinse în actul de modificare. (2) Republicarea actului normativ nu atrage modificarea datei intrării în vigoare a actului normativ de bază. (3) Actele normative prin care s-a modificat actul normativ care se republică se consideră abrogate la momentul republicării acestuia și pot servi doar pentru evidență.”</p> <p>37. Se completează cu articolul 70/1 cu următorul cuprins: „Articolul 70/1 . Rectificarea actului normativ (1) În cazul în care, după publicarea actului normativ, se descoperă erori materiale în cuprinsul acestuia dar care nu modifică</p>	<p>Secțiunea a 3-a. Republicarea și rectificarea actelor normative</p> <p>Articolul 70. Republicarea și rectificarea actului normativ</p> <p>(1) Actul normativ modificat substanțial se republică conform legii, în temeiul dispoziției cuprinse în actul de modificare.</p> <p>(2) În cazul în care, după publicarea actului normativ, se descoperă erori materiale în cuprinsul acestuia, se procedează la publicarea, în condițiile legii, a unei note cuprinzând rectificările necesare.</p> <p>(3) Rectificarea se efectuează la cererea autorității publice care a adoptat, a aprobat sau a emis actul.</p> <p>(4) Actele normative prin care s-a modificat actul normativ care se republică se consideră abrogate la momentul republicării acestuia și pot servi doar pentru evidență.</p> <p><u>(1) Actul normativ modificat substanțial se republică conform legii, în temeiul dispoziției cuprinse în actul de modificare.</u></p> <p><u>(2) Republicarea actului normativ nu atrage modificarea datei intrării în vigoare a actului normativ de bază.</u></p>

<p>conținutul sau sensul prevederilor actului normativ, se procedează la publicarea, în condițiile legii, a unei note cuprinzând rectificările necesare.</p> <p>(2) Rectificarea se efectuează la cererea autorității publice care a adoptat, a aprobat sau a emis actul.”.</p>	<p><u>(3) Actele normative prin care s-a modificat actul normativ care se republică se consideră abrogate la momentul republicării acestuia și pot servi doar pentru evidență.</u></p> <p><u>Articolul 70/1 . Rectificarea actului normativ</u></p> <p><u>(1) În cazul în care, după publicarea actului normativ, se descoperă erori materiale în cuprinsul acestuia dar care nu modifică conținutul sau sensul prevederilor actului normativ, se procedează la publicarea, în condițiile legii, a unei note cuprinzând rectificările necesare.</u></p> <p><u>(2) Rectificarea se efectuează la cererea autorității publice care a adoptat, a aprobat sau a emis actul.</u></p>
	<p>Capitolul VII. INTERPRETAREA ACTELOR NORMATIVE</p> <p>Articolul 71. Interpretarea</p> <p>(1) Interpretarea actelor normative se efectuează cu scopul clarificării sensului unui act normativ sau al unor dispoziții din acesta.</p> <p>(2) Prin interpretare se oferă soluții juridice de aplicare a normei de drept în sensul exact al acesteia.</p> <p>(3) Interpretarea este oficială când se efectuează prin acte normative de interpretare sau prin acte de aplicare a normelor de drept de către instituțiile abilitate.</p> <p>(4) La interpretarea actului normativ se ține cont de nota <u>informativă-de fundamentare</u> care a însoțit proiectul actului normativ respectiv și de alte documente care permit identificarea voinței autorității publice care a adoptat, a aprobat sau a emis actul normativ.</p>
	<p>Articolul 72. Actele de interpretare și autoritățile abilitate să interpreteze actele normative</p> <p>(1) Actele de interpretare oficială a Constituției Republicii Moldova și a legilor constituționale sînt adoptate de către Curtea Constituțională.</p> <p>(2) Interpretarea oficială a legilor, altele decît cele menționate la alin. (1), se realizează exclusiv de către Parlament prin adoptarea legilor de interpretare.</p> <p>(3) Interpretarea oficială a ordonanțelor Guvernului se realizează de către Guvern prin adoptarea de ordonanțe, în limita termenului de abilitare, sau de către Parlament prin adoptarea legilor de interpretare, în afara acestuia.</p>

	<p>(4) Actele de interpretare oficială a actelor normative, altele decît cele menționate la alin. (1)–(3), sînt adoptate, aprobate sau emise de autoritățile care au adoptat, au aprobat sau au emis actele supuse interpretării.</p> <p>(5) Actul normativ se interpretează printr-un act normativ de aceeași categorie și forță juridică.</p> <p>(6) Actul normativ de interpretare nu are efecte retroactive, cu excepția cazurilor cînd prin interpretarea normelor de sancționare se creează o situație mai favorabilă.</p>
	<p>Capitolul VIII. APLICAREA ÎN TIMP A ACTULUI NORMATIV</p> <p>Articolul 73. Acțiunea în timp a actului normativ</p> <p>(1) Actul normativ se aplică fără limită de timp dacă în textul acestuia nu este prevăzut altfel.</p> <p>(2) Actul normativ sau unele dispoziții ale acestuia pot avea aplicare temporară. În acest caz, în actul normativ se indică termenul de aplicare ori evenimentul la survenirea căruia actul normativ sau unele dispoziții își încetează acțiunea.</p> <p>(3) Actul normativ produce efecte doar cît este în vigoare și, de regulă, nu poate fi retroactiv sau ultraactiv.</p> <p>(4) Au efect retroactiv doar actele normative prin care se stabilesc sancțiuni mai blînde.</p> <p>(5) Actele normative pot ultraactiva, în mod excepțional, dacă acest lucru este prevăzut expres de noul act normativ.</p>
<p>38. La articolul 74, alineatul (2) va avea următorul cuprins: „(2) În cazul actelor normative pentru care este stabilit expres un termen de aplicare, pentru a preveni încetarea acțiunii actului normativ respectiv, autoritatea emitentă poate interveni cu modificări doar pînă la expirarea termenului de aplicare.”.</p>	<p>Articolul 74. Încetarea acțiunii actului normativ</p> <p>(1) Acțiunea actului normativ încetează dacă:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) actul este abrogat; b) actul este declarat neconstituțional sau, după caz, ilegal prin hotărîre definitivă a instanței competente; c) termenul de aplicare a actului a expirat; d) actul s-a consumat; e) actul a devenit desuet. <p>(2) <u>În cazul actelor normative pentru care este stabilit expres un termen de aplicare, pentru a preveni încetarea acțiunii actului normativ respectiv, autoritatea emitentă poate interveni cu modificări doar pînă la expirarea termenului de aplicare în cazul prevăzut la alin. (1) lit. c), autoritatea emitentă poate interveni pentru a preveni încetarea acțiunii actului normativ.</u></p>
<p>39. Articolul 75:</p>	<p>Capitolul IX. MONITORIZAREA IMPLEMENTĂRII PREVEDERILOR ACTELOR NORMATIVE ȘI REEXAMINAREA ACTELOR NORMATIVE</p>

<p>se completează cu alineatul (1/1) cu următorul cuprins: „(1/1) La selectarea actelor normative care urmează a fi monitorizate se va ține cont de: a) importanța domeniului de reglementare a actului normativ monitorizat conform realităților social-economice și programelor de guvernare; b) solicitările autorităților și instituțiilor publice responsabile de implementare, solicitările sectorului privat, informația difuzată în mass-media; c) practica procedurilor administrative și practica judiciară, după caz.”; alineatul (2) va avea următorul cuprins: „(2) Monitorizarea implementării prevederilor actului normativ se efectuează de către instituția responsabilă de implementarea acestora conform mecanismului stabilit de către Guvern. Procesul de monitorizare a implementării actului normativ se inițiază după aplicarea prevederilor acestuia pe parcursul a cel puțin 2 ani sau mai devreme, în cazul existenței informației oficiale despre implementarea acestuia, inclusiv date statistice, practica judiciară națională și internațională, opiniile și avizele părților interesate, analiza cărora permite aprecierea obiectivă a gradului de implementare a actului normativ supus monitorizării.”.</p>	<p>Articolul 75. Monitorizarea implementării prevederilor actelor normative</p> <p>(1) Implementarea prevederilor actelor normative se monitorizează pentru identificarea gradului de aplicare și executare a acestora, determinarea măsurii în care obiectivele actului au fost realizate, identificarea consecințelor neprevăzute sau negative, precum și pentru elaborarea recomandărilor privind modalitatea de remediere a consecințelor negative.</p> <p><u>(1/1) La selectarea actelor normative care urmează a fi monitorizate se va ține cont de:</u> <u>a) importanța domeniului de reglementare a actului normativ monitorizat conform realităților social-economice și programelor de guvernare;</u> <u>b) solicitările autorităților și instituțiilor publice responsabile de implementare, solicitările sectorului privat, informația difuzată în mass-media;</u> <u>c) practica procedurilor administrative și practica judiciară, după caz.</u></p> <p>(2) <u>Monitorizarea implementării prevederilor actului normativ se efectuează de către instituția responsabilă de implementarea acestora conform mecanismului stabilit de către Guvern. Procesul de monitorizare a implementării actului normativ se inițiază după aplicarea prevederilor acestuia pe parcursul a cel puțin 2 ani sau mai devreme, în cazul existenței informației oficiale despre implementarea acestuia, inclusiv date statistice, practica judiciară națională și internațională, opiniile și avizele părților interesate, analiza cărora permite aprecierea obiectivă a gradului de implementare a actului normativ supus monitorizării.</u>Monitorizarea implementării prevederilor actului normativ se efectuează de către instituția responsabilă de implementarea acestora cel târziu după 2 ani de la data intrării în vigoare a actului respectiv. Mecanismul de monitorizare a implementării actelor normative este stabilit de către Guvern.</p> <p>(3) Prin derogare de la alin. (2), mecanismul de monitorizare a implementării prevederilor actelor normative ale Băncii Naționale a Moldovei și ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare se elaborează de instituțiile respective și se aprobă de către Parlament, cu avizul Guvernului.</p> <p>(4) La încheierea monitorizării implementării prevederilor actului normativ, instituția responsabilă de monitorizare întocmește raportul de monitorizare conform metodologiei aprobate de către Guvern. Dacă, în urma monitorizării implementării prevederilor actului normativ, s-a constatat necesitatea operării unor modificări în actul normativ ori a elaborării sau modificării cadrului normativ complementar, rezultatele raportului de monitorizare servesc drept studiu de cercetare pentru fundamentarea necesității elaborării unor noi reglementări.</p>
	<p>Articolul 76. Reexaminarea actelor normative</p> <p>(1) Reexaminarea actelor normative constă în analiza conținutului acestora pentru evaluarea compatibilității cu Constituția Republicii Moldova, cu alte acte normative în vigoare la momentul reexaminării, precum și cu reglementările legislației Uniunii <u>EuropeneUE</u>, în conformitate cu angajamentele internaționale ale Republicii Moldova.</p>

	<p>(2) Reexaminarea actelor normative se efectuează de către autoritățile responsabile de implementarea prevederilor actelor normative respective.</p> <p>(3) În urma reexaminării pot fi prezentate propuneri de modificare a actelor normative în vederea actualizării acestora, de asemenea se întocmește o listă a actelor normative sau, după caz, a dispozițiilor lor căzute în desuetudine și se dispune abrogarea oficială a acestora.</p>
	<p align="center">Capitolul X. ELABORAREA ACTELOR NORMATIVE CU PRIVIRE LA ÎNCHEIEREA, SUSPENDAREA, DENUNȚAREA SAU STINGEREA TRATATELOR INTERNAȚIONALE</p> <p align="center">Articolul 77. Elaborarea proiectelor actelor normative cu privire la încheierea, suspendarea, denunțarea sau stingerea tratatelor internaționale</p> <p>Proiectele actelor normative ce țin de încheierea, suspendarea, denunțarea sau stingerea tratatelor internaționale sînt supuse unei proceduri speciale, stabilite de Legea nr. 595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova și de alte acte normative.</p>
<p>40. La articolul 78 alineatul (2) cuvintele „și data” se substituie cu cuvintele „, data și, după caz, locul”.</p>	<p align="center">Articolul 78. Aplicarea normelor de tehnică legislativă proiectelor de acte normative cu privire la încheierea, suspendarea, denunțarea sau stingerea tratatelor internaționale</p> <p>(1) Normele de tehnică legislativă sînt aplicabile, în modul corespunzător, proiectelor de acte normative cu privire la încheierea, suspendarea, denunțarea sau stingerea tratatelor internaționale.</p> <p>(2) Denumirea proiectului actului normativ, precum și conținutul acestuia vor cuprinde denumirea integrală <u>și</u> data <u>și, după caz, locul</u> adoptării. După caz, prin denumire se va exprima ideea de încheiere, suspendare, denunțare sau stingere a tratatului internațional.</p> <p>(3) În cazul încheierii, suspendării, denunțării sau stingerii mai multor tratate internaționale se elaborează un act normativ separat pentru fiecare tratat.</p> <p>(4) În cazul în care, datorită conexiunii dintre acestea, două sau mai multe tratate internaționale urmează să fie supuse ratificării, aprobării, aderării sau acceptării prin același act normativ și nu pot fi examinate și prezentate în mod separat, dispozițiile privind ratificarea, aprobarea, aderarea sau acceptarea respectivelor instrumente internaționale se exprimă prin articole distincte consacrate fiecărui tratat în parte.</p>
	<p align="center">Capitolul XI. DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII</p> <p align="center">Articolul 79. Dispoziții finale</p>

	<p>(1) Prezenta lege intră în vigoare în termen de 6 luni de la data publicării, cu excepția art. 22, art. 50 alin. (2) și art. 58 alin. (6), care vor intra în vigoare după 12 luni de la data publicării acesteia.</p> <p>(2) În termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, Guvernul:</p> <p>a) va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege;</p> <p>b) va prezenta Parlamentului propuneri pentru aducerea legislației în conformitate cu prezenta lege;</p> <p>c) va aproba etapele de conectare a autorităților publice la Sistemul informațional.</p> <p>(3) La data intrării în vigoare a prezentei legi se abrogă:</p> <p>a) Legea nr. 780/2001 privind actele legislative (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr. 36–38, art. 210), cu modificările și completările ulterioare;</p> <p>b) Legea nr. 317/2003 privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr. 208 –210, art. 783), cu modificările și completările ulterioare.</p>				
	<p>Articolul 80. Dispoziții tranzitorii</p> <p>(1) Actele normative în vigoare se aplică în măsura în care nu contravin prezentei legi.</p> <p>(2) Autoritățile publice care, la data intrării în vigoare a prezentei legi, țin registre de evidență a actelor normative, inclusiv direcțiile de justiție ale unităților teritoriale autonome cu statut special, în termen de 12 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, vor asigura transmiterea gratuită a actelor normative, precum și a informației aferente, în format electronic, către Ministerul Justiției pentru a fi incluse în Registrul de stat al actelor juridice.</p> <p>(3) Autoritățile publice vor începe utilizarea Sistemului informațional pe măsura creării condițiilor tehnice necesare, conform etapelor de conectare prevăzute la art. 79 alin. (2) lit. c).</p> <p>(4) Până la 31 decembrie 2018, Ministerul Justiției va asigura publicarea textelor electronice consolidate ale actelor normative în vigoare în Registrul de stat al actelor juridice.</p>				
<p>41. La Anexa nr. 1: după rubrica nr. 4 din tabel se completează cu rubrica nr. 4/1 cu următorul cuprins: „4/1. Impactul de fundamentare”; În partea descriptivă a tabelului: punctul 2 va avea următorul cuprins:</p>	<p style="text-align: right;">Anexa nr. 1</p> <p style="text-align: center;">STRUCTURA Notei informative de fundamentare la proiectul de act normativ</p> <table border="1" style="width: 100%;"> <tr> <td style="padding: 2px;">1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului</td> </tr> <tr> <td style="height: 15px;"> </td> </tr> <tr> <td style="padding: 2px;">2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite</td> </tr> <tr> <td style="height: 15px;"> </td> </tr> </table>	1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului		2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite	
1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului					
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite					

<p>„2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite</p> <p>La acest compartiment se indică prevederile concrete din documentele de politici din care rezultă necesitatea elaborării proiectului actului normativ.</p> <p>Se enumeră finalitățile urmărite prin adoptarea actului normativ, precum și rezultatele scontate după adoptarea și implementarea acestuia, se descrie viziunea clară privind efectele actului normativ după implementarea prevederilor acestuia.</p> <p>Se prezintă rezultatele activității de documentare, iar la notele de subsol se indică sursele de informație. Sursele de informație pot fi enumerate sau reflectate prin link sau hyperlink.”</p> <p>se completează cu punctul 4/1 cu următorul cuprins:</p> <p>„4/1. Impactul de fundamentare</p> <p>Se descriu efectele prevederilor proiectului asupra domeniilor social, economic, de mediu, precum și altor domenii asupra cărora prevederile proiectului ar avea impact”.</p> <p>punctul 5 se completează în final cu propoziția:</p> <p>„De asemenea, se descifrează calculele din care rezultă cheltuielile menționate supra.”;</p>	<p>3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația <u>UE Uniunii Europene</u></p> <p>4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi</p> <p><u>4/1 Impactul de fundamentare</u></p> <p>5. Fundamentarea economico-financiară</p> <p>6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare</p> <p>7. Avizarea și consultarea publică a proiectului</p> <p>8. Constatările expertizei anticorupție</p> <p>9. Constatările expertizei de compatibilitate</p> <p>10. Constatările expertizei juridice</p> <p>11. Constatările altor expertize</p>
	<p>În compartimentele notei <u>informative de fundamentare</u> se va indica următoarea informație:</p> <p>1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului</p> <p>În calitate de denumire a autorului se indică denumirea autorității publice responsabile, conform competențelor, de elaborarea și promovarea proiectului actului normativ.</p> <p>Dacă în vederea elaborării proiectului a fost constituit un grup de lucru, se indică numărul și data documentului prin care s-a constituit grupul de lucru respectiv.</p> <p>2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite</p> <p><u>La acest compartiment se indică prevederile concrete din documentele de politici din care rezultă necesitatea elaborării proiectului actului normativ.</u></p> <p><u>Se enumeră finalitățile urmărite prin adoptarea actului normativ, precum și rezultatele scontate după adoptarea și implementarea acestuia, se descrie viziunea clară privind efectele actului normativ după implementarea prevederilor acestuia.</u></p> <p><u>Se prezintă rezultatele activității de documentare, iar la notele de subsol se indică sursele de informație. Sursele de informație pot fi enumerate sau reflectate prin link sau hyperlink</u>La acest compartiment se indică prevederile concrete din documentele de politici din care rezultă necesitatea elaborării proiectului actului normativ.</p> <p><u>De asemenea, se indică finalitățile urmărite prin adoptarea actului normativ, precum și rezultatele scontate după adoptarea și implementarea acestuia, se descrie viziunea clară privind efectele actului normativ după implementarea prevederilor acestuia.</u></p>

~~În cazul proiectelor actelor normative ce reglementează activitatea de întreprinzător, suplimentar se descriu concluziile și propunerile înaintate în cadrul studiilor de cercetare, precum și rezultatele analizei *ex ante* sau ale analizei impactului de reglementare.~~

~~Se prezintă argumentarea, în baza evaluării beneficiilor, a necesității adoptării actului normativ și, după caz, analiza de impact al acestuia asupra activității de întreprinzător, inclusiv prin prisma respectării drepturilor și intereselor întreprinzătorilor și ale statului.~~

~~Se prezintă lista lucrărilor științifice, studiilor de cercetare, rapoartelor, recomandărilor internaționale și a altor materiale care au fost luate în considerare la elaborarea proiectului actului normativ.~~

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene UE

În cazul în care actul normativ are ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene UE, se indică:

a) dacă intervenția rezultă din angajamentele asumate de Republica Moldova în baza acordurilor bilaterale cu UE Uniunea Europeană;

b) lista actelor Uniunii Europene UE cu care se realizează armonizarea;

c) mențiunea privind elaborarea tabelului de concordanță.

După caz, se face referire la reglementările similare existente în legislația statelor membre ale Uniunii Europene UE.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Se indică actele normative existente care reglementează domeniul vizat de proiectul actului normativ, precum și cauzele în virtutea cărora normele în vigoare nu sînt suficiente să ofere soluții problemelor abordate în proiectul actului normativ.

Se descriu elementele noi din proiect, modificările propuse, urmările implementării acestora.

Se indică rezultatele studiilor, recomandărilor și se prezintă argumentele în favoarea intervenției în legislație cu un nou act normativ. De asemenea, se iau în calcul sesizările parvenite de la diferiți subiecți (instituții de stat sau private, asociații, persoane etc.) care interacționează în cadrul relațiilor sociale ce urmează a fi reglementate.

4/1. Impactul de fundamentare

Se descriu efectele prevederilor proiectului asupra domeniilor social, economic, de mediu, precum și altor domenii asupra cărora prevederile proiectului ar avea impact

5. Fundamentarea economico-financiară

Se descrie impactul economico-financiar, cu indicarea cheltuielilor (bugetare și nebugetare) necesare pentru implementarea prevederilor noului act normativ și, după caz, a veniturilor generate de noile reglementări. De asemenea, se descifrează calculele din care rezultă cheltuielile menționate supra.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Se indică lista actelor normative ce urmează a fi modificate sau abrogate. În cazul în care urmează a fi adoptate acte normative noi în scopul implementării prevederilor în cauză, se indică expres aceste acte.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

Se menționează acțiunile întreprinse în vederea respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional (crearea grupurilor de lucru, organizarea dezbaterilor publice, meselor rotunde, publicarea proiectului pentru consultare publică etc.).

Se indică autoritățile publice, instituțiile și alte persoane juridice care au avizat pozitiv proiectul fără obiecții și propuneri, cele care au prezentat obiecții și propuneri și cele care au avizat negativ proiectul sau nu au prezentat avize/recomandările.

	<p>8. Constatările expertizei anticorupție Se indică rezultatele expertizei respective, în special constatările privind identificarea normelor din proiect care ar favoriza corupția, precum și recomandările pentru excluderea sau diminuarea efectelor acestora.</p> <p>9. Constatările expertizei de compatibilitate Compartimentul se completează pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația <u>Uniunii EuropeneUE</u>, în acesta fiind incluse concluziile expertizei de compatibilitate Pentru proiectele cu sigla „UE” se indică expres numărul și denumirea actului/actelor <u>Uniunii EuropeneUE</u>. Se indică gradul de compatibilitate a proiectului de act normativ cu legislația <u>Uniunii EuropeneUE</u> și concluzia expertizei de compatibilitate.</p> <p>10. Constatările expertizei juridice Se prezintă concluziile expertizei privind compatibilitatea proiectului de act normativ cu prevederile Constituției, cu actele normative în vigoare, privind respectarea naturii juridice a propunerilor de reglementare, privind asigurarea concordanței proiectului cu jurisprudența Curții Constituționale și cu prevederile tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, privind respectarea normelor de tehnică legislativă, precum și alte aspecte indicate în constatările expertizei.</p> <p>11. Constatările altor expertize În cazul în care au fost efectuate și alte expertize ale proiectului, concluziile acestora se reflectă în nota <u>informativăde fundamentare</u>. În cazul proiectelor de acte normative ce se referă la reglementarea activității de întreprinzător, se prezintă și concluziile grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător privind expertiza efectuată.</p>
Legea nr.173/1994 privind modul de publicare și intrare în vigoare a actelor oficiale	
<p>La articolul 1 alineatul (1), cuvintele „în limba de stat cu traducere în limba rusă” se substituie cu cuvintele „în limba română”</p>	<p>Art. 1. - (1) Legile, promulgate de Președintele Republicii Moldova, hotărârile Parlamentului, decretele Președintelui Republicii Moldova, hotărârile și dispozițiile Guvernului, actele Curții Constituționale și ale Curții de Conturi, actele normative ale organelor centrale de specialitate ale administrației publice, ale Băncii Naționale a Moldovei și ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare, precum și actele normative de ratificare, acceptare, aprobare sau aderare la tratatele internaționale, însoțite de textul tratatului în limba de stat, inclusiv textele anexelor și documentelor aferente, rezervele și declarațiile Republicii Moldova la tratat efectuate la momentul semnării, ratificării, acceptării, aprobării sau aderării, actele normative referitoare la suspendarea, denunțarea sau stingerea tratatelor internaționale, ordinul ministrului afacerilor externe și integrării europene prin care se aduce la cunoștința publică data intrării în vigoare, a suspendării sau data stingerii tratatelor internaționale* se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova**, editat de Agenția Națională de Presă “Moldpres”, în limba <u>de stat cu traducere în limba rusăromână</u> și în alte limbi conform legislației. În caz de necesitate, în Monitorul Oficial se publică și alte acte oficiale.</p>
Legea integrității nr. 82/2017	
<p>alineatul (4) va avea următorul cuprins: „(4) Expertiza anticorupție, cu excepțiile stabilite la alin. (2) și (3), se efectuează de către Centrul Național Anticorupție concomitent cu avizarea și consultarea publică a proiectului de act normativ. În procesul de efectuare a expertizei</p>	<p>Articolul 28. Expertiza anticorupție</p> <p>(1) Expertiza anticorupție reprezintă identificarea în proiectele de acte legislative și normative a riscurilor de corupție, a factorilor care le generează, precum și înaintarea recomandărilor pentru înlăturarea lor. Categoriile factorilor care determină apariția riscurilor de corupție se referă la deficiențele proiectului sub aspectul formulării, coerenței legislative, al transparenței și accesului la informații, al exercitării drepturilor și obligațiilor persoanei, al exercitării atribuțiilor autorității publice, al mecanismelor de control, al răspunderii și sancțiunilor.</p>

anticorupție se aplică prevederile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.”; alineatele (6) și (7) se abrogă.

(2) Agenții publici și entitățile publice cu drept de inițiativă legislativă, alte entități publice care elaborează și promovează proiecte de acte legislative și normative (în continuare în acest articol – autori), precum și Secretariatul Parlamentului, în cazul inițiativelor legislative ale deputaților, au obligația de a supune expertizei anticorupție proiectele de acte, cu excepția:

- a) documentelor de politici;
- b) actelor cu caracter individual de remanieri de cadre;
- c) decretelor Președintelui Republicii Moldova;
- d) dispozițiilor Guvernului;
- e) hotărârilor Guvernului de aprobare a avizelor asupra proiectelor de legi și decrete ale Președintelui Republicii Moldova;
- f) tratatelor internaționale, actelor de acordare a deplinelor puteri și de exprimare a consimțământului Republicii Moldova de a fi legată prin tratat internațional.

(3) În privința proiectelor de acte normative departamentale și interdepartamentale ale entităților publice, a actelor normative ale autorităților unităților teritoriale autonome cu statut juridic special și ale autorităților administrației publice locale, expertiza anticorupție se efectuează de către autorii acestora în conformitate cu metodologia prevăzută la alin. (9). La solicitare, Centrul Național Anticorupție oferă suport metodologic autorilor în vederea aplicării corecte a metodologiei.

~~(4) Expertiza anticorupție, cu excepțiile stabilite la alin. (2) și (3), se efectuează de către Centrul Național Anticorupție concomitent cu avizarea și consultarea publică a proiectului de act normativ. În procesul de efectuare a expertizei anticorupție se aplică prevederile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative. Expertiza anticorupție, cu excepțiile stabilite la alin. (2) și (3), se efectuează de către Centrul Național Anticorupție doar asupra proiectului definitivat în baza propunerilor și obiecțiilor expuse în procesul de avizare și/sau de consultare a părților interesate. În cazul proiectelor inițiate de Guvern, acestea se consideră definitive înainte de a fi transmise spre expertiza juridică, iar în cazul inițiativelor altor categorii de autori — după înregistrarea proiectelor în Parlament.~~

(5) Raportul de expertiză anticorupție prezintă analiza riscurilor de corupere a procesului legislativ, analiza generală și detaliată a riscurilor de corupție ale prevederilor proiectului și concluziile.

~~(6) Termenul de efectuare a expertizei anticorupție este de 10 zile lucrătoare din momentul transmiterii proiectului la Centrul Național Anticorupție. În cazul proiectelor voluminoase sau complexe, termenul de efectuare a expertizei anticorupție poate fi extins până la 30 de zile lucrătoare, cu informarea autorilor.~~

~~(7) Autorul sau, în cazul proiectelor de acte legislative incluse în procedura legislativă, comisia permanentă sesizată în fond supune proiectul expertizei anticorupție repetate dacă acesta, în redacția propusă pentru adoptare, diferă conceptual de proiectul expertizat anterior. În acest caz, expertiza anticorupție repetată se efectuează în termen de cel mult 10 zile lucrătoare.~~

(8) Autorul poate solicita efectuarea expertizei anticorupție repetate în următoarele cazuri:

- a) toate obiecțiile și recomandările din raportul de expertiză anticorupție anterior au fost acceptate;
- b) în cadrul unui grup de lucru comun al reprezentanților autorului și ai Centrului Național Anticorupție pentru înlăturarea divergențelor pe marginea proiectului supus expertizei anticorupție, membrii grupului ajung la un numitor comun cu privire la redacția proiectului, astfel încât să fie remediați factorii de risc și riscurile de corupție identificate în raportul de expertiză anticorupție anterior. În cadrul grupului se dezbate opiniile ambelor părți cu fixarea, într-un proces-verbal, a argumentelor și a soluțiilor de compromis;
- c) proiectul supus expertizei anticorupție nu a fost adoptat timp de un an, iar autorul consideră că, între timp, contextul promovării acestuia s-a modificat;
- d) proiectul a fost restituit autorului ca urmare a instituirii unei legislaturi noi după alegerile parlamentare generale, a unui nou Guvern sau a schimbării conducerii entității publice autor al proiectului.

(9) Expertiza anticorupție se face în baza Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată de Colegiul Centrului Național Anticorupție, care stabilește obiectivele și etapele efectuării expertizei anticorupție, descrierea tipologiei factorilor de risc care determină apariția riscurilor de corupție și structura detaliată a raportului de expertiză anticorupție. Metodologia se publică pe pagina web a Centrului Național Anticorupție.

(10) Raportul de expertiză anticorupție, semnat de către expertul care l-a întocmit, se expediază autorului și se publică pe pagina web a Centrului Național Anticorupție.

CERERE nr. 03/8228 din 15 septembrie 2023

privind înregistrarea de către Cancelaria de Stat a
**proiectului Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de Lege
pentru modificarea unor acte normative (*privind procesul de elaborare și
promovare a proiectelor de acte normative*), care urmează a fi anunțat în cadrul
ședinței secretarilor generali de stat**

Nr. crt.	Criterii de înregistrare	Nota autorului
1.	Categoria și denumirea proiectului	Lege; Lege pentru modificarea unor acte normative (<i>privind procesul de elaborare și promovare a proiectelor de acte normative</i>).
2.	Autoritatea care a elaborat proiectul	Ministerul Justiției
3.	Justificarea depunerii cererii (<i>prevederea actului normativ pentru executarea căreia ori în temeiul căreia s-a inițiat elaborarea proiectului, indicația sau remarca că proiectul este elaborat la inițiativa autorului</i>)	Proiect elaborat la inițiativa comună a Ministerului Justiției și Cancelariei de Stat.
4.	Lista autorităților și instituțiilor a căror avizare este necesară	<ul style="list-style-type: none">- Cancelaria de Stat;- Consiliul economic pe lângă Prim-ministru;- Ministerul Finanțelor;- Ministerul Afacerilor Interne;- Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene;- Ministerul Sănătății;- Ministerul Muncii și Protecției Sociale;- Ministerul Apărării;- Ministerul Economiei- Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale;- Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare;- Ministerul Mediului;- Ministerul Educației și Cercetării;- Ministerul Culturii;- Banca Națională a Moldovei;- Biroul Național de Statistică;- Comisia Națională a Pieței Financiare;- Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică;- Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației;

		<ul style="list-style-type: none"> - Agenția Națională pentru Protecția Concurenței; - Agenția Națională pentru Soluționarea Contestațiilor; - Autoritatea Națională de Integritate; - Consiliul Concurenței; - Consiliului Superior al Magistraturii; - Consiliului Superior al Procurorilor; - Centrul Național Anticorupție; - Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal; - Comisia Electorală Centrală; - Compania Națională de Asigurări în Medicină; - Consiliul Audiovizualului; - Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității; - Curtea de Conturi; - Oficiul Avocatului Poporului; - Serviciul de Informații și Securitate; - Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor; - Serviciul protecție și Pază de Stat; - Consiliul Național pentru Acreditare și Atestare.
5.	Termenul-limită pentru depunerea avizelor/expertizelor	15 zile lucrătoare
6.	Persoana responsabilă de promovarea proiectului: numele, prenumele, funcția, numărul de telefon și adresa poștei electronice de serviciu	Diana MELENCIUC, Șef interimar Secția drept privat din cadrul Direcției elaborare acte normative, tel. 20-14-26, email: diana.melenciuc@justice.gov.md
7.	<i>Anexe (proiectul actului a cărui înregistrare se solicită, nota informativă la proiect, după caz, analiza impactului în procesul de fundamentare a proiectului și tabelul de concordanță, alte documente de însoțire a proiectului)</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Proiectul – 14 file; - Nota informativă – 11 file.
8.	Data și ora depunerii cererii	
9.	Semnătura	